

URADNI LIST

REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka 1

Ljubljana, torek 25. junij 1991

Cena 50 dinarjev

Leto I

1.

Ker je izpolnjen pogoj po tretjem odstavku 438. člena ustave Republike Slovenije v zvezi s 5. točko ustavnega amandmaja LXXXVIII k ustavi Republike Slovenije, sprejema Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991 na podlagi 440. člena ustave Republike Slovenije

ODLOK

o razglasitvi ustavnega amandmaja k ustavi Republike Slovenije

Razglašajo se ustavni amandma C k ustavi Republike Slovenije, ki so ga na podlagi 5. točke ustavnega amandmaja LXXXVIII k ustavi Republike Slovenije, sprejeli Druženopolitični zbor, Zbor občin in Zbor združenega dela na skupni seji dne 24. junija 1991.

Št. 001-02/89-2/74

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

Skupščina Republike Slovenije

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

2.

USTAVNI AMANDMA K USTAVI REPUBLIKE SLOVENIJE

Ta ustavni amandma je sestavni del ustave Republike Slovenije in začne veljati z njegovo razglasitvijo.

AMANDMA C

1. Grb Republike Slovenije ima obliko ščita. V sredini ščita je na modri podlagi lik Triglava v beli barvi, pod njim sta dve valoviti modri črti, ki ponazarjata morje in reke, nad njim pa so v obliki navzdol obrnjenega trikotnika razporejene tri zlate šestokrake zvezde. Ščit je ob straneh rdeče obrobljen. Grb se oblikuje po določenem geometrijskem in barvnem pravilu.

2. Zastava Republike Slovenije je belo-modro-rdeča slovenska narodna zastava z grbom Republike Slovenije. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave se vrste po temle vrstnem redu: bela, modra, rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tretjino prostora zastave. Grb je v levem zgornjem delu zastave tako, da sega z eno polovico v belo polje, z drugo polovico pa v modro polje.

3. Uporabo grba in zastave uredi zakon.

4. S tem amandmajem se nadomestita 8. in 9. člen ustave Republike Slovenije.

Št. 001-02/89-2/74

Ljubljana, dne 24. junija 1991.

3.

Ker je izpolnjen pogoj iz 3. točke ustavnega amandmaja XCVIII k ustavi Republike Slovenije, sprejema Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991

ODLOK

o razglasitvi temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije

Razglašajo se temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991.

Št. 001-02/91-12/2

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

Skupščina Republike Slovenije

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

4.

Izhajajoč iz volje slovenskega naroda in prebivalcev Republike Slovenije, izražene na plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije dne 23. decembra 1990,

upoštevajoč dejstvo, da je bila Republika Slovenija država že po doslej veljavni ustavni ureditvi in je le del svojih suverenih pravic uresničevala v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji,

ob dejstvu, da SFRJ ne deluje kot pravno urejena država in se v njej hudo kršijo človekove pravice, nacionalne pravice in pravice republik in avtonomnih pokrajin,

ob dejstvu, da federativna ureditev Jugoslavije ne omogoča rešitve politične in gospodarske krize, in da med jugoslovanskimi republikami ni prišlo do sporazuma, ki bi omogočil osamosvojitve republik ob sočasnem preoblikovanju jugoslovanske zvezne države v zvezo suverenih držav,

ob trdni odločenosti, da Republika Slovenija spoštuje enake pravice drugih jugoslovanskih republik ter z njimi enakopravno, demokratično in po mirni poti postopno ureja vsa vprašanja iz dosedanjega skupnega življenja, spoštuje njihovo suverenost in ozemeljsko celovitost,

ter ob pripravljenosti, da se bo z drugimi jugoslovanskimi republikami kot samostojna in neodvisna država tudi v prihodnje dogovarjala o institucionalnih in drugih povezavah,

sprejema

Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991 na podlagi ustavnih amandmajev LXVIII, LXXII in XCIX k ustavi Republike Slovenije ter v skladu s 4. členom zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije

TEMELJNO USTAVNO LISTINO O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

I

Republika Slovenija je samostojna in neodvisna država.

Za Republiko Slovenijo preneha veljati ustava SFRJ.

Republika Slovenija prevzema vse pravice in dolžnosti, ki so bile z ustavo Republike Slovenije in ustavo SFRJ prenesene na organe SFRJ.

Prevzem izvrševanja teh pravic in dolžnosti se uredi z ustavnim zakonom.

II

Državne meje Republike Slovenije so mednarodno priznane državne meje dosedanje SFRJ z Republiko Avstrijo, z Republiko Italijo in Republiko Madžarsko v delu, v katerem te države mejijo na Republiko Slovenijo, ter meja med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško v okviru dosedanje SFRJ.

III

Republika Slovenija zagotavlja varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin vsem osebam na ozemlju Republike Slovenije, ne glede na njihovo narodno pripadnost, brez sleherne diskriminacije, skladno z ustavo Republike Slovenije in z veljavnimi mednarodnimi pogodbami.

Italijanski in madžarski narodni skupnosti v Republiki Sloveniji in njunim pripadnikom so zagotovljene vse pravice iz ustave Republike Slovenije in veljavnih mednarodnih pogodb.

IV

Ta ustavni akt začne veljati z razglasitvijo na skupni seji vseh zborov Skupščine Republike Slovenije.

Št: 001-02/91-12/2

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

5.

Ker je izpolnjen pogoj iz 3. točke ustavnega amandmaja XCVIII k ustavi Republike Slovenije, sprejema Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991

ODLOK o razglasitvi ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije

Razglašča se ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na skupni seji vseh zborov dne 25. junija 1991.

Št. 001-02/91-12/1

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

6.

USTAVNI ZAKON ZA IZVEDBO TEMELJNE USTAVNE LISTINE O SAMOSTOJNOSTI IN NEODVISNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

1. člen

Organi Republike Slovenije prevzamejo v skladu s tem zakonom izvrševanje pravic in dolžnosti, ki so bile z ustavo Republike Slovenije in ustavo SFRJ prenesene na organe SFRJ.

2. člen

Delegatom v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz Republike Slovenije preneha mandat.

Delegatom Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so opravljali to funkcijo do uveljavitve tega zakona, in delegatom Skupščine Republike Slovenije za Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so bili izvoljeni na skupni seji vseh zborov Skupščine Republike Slovenije dne 30. julija 1990, preneha mandat.

Skupščina Republike Slovenije izvoli dvanajstčlansko delegacijo, ki na podlagi njenih pooblastil sodeluje v Skupščini SFRJ v pogajanjih za izvedbo postopka razdružitve dosedanje SFRJ, v pogajanjih o reševanju tekočih vprašanj in v dogovarjanju o morebitnem oblikovanju skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje SFRJ.

Dosedanji član Predsedstva SFRJ iz Republike Slovenije je pooblaščen, da kot predstavnik Republike Slovenije v skladu s smernicami Skupščine Republike Slovenije sodeluje v delu Predsedstva SFRJ.

Organi Republike Slovenije pri uresničevanju nalog, ki izhajajo iz tega zakona, sodelujejo z ustreznimi organi dosedanje SFRJ.

3. člen

Na ozemlju Republike Slovenije veljajo mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila Jugoslavija in se nanašajo na Republiko Slovenijo.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v treh mesecih predloži Skupščini Republike Slovenije pregled mednarodnih pogodb, ki se nanašajo na Republiko Slovenijo, na podlagi katerega Skupščina Republike Slovenije sprejme akt o notifikaciji teh mednarodnih pogodb drugim pogodbenim strankam.

4. člen

Do izdaje ustreznih predpisov Republike Slovenije se v Republiki Sloveniji smiselno uporabljajo kot republiški predpisi tisti zvezni predpisi, ki so veljali v Republiki Sloveniji ob uveljavitvi tega zakona, kolikor ne nasprotujejo pravnemu redu Republike Slovenije in kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

Pristojnosti, ki so jih imeli po predpisih iz prejšnjega odstavka organi in organizacije SFRJ, preidejo v skladu s tem zakonom na organe in organizacije Republike Slovenije. Če takega organa oziroma organizacije ni, Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določi začasno pristojni organ oziroma organizacijo.

5. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona začnejo z delom Banka Slovenije, Republiška carinska uprava, Republiški devizni inšpektorat, Republiška uprava za zračno plovbo, Republiška uprava za telekomunikacije, Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje ter Urad Republike Slovenije za varstvo industrijske lastnine.

Organi iz prvega odstavka tega člena prevzemajo svoje pristojnosti v skladu z zakonom, lahko pa tudi po dogovoru z ustreznimi organi dosedanje SFRJ.

6. člen

Upravni organi SFRJ, njihove enote ali deli, ki so opravljali zadeve iz svoje pristojnosti na ozemlju Republike Slovenije, preidejo v upravne organe Republike Slovenije.

Delavci organov iz prejšnjega odstavka nadaljujejo z delom kot delavci upravnih organov Republike Slovenije. Z zakonom se določi rok, do katerega morajo ti delavci izpolniti splošne pogoje, ki so predpisani za sklenitev delovnega razmerja v organih Republike Slovenije.

7. člen

Diplomatska in konzularna predstavništva, kulturno - informativni centri in druga predstavništva SFRJ v tujini, ustanovljena po zakonu o opravljanju zunanjih zadev iz pristojnosti zveznih upravnih organov in zveznih organizacij (Uradni list SFRJ, št. 56/81), prenehajo opravljati naloge iz okvira svojih pristojnosti za Republiko Slovenijo, če z dogovorom z ustreznimi organi dosedanje SFRJ ni drugače urejeno.

Predstavništva iz prejšnjega odstavka opravljajo naloge za državljane Republike Slovenije in pravne osebe iz Republike Slovenije v tujini v okviru pristojnosti in pooblastil organov Republike Slovenije.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko po predhodnem soglasju Komisije za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije sklene dogovor v okviru dosedanje SFRJ, da diplomatska in konzularna predstavništva, kulturno-informativni centri in druga predstavništva SFRJ v tujini prevzamejo zastopanje oziroma varovanje interesov Republike Slovenije.

8. člen

Vsi sodni in upravni postopki, ki so se začeli pred organi SFRJ, se nadaljujejo pred pristojnimi organi Republike Slovenije.

Posamični pravni akti, ki so jih izdali organi SFRJ ali organi drugih republik SFRJ, pa še niso bili izvršeni, so izvršljivi na ozemlju Republike Slovenije ob načelu dejanske vzajemnosti, če ne nasprotujejo pravnemu redu Republike Slovenije.

Posamični pravni akti, ki jih po uveljavitvi tega zakona izdajo organi drugih republik dosedanje SFRJ, veljajo v Republikli Sloveniji v primerih, na način in pod pogoji, ki veljajo za posamične pravne akte tuje države.

9. člen

Republika Slovenija prevzame v upravljanje vse premočno in nepremično premoženje, s katerim so na ozemlju Republike Slovenije do uveljavitve tega zakona upravljali zvezni organi ter poveljstva, enote in zavodi Jugoslovanske ljudske armade.

Prevzem premoženja Jugoslovanske ljudske armade se izvrši postopoma, najkasneje do konca leta 1993, v skladu z odredbami Predsedstva Republike Slovenije o preimenovanju enot Jugoslovanske ljudske armade v enote Teritorialne obrambe Slovenije.

Republiški upravni organ, pristojen za obrambo v skladu z zakonom oziroma dogovorom zagotovi, da v skladu z odločitvami Predsedstva Republike Slovenije premoženje iz prejšnjega odstavka, s katerim so do uveljavitve tega zakona upravljala poveljstva, enote in zavodi Jugoslovanske ljudske armade, prevzamejo v upravljanje poveljstva, enote in zavodi Teritorialne obrambe Republike Slovenije.

10. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v treh mesecih predloži Skupščini Republike Slovenije izhodišča za pogajanja za uveljavitev ustreznega deleža Republike Slovenije pri delitvi nepremičnega in premočnega premoženja SFRJ, ki se nahaja na ozemlju SFRJ in v tretjih državah ob upoštevanju deleža, ki ga je Republika Slovenija prispevala v premoženje SFRJ.

11. člen

Republika Slovenija bo na podlagi sporazuma o pravnem nasledstvu SFRJ prevzela tisti delež državnih dolgov SFRJ, ki se nanaša na Republiko Slovenijo, in tisti delež s strani SFRJ garantiranih dolžniških obveznosti, katerih koristniki so pravne osebe s sedežem na ozemlju Republike Slovenije.

Republika Slovenija bo prevzela ustrezen delež tistih

državnih dolgov SFRJ, katerih neposredni koristnik ni ugotovljiv.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je pooblaščen za pogajanja o prevzemu deležev državnih dolgov SFRJ iz prvega in drugega odstavka tega člena.

12. člen

Državni arhivi SFRJ, ki se nahajajo na ozemlju Republike Slovenije, pripadejo Republikli Sloveniji.

Republiki Sloveniji pripadejo vsi državni arhivi SFRJ, ki se nanašajo na Republiko Slovenijo.

Republika Slovenija prevzame terjatve SFRJ glede državnih arhivov, ki se nahajajo v tretjih državah in imajo svoje poreklo na ozemlju Republike Slovenije, in državnih arhivov, ki se nahajajo v tretjih državah in se nanašajo na Republiko Slovenijo.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je dolžan storiti vse, kar je potrebno za pridobitev državnih arhivov, omenjenih v drugem in tretjem odstavku tega člena, ter za določitev pravičnega deleža ostalih državnih arhivov SFRJ, ki pripade Republikli Sloveniji.

13. člen

Državlani drugih republik, ki so na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije 23. decembra 1990 imeli prijavljeno stalno prebivališče v Republikli Sloveniji in tukaj tudi dejansko živijo, so do pridobitve državljanstva Republike Slovenije po 40. členu zakona o državljanstvu Republike Slovenije oziroma do izteka rokov po 81. členu zakona o tujcih izenačeni v pravicah in dolžnostih z državljani Republike Slovenije, razen v primerih iz 16. člena tega zakona.

14. člen

Republika Slovenija zagotavlja v skladu z dogovorom iz devetega člena tega zakona aktivnim vojaškim osebam, vojakom po pogodbi in civilnim osebam v službi v Jugoslovanski ljudski armadi statusne, socialne in druge pravice, pridobljene do uveljavitve tega zakona po zveznih predpisih v poveljstvih, enotah in zavodih Jugoslovanske ljudske armade, ki se na podlagi 4. člena ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XCVI in XCVII k ustavi Republike Slovenije na področju ljudske obrambe preimenujejo v poveljstva, enote in zavode Teritorialne obrambe Republike Slovenije, če v roku, določenem v aktu o-preimenovanju, nadaljujejo delo kot pripadniki Teritorialne obrambe Republike Slovenije.

Pravice iz prejšnjega odstavka zagotavlja Republika Slovenija tudi drugim aktivnim vojaškim osebam, vojakom po pogodbi in civilnim osebam v službi v Jugoslovanski ljudski armadi, ki nadaljujejo službo v Teritorialni obrambi Republike Slovenije.

15. člen

Državljanom Republike Slovenije, ki na dan uveljavitve tega zakona služijo vojaški rok v Jugoslovanski ljudski armadi, preneha dolžnost služenja vojaškega roka v Jugoslovanski ljudski armadi. Njihov odpust iz Jugoslovanske ljudske armade uredijo pristojni organi Republike Slovenije sporazumno z organi SFRJ.

Republika Slovenija nudi pravno varstvo vsem državljanom Republike Slovenije, ki jim preneha dolžnost služenja vojaškega roka v skladu s tem zakonom.

16. člen

Fizičnim osebam, ki ob uveljavitvi tega zakona nimajo državljanstva Republike Slovenije, ter pravnim osebam, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona svoj sedež izven Republike Slovenije, so ob dejanski vzajemnosti, do ureditve pravic tujih oseb glede nepremičnin, zajamčene lastninska pravica in druge stvarne pravice na nepremičninah v obsegu, kot jih imajo ob uveljavitvi tega zakona.

Do ureditve pravic tujih oseb na nepremičninah osebe iz prejšnjega odstavka ne morejo pridobiti lastninske pravice ali drugih stvarnih pravic na nepremičninah na območju Republike Slovenije, razen na podlagi dedovanja in ob pogoju dejanske vzajemnosti.

17. člen

Delegatom v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz Republike Slovenije in delegatom Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki jim po 2. členu tega zakona preneha mandat, zagotavlja Republika Slovenija pravice po predpisih, ki veljajo za funkcionarje Republike Slovenije ali dosedanje SFRJ, če je za njih to ugodnejše.

Osebam, ki so bile na predlog organov Republike Slovenije izvoljene na funkcije ali imenovane na delovna mesta v organih dosedanje SFRJ, in ki jim preneha funkcija oziroma delovno razmerje v organih SFRJ, zagotavlja Republika Slovenija pravice po predpisih, ki veljajo za funkcionarje oziroma delavce v državnih organih Republike Slovenije ali dosedanje SFRJ, če je za njih to ugodnejše.

18. člen

Republika Slovenija zagotavlja varstvo pravic borcev, vojaških invalidov, članov družin padlih borcev in uvažalcev vojaških pokojnin s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ter borcev, vojaških invalidov in članov družin padlih borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije v Deželi Furlaniji-Juljski krajini v Republiki Italiji in v Deželi Koroški v Republiki Avstriji, v obsegu in pod pogoji, ki so jih do uveljavitve tega zakona določali predpisi SFRJ.

19. člen

Za dinarske hranilne vloge in sredstva na tekočih računih občanov, vložena v bankah na ozemlju Republike Slovenije, za katere je do uveljavitve tega zakona jamčila Narodna banka Jugoslavije, prevzame jamstvo Banka Slovenije po stanju na dan uveljavitve tega zakona.

Za dinarske hranilne vloge in sredstva na tekočih računih občanov, ki imajo stalno prebivališče na ozemlju Republike Slovenije, vložena v Poštni hranilnici, za katere je do uveljavitve tega zakona jamčila Narodna banka Jugoslavije, prevzame jamstvo Banka Slovenije po stanju na dan uveljavitve tega zakona.

Za devize na deviznih računih in deviznih hranilnih knjižicah, vložene v bankah na ozemlju Republike Slovenije, za katere je do uveljavitve tega zakona jamčila SFRJ, prevzame jamstvo Republika Slovenija po stanju na dan uveljavitve tega zakona.

20. člen

Določbe kazenskega zakona SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 44/76, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90 in 38/90), s katerim je kot predmet kazenskopravnega varstva določena SFRJ, njen pravni red, njeni organi, predstavniki ali državni simboli ali se kazenskopravno varstvo kako drugače določa glede na dosedanje ozemlje SFRJ ali dosedanje državljanstvo SFRJ, se v Republiki Sloveniji uporabljajo kot določbe, s katerimi se varuje Republika Slovenija, njen pravni red, njeni organi, predstavniki, državni simboli, oziroma se kazenskopravno varstvo omejuje na ozemlje oziroma državljanstvo Republike Slovenije, kolikor ti objekti niso varovani s kazenskim zakonom Republike Slovenije (Uradni list SRS, št. 12/77, 3/78, 19/84, 47/87, 33/89 in 5/90).

Glede uporabe kazenske zakonodaje Republike Slovenije za kazniva dejanja, storjena zunaj ozemlja Republike Slovenije, se uporabljajo določbe XII. poglavja kazenskega zakona SFRJ s tem, da se omejijo na kazensko zakonodajo Republike Slovenije in na državljanstvo

Republike Slovenije, ter da se za kazniva dejanja, storjena v tujini, štejejo kazniva dejanja, storjena zunaj ozemlja Republike Slovenije.

21. člen

Izvršni svet skrbi za izvrševanje tega zakona in v okviru svojih pristojnosti sprejema akte in ukrepe, ki so potrebni za njegovo izvrševanje, ter o tem poroča Skupščini Republike Slovenije najmanj vsake tri mesece.

22. člen

Ne glede na 74. člen zakona o zunanjih zadevah, 39. člen zakona o organizaciji in delovnem področju republiške uprave ter 18. člen zakona o cenah, začno ti zakoni veljati z dnem uveljavitve tega zakona.

23. člen

Ta zakon začne veljati z razglasitvijo.

Št. 001-02/91-12/1

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

7.

DEKLARACIJA OB NEODVISNOSTI

Izhajajoč iz pravice slovenskega naroda do samoodločbe, iz načel mednarodnega prava, iz ustave dosedanje SFRJ in iz ustave Republike Slovenije so se prebivalci Republike Slovenije na plebiscitu dne 23. decembra 1990 z absolutno večino odločili, da si za prihodnje življenje oblikujejo samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo, ki ne bo več združena v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

V skladu s to odločitvijo je Skupščina Republike Slovenije na sejah vseh zborov dne 25. junija 1991 na podlagi soglasnega predloga vseh parlamentarnih strank in poslanskih skupin sprejela ustavni akt o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

I

Slovenija je v sodelovanju z Republiko Hrvaško že pred plebiscitom o samostojnosti in neodvisnosti predložila ostalim jugoslovanskim republikam predlog sporazuma o zvezi suverenih-držav oziroma model konfederacije, v okviru katere bi članice dosedanje federacije tudi v prihodnje sodelovale na gospodarskem, obrambnem, zunanje-političnem in na drugih področjih. Predlog ni naletel na ustrezen odziv. Skupščina Republike Slovenije je razpisala plebiscit, na katerem se je prebivalstvo Slovenije z veliko večino glasov odločilo za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo.

Z resolucijo o predlogu za sporazumno razdružitvev Socialistične federativne republike Jugoslavije in drugimi akti ter sporočili je Slovenija obvestila jugoslovanske republike in jugoslovansko javnost o svojih načrtovanih korakih, h katerim jo je zavezal plebiscit ter predlagala Jugoslaviji oziroma jugoslovanskim republikam kot konstitutivnim subjektom federacije sporazumno razdružitvev na dve ali več suverenih držav, ki naj si med seboj priznajo mednarodnopravno subjektiviteto. Obenem je ponovno izrazila tudi pripravljenost za dogovor o trajnih in institucionaliziranih oblikah sodelovanja, vključno z ureditvijo medsebojnih odnosov v morebitni jugoslovanski konfederativni ali gospodarski skupnosti ali kakšni drugi ustreznih povezavi v korist njenih narodov oziroma državljanov in državljanov.

Predlog za sporazumno združitev in začetek pogovorov o novih oblikah povezovanja na osnovi poprejšnje sporazumne združitve in vzpostavitve samostojnih držav razen v Republiki Hrvaški ni bil sprejet v pričakovanem razumnem roku in Skupščina Republike Slovenije je bila dolžna sprejeti ustavni akt o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

II

Republika Slovenija se je razglasila za samostojno in neodvisno državo in se želi kot mednarodnopravni subjekt v polnem pomenu besede ter v skladu z načeli združevanja suverenih držav v Evropi povezovati z drugimi državami, postati članica organizacije Združenih narodov, se vključiti v proces KEVS, Svet Evrope, v Evropsko skupnost in druge povezave držav. Samostojnost in neodvisnost Republike Slovenije je razumeti tudi kot pogoj za vstopanje v nove integracije v okviru dosedanje Jugoslavije in v evropskih okvirih. Pri tem bo Republika Slovenija dosledno spoštovala Ustanovno listino Organizacije Združenih narodov, Konvencije Sveta Evrope, Helsinško sklepno listino in druge akte Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter druge mednarodne sporazume. Vzpostavitev samostojne in neodvisne države Republike Slovenije na podlagi pravice do samoodločbe ni uperjena zoper nikogar v Jugoslaviji ali zunaj nje. Enako pravico priznava Slovenija tudi drugim republikam ter narodom in narodnostim dosedanje Jugoslavije. Svojo pravico do suverene države in povezovanja z drugimi suverenimi državami želi uresničiti sporazumno, na miren način, s pogajanjem in dogovarjanjem, ker soglašajo z zahtevami mednarodne skupnosti, da je treba prihodnja razmerja na območju dosedanje Jugoslavije vzpostaviti na demokratičen način in pri tem spoštovati nedotakljivost obstoječih zunanjih in notranjih meja.

III

Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država:

- razglašajo, da ustava SFRJ na ozemlju Republike Slovenije več ne velja in da bo nadaljevala postopke za prevzem dejanske oblasti na svojem ozemlju. Postopek prevzemanja dejanske oblasti je pripravljena izvesti postopno in sporazumno z drugimi republikami dosedanje SFRJ, tako da pri tem ne bodo kršene enake pravice drugih republik;

- je pripravljena takoj nadaljevati pogovore o možnih oblikah povezovanja z državami, ki bodo nastale na območju dosedanje SFRJ. Na podlagi vzajemnega priznanja je pripravljena takoj začeti dogovore o sklenitvi sporazuma o vzpostavitvi skupnosti suverenih držav na območju dosedanje SFRJ. V tej skupnosti bi države članice usklajevale uresničevanje skupnih gospodarskih, političnih, mednarodnih in drugih interesov. Sklenitev takšnega sporazuma ali vsaj skupna izjava o politični volji za tak sporazum bi zagotovila, da postopek prevzemanja dejanske oblasti v novih državah in postopek oblikovanja skupnosti teh držav ne bi povzročala konfliktov, temveč bi se med seboj dopolnjevala ter olajševala proces uresničevanja pravice vseh jugoslovanskih narodov do samoodločbe, pravic Albancev na Kosovu, pravic narodnih manjšin in razvoj demokracije v skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje Jugoslavije;

- v skladu z odločitvami Sabora Republike Hrvaške Republika Slovenija priznava Republiko Hrvaško kot suvereno državo z mednarodnopravno subjektiviteto; priznala bo tudi vse druge jugoslovanske republike, ki se bodo razglasile za suverene države.

Delegatom v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz Republike Slovenije in delegaciji Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so opravljali to funkcijo do razglasitve te deklaracije, preneha mandat. Skupščina Republike Slovenije izvoli novo 12-člansko delegacijo, ki bo na podlagi njenih pooblastil v Skupščini dosedanje SFRJ sodelovala v pogajanjih za razdružitev dosedanje SFRJ, v reševanju tekočih vprašanj v prehodnem obdobju in v

dogovarjanju o morebitnem oblikovanju skupnosti suverenih držav na podlagi soglasja Skupščine Republike Slovenije. Republika Slovenija poziva druge republike dosedanje SFRJ, da v ta namen pooblastijo svoje delegacije. Skupščina Republike Slovenije pričakuje, da bodo pri vsem tem sodelovali tudi vsi ustrezni organi in organizacije dosedanje SFRJ.

Skupščina Republike Slovenije pooblašča dosedanjega člana Predsedstva SFRJ iz Republike Slovenije, da kot predstavnik Republike Slovenije v skladu s smernicami Skupščine Republike Slovenije sodeluje v delu Predsedstva SFRJ.

Vsa vprašanja, ki v tem trenutku še niso v celoti rešljiva, kot npr. status JLA in odnos Republike Slovenije z njo, vprašanje pooblastil na področju mednarodnih odnosov in vprašanje delitve skupnega premoženja, bodo urejena s posebnim dogovorom Republike Slovenije z ustreznimi organi v okviru dosedanje SFRJ.

IV

Republika Slovenija kot mednarodnopravni subjekt:

- spoštuje vsa načela mednarodnega prava in v smislu pravnega nasledstva določbe vseh mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila SFRJ in se nanašajo na ozemlje Republike Slovenije. V skladu s pričakovanim sporazumom o prevzemu pravic in obveznosti dosedanje SFRJ bo Republika Slovenija izpolnjevala tudi svoje mednarodne finančne obveznosti do drugih držav in mednarodnih organizacij, zagotavljala nemoten pretok blaga, ljudi in storitev preko svojih meja v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi in storila vse, da bo mednarodni promet prek njenega ozemlja potekal nemoteno. Pri vzpostavljanju meje z Republiko Hrvaško si bodo organi Republike Slovenije še posebej prizadevali, da bo, ob vzajemnem interesu, zagotovljen čimbolj nemoten pretok ljudi, blaga in storitev;

- si bo prizadevala, da bo mednarodna skupnost z naklonjenostjo sprejela razglasitev samostojne in neodvisne Republike Slovenije in pričakuje, da bo z njo okrepila gospodarske, kulturne, politične, finančne in vse druge odnose, in da jo bodo druge države dejansko in mednarodnopravno priznale. Pričakuje tudi, da bo mednarodna skupnost s tem in s svojim vplivom prispevala k oblikovanju skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje SFRJ in s tem k sporazumnemu in mirnemu uresničevanju odločitve o samostojni in neodvisni državi - Republikli Sloveniji;

- pričakuje od sosednjih držav, da bodo upoštevale in poglobljale z mednarodnimi konvencijami in bilateralnimi pogodbami doseženo raven zaščite slovenske manjšine.

V

Republika Slovenija je pravna in socialna država z zmogljivostim okolja prilagojenim tržnim gospodarstvom, v kateri bodo spoštovani človekove pravice in državljanske svoboščine, posebne pravice avtohtonih narodnih skupnosti Italijanov in Madžarov v Republikli Sloveniji, evropski dosežki industrijske demokracije predvsem: socialno-ekonomske pravice, pravice zaposlenih do soodločanja in sindikalna svoboda, nedotakljivost lastnine ter svoboda delovanja gibanj in ustanov civilne družbe; v kateri bosta zagotovljeni večstrankarska parlamentarna demokracija in lokalna oziroma regionalna samouprava; v kateri politično ali drugačno prepričanje nikoli ne bo podlaga za kakršnokoli neenakopravnost ali razlikovanje; ki bo zavezana miru in nenasilnemu razreševanju vseh spornih vprašanj glede notranjih in zunanjih zadev ter enakopravnemu sodelovanju vseh narodov in državljanov v Evropi svobodnih in enakopravnih ljudi, regij, narodov in držav.

Št. 001-2/91-12/3

Ljubljana, dne 25. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

8.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

o razglasitvi zakona o državljanstvu Republike Slovenije

Razglasa se zakon o državljanstvu Republike Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora in Zbora občin dne 5. junija 1991.

Št. 0100-1/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

Z A K O N

O DRŽAVLJANSTVU REPUBLIKE SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa načine in pogoje pridobitve ter prenehanja državljanstva Republike Slovenije.

2. člen

Državljan Republike Slovenije, ki ima tudi državljanstvo tujé države, se na območju Republike Slovenije šteje za državljana Republike Slovenije, če mednarodna pogodba ne določa drugače.

II. PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA

3. člen

Državljanstvo Republike Slovenije se pridobi:

1. po rodu,
2. z rojstvom na območju Republike Slovenije,
3. z naturalizacijo, to je s sprejemom v državljanstvo na podlagi prošnje;
4. po mednarodni pogodbi.

1. Pridobitev državljanstva po rodu

4. člen

Po rodu pridobi državljanstvo Republike Slovenije otrok:

1. če sta ob njegovem rojstvu oče in mati državljana Republike Slovenije;
2. če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije, otrok pa je rojen v Republiki Sloveniji;
3. če je ob njegovem rojstvu eden od staršev državljan Republike Slovenije, drugi pa je neznan ali je neznanega državljanstva ali je brez njega, otrok pa je rojen v tujini.

5. člen

V tujini rojeni otrok, katerega eden od staršev je ob njegovem rojstvu državljan Republike Slovenije, drugi pa je tuj državljan, pridobi po rodu državljanstvo Republike Slovenije, če je do dopolnjenega 18. leta starosti priglasi kot državljan Republike Slovenije ali če se do dopolnjenega 18. leta starosti dejansko za stalno naseli v Republiki Sloveniji z roditeljem, ki je državljan Republike Slovenije.

Priglasitev iz prejšnjega odstavka ni potrebna, če bi otrok ostal brez državljanstva.

Izjavo o priglasitvi iz prvega odstavka tega člena je potrebno podati pri organu, pristojnem za vodenje matične knjige, v katero bo izvršen naknaden vpis otrokovega rojstva, ali pri pristojnem organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Otroka lahko priglasijo za državljana Republike Slovenije tisti od staršev, ki je državljan Republike Slovenije. Če je otrok pod skrbništvom, ker nima staršev ali jim je odvzeta roditeljska pravica ali poslovna sposobnost, ga lahko priglasijo skrbnik, ki je državljan Republike Slovenije, s soglasjem občinskega organa, pristojnega za socialno varstvo.

6. člen

Pod pogoji iz prvega odstavka prejšnjega člena pridobi državljanstvo Republike Slovenije tudi oseba, starejša od 18 let, če se do dopolnjenega 23. leta starosti z izjavo opredeli za državljanstvo Republike Slovenije.

Izjavo iz prejšnjega odstavka je potrebno podati pri organu, pristojnem za vodenje matične knjige, v katero bo izvršen naknaden vpis rojstva, ali pri pristojnem organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

7. člen

Pod pogoji iz 4., 5. in 6. člena tega zakona pridobi s posvojitvijo državljanstvo Republike Slovenije tudi posvojenec - tujec, če je vsaj eden od posvojiteljev državljan Republike Slovenije in če se po predpisih države, katere državljan je posvojenec, s posvojitvijo vzpostavi med posvojiteljem in posvojencem enako razmerje, kot je razmerje med starši in otroki (v nadaljnjem besedilu: popolna posvojitev).

8. člen

Oseba, ki pridobi državljanstvo Republike Slovenije po določbah 4., 5., 6., 7. ali 9. člena tega zakona, se šteje od rojstva za državljana Republike Slovenije.

2. Pridobitev državljanstva z rojstvom na območju Republike Slovenije

9. člen

Državljanstvo Republike Slovenije pridobi otrok, ki je rojen ali najden na območju Republike Slovenije, če sta oče in mati neznana ali ni znano njuno državljanstvo ali pa sta brez državljanstva.

Otroku, ki je pridobil državljanstvo Republike Slovenije po prejšnjem odstavku, na zahtevo staršev preneha državljanstvo Republike Slovenije, če se do dopolnjenega 18. leta starosti ugotovi, da so starši tuji državljanji. Državljanstvo mu preneha z dnem vročitve odločbe.

3. Pridobitev državljanstva z naturalizacijo

10. člen

Z naturalizacijo lahko pridobi državljanstvo Republike Slovenije oseba, ki prosi za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je dopolnila 18 let;
2. da ima odpust iz dosedanjega državljanstva ali da izkaže, da ga bo dobila, če bo sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije;
3. da dejansko živi v Sloveniji 10 let, od tega neprekinjeno zadnjih 5 let pred vložitvijo prošnje;

4. da ima zagotovljeno stanovanje in da ima zagotovljen trajen vir preživljanja najmanj v višini, ki omogoča materialno in socialno varnost;

5. da obvlada slovenski jezik v taki meri, da se lahko sporazumeva z okoljem;

6. da ni bila v državi, katere državljan je, ali v Sloveniji obsojena na zaporno kazen, daljšo od enega leta, za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je to dejanje kaznivo tako po predpisih njene države kot tudi po predpisih Republike Slovenije;

7. da ji ni bila izrečena prepoved prebivanja v Republiki Sloveniji;

8. da njen sprejem v državljanstvo Republike Slovenije ne predstavlja nevarnosti za javni red, varnost ali obrambo države.

Šteje se, da je pogoj iz 2. točke prejšnjega odstavka izpolnjen, če je oseba brez državljanstva ali če ga po zakonu njene države izgubi s samo naturalizacijo. Če tuja država ne daje odpusta ali če postavlja za odpust take pogoje, ki jih brez bistvene škode za svojo existenco ali za svojo oziroma varnost družine ni mogoče izpolniti, zadošča izjava prosilca, da se odreka tujemu državljanstvu, če bo pridobil državljanstvo Republike Slovenije.

Izpolnjevanje pogoja iz 5. točke prvega odstavka tega člena ugotovi v razgovoru z osebo, ki prosi za sprejem v državljanstvo, strokovna komisija, ki jo imenuje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Če je uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje iz 6. točke prvega odstavka tega člena, organ, pristojen za odločanje o sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije, prekine postopek do pravnomočne odločitve v kazenskem postopku.

Šteje se, da je pogoj iz 6. točke prvega odstavka tega člena izpolnjen, če je oseba kazen prestala oziroma če so prenehale pravne posledice obsodbe.

11. člen

Osebi, ki vloži prošnjo za pridobitev državljanstva Republike Slovenije z naturalizacijo, se lahko izda zagotovilo, da bo sprejeta v državljanstvo, če izpolnjuje pogoje iz 1., 3., 4., 5., 6., 7., in 8. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

Če oseba iz prejšnjega odstavka v roku dveh let od vročitve zagotovila ne predloži dokazov iz 2. točke prvega odstavka prejšnjega člena se šteje, da je svojo vlogo umaknila.

12. člen

Slovenski izseljenec in njegov potomec do tretjega kolena v ravni črti lahko z naturalizacijo pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če dejansko živi v Sloveniji neprekinjeno vsaj eno leto in če izpolnjuje pogoje iz 1., 4., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona.

Oseba, ki je poročena z državljanom Republike Slovenije, lahko z naturalizacijo pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če dejansko živi v Sloveniji neprekinjeno vsaj eno leto in če izpolnjuje pogoje iz 4., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona.

13. člen

Ne glede na pogoje iz 10. člena tega zakona lahko z naturalizacijo pridobi državljanstvo Republike Slovenije oseba, ki je že stara 18 let, če to koristi državi zaradi znanstvenih, gospodarskih, kulturnih, nacionalnih ali podobnih razlogov.

O sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije po prejšnjem odstavku mora predhodno dati mnenje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

14. člen

Če oče in mati pridobita državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo, ga na njuno prošnjo pridobi tudi njun otrok, ki še ni star 18 let.

Če eden od staršev pridobi državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo, ga pridobi tudi njegov otrok, ki še ni star 18 let, če ta roditelj za to zaprosi in če otrok živi z njim v Sloveniji.

Če eden od staršev pridobi državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo, ga pridobi tudi njegov otrok, ki še ni star 18 let, če za to zaprosita oba roditelja, ne glede na to, kje živi otrok.

Če je otrok star več kot 14 let, se zahteva za pridobitev državljanstva po prejšnjih odstavkih tudi njegova privolitve.

V primeru posvojitve, pri kateri med posvojitelji in posvojenecem ne nastane enako razmerje kot med starši in otroki, lahko na prošnjo posvojiteljev, državljanov Republike Slovenije, pridobi državljanstvo Republike Slovenije njun posvojenec, ki še ni star 18 let, če s posvojiteljema stalno živi v Sloveniji.

15. člen

Kdor pridobi državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo ali po 40. ali 41. členu tega zakona, postane državljan Republike Slovenije z dnem, ko mu je vročena odločba o pridobitvi državljanstva Republike Slovenije.

16. člen

Organ, ki je izdal odločbo o pridobitvi državljanstva z naturalizacijo, lahko razveljavi odločbo v treh letih po njeni vročitvi, če se ugotovi, da je bila naturalizacija dosežena z lažnimi izjavami ali z namernim prikrivanjem bistvenih dejstev ali okoliščin, ki bi vplivale na odločitev.

Odločbe ni mogoče razveljaviti, če bi oseba, ki je pridobila državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo, ostala brez državljanstva.

V primeru, da se razveljavi odločba o naturalizaciji staršev, se lahko razveljavi tudi odločba o naturalizaciji za njihove otroke do 18. leta starosti, ki so pridobili državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo istočasno s starši.

III. PRENEHANJE DRŽAVLJANSTVA

17. člen

Državljanstvo Republike Slovenije preneha:

1. z odpustom,
2. z odrekom,
3. z odvzemom,
4. po mednarodni pogodbi.

1. Prenehanje državljanstva z odpustom

18. člen

Državljanu Republike Slovenije preneha državljanstvo Republike Slovenije z odpustom (v nadaljnjem besedilu: odpust iz državljanstva Republike Slovenije), če za to zaprosi in če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je dopolnil 18 let;
2. da dejansko živi v tujini;
3. da ni ovir zaradi vojaške dolžnosti;
4. da je poravnal dolžne davke in druge zakonske obveznosti;
5. da ima poravnane preživninske obveznosti iz zakonske zveze in iz razmerja med starši in otroki do oseb, ki živijo v Sloveniji;

6. da zoper njega v Sloveniji ne teče kazenski postopek za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, če pa je bil v Sloveniji obsojen na zapor, da je to kazen prestal;

7. da ima ali da dokaže, da bo sprejet v tuje državljanstvo.

Kaj se šteje za ovire zaradi vojaške dolžnosti po 3. točki prejšnjega odstavka, podrobneje predpiše republiški upravni organ, pristojen za obrambne zadeve.

Organ, pristojen za odločanje o odpustu, lahko zavrne prošnjo za odpust iz državljanstva Republike Slovenije, čeprav so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena, če tako rešitev zahtevajo razlogi varnosti ali obrambe države oziroma če to terjajo vzajemnost ali drugi razlogi v zvezi z odnosi s tujo državo.

Organ, ki je pristojen za odločanje o odpustu, lahko zavrne prošnjo za odpust iz državljanstva Republike Slovenije, čeprav so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena, če tako rešitev pogojujejo ekonomski, socialni ali nacionalni interesi države.

19. člen

Osebi, ki je zaprosila za odpust iz državljanstva Republike Slovenije, se lahko izda zagotovilo o odpustu, čeprav ne izpolnjuje pogojev iz 2. in 7. točke prejšnjega člena.

Če oseba, ki ji je bilo izdano zagotovilo iz prejšnjega odstavka, v roku dveh let od vročitve zagotovila ne dokaže, da se je dejansko izselila iz Republike Slovenije in da ji je zagotovljeno tuje državljanstvo oziroma, da ga je že pridobila, se šteje, da je umaknila svojo prošnjo.

20. člen

Osebi, ki je odpuščena iz državljanstva Republike Slovenije, preneha državljanstvo z dnem, ko ji je vročena odločba o odpustu iz državljanstva Republike Slovenije.

21. člen

Organ, ki je odločil o odpustu iz državljanstva Republike Slovenije, lahko odpravi odločbo o odpustu, če oseba za to zaprosi in če v enem letu od vročitve odločbe ni pridobila tujega državljanstva.

Prošnja za odpravo odločbe o odpustu se lahko vložijo v enem letu od vročitve odločbe.

22. člen

Otroku do dopolnjenega 18. leta starosti preneha državljanstvo Republike Slovenije na prošnjo obeh staršev, ki jima je državljanstvo prenehalo z odpustom, ali je državljanstvo Republike Slovenije prenehalo na ta način enemu od njiju, drugi pa nima državljanstva Republike Slovenije.

Če otrokovi starši živijo ločeno, otroku preneha državljanstvo Republike Slovenije z odpustom na zahtevo tistega roditelja, pri katerem otrok živi oziroma kateremu je dodeljen v varstvo in vzgojo, in tudi sam prosi za odpust iz državljanstva Republike Slovenije, ali v primeru, da je roditelj, pri katerem otrok živi, tujec. V obeh primerih je potrebno soglasje drugega roditelja.

Če drugi roditelj ne soglaša z odpustom otroka iz državljanstva Republike Slovenije, otrok dobi odpust, če zaradi koristi otroka k njegovemu odpustu da soglasje republiški upravni organ, pristojen za socialno varstvo.

Soglasje je treba priložiti prošnji za odpust otroka iz državljanstva Republike Slovenije.

Soglasje iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena ni potrebno, če prebivališča drugega roditelja ni mogoče ugotoviti ali če mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica.

23. člen

Zaradi popolne posvojitve preneha državljanstvo Republike Slovenije z odpustom posvojencu, mlajšemu od 18 let, ki je državljan Republike Slovenije, če za to zaprosi posvojitelj, ki je tujec ali posvojitelj, ki prosi za odpust iz državljanstva Republike Slovenije, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena.

24. člen

Če je otrok star več kot 14 let, se za prenehanje državljanstva Republike Slovenije zahteva tudi njegova privolitev.

2. Prenehanje državljanstva z odrekom

25. člen

Polnoletni državljan Republike Slovenije, ki je bil rojen v tujini in tam živi, pa ima tudi tuje državljanstvo, se lahko do dopolnjenega 25. leta starosti odreče državljanstvu Republike Slovenije.

Če državljan Republike Slovenije izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, organ pristojen za odločanje o odreku, z odločbo ugotovi, da mu je državljanstvo Republike Slovenije prenehalo z dnem, ko je podal izjavo o odreku državljanstvu Republike Slovenije.

Glede odreka državljanstvu mladoletnih otrok se smiselno uporabljajo določbe 22., 23. in 24. člena tega zakona.

3. Prenehanje državljanstva z odvzemom

26. člen

Državljanu Republike Slovenije, ki dejansko živi v tujini in ima tudi tuje državljanstvo, se lahko odvzame državljanstvo Republike Slovenije, če s svojim delom škoduje mednarodnim ali drugim interesom Republike Slovenije.

Za delo, s katerim se škoduje mednarodnim in drugim interesom Republike Slovenije, se šteje:

1. če oseba pripada organizaciji, katere aktivnost meri na rušenje ustavnega reda Republike Slovenije;
2. če oseba kot pripadnik tuje obveščevalne službe škoduje interesom Republike Slovenije ali če tem interesom škoduje s svojim delom v državnem organu ali organizaciji tuje države.

Odločba o odvzemu državljanstva Republike Slovenije se lahko izjemoma izda brez udeležbe stranke v postopku.

Osebi, ki ji je odvzeto državljanstvo Republike Slovenije, to preneha z dnem vročitve odločbe; če odločbe ni mogoče vročiti, ji državljanstvo Republike Slovenije preneha z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. SKUPNE DOLOČBE

27. člen

O pridobitvi državljanstva Republike Slovenije z naturalizacijo, o prenehanju državljanstva ter o izdaji zagotovila iz 11. in 19. člena tega zakona odloča republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

Prošnja za pridobitev državljanstva z naturalizacijo se vložijo pri za notranje zadeve pristojnem upravnem organu občine, na območju katere ima oseba stalno ali začasno prebivališče. Prošnja za odpust iz državljanstva in izjava o odreku državljanstvu se vložijo pri organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje

nje konzularnih zadev; če to zaradi objektivnih okoliščin ni mogoče, se vloži pri republiškem upravnem organu, pristojnem za notranje zadeve.

Prošnja za pridobitev državljanstva Republike Slovenije po 13. členu tega zakona se vloži pri republiškem upravnem organu, pristojnem za notranje zadeve. Če prosilec živi v tujini, se vloži pri organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

28. člen

V odločbi, s katero se zavrne prošnja iz 10., 11. in 12. člena, tretjega in četrtega odstavka 18. člena in 19. člena tega zakona, pristojnemu organu ni potrebno navesti razlogov, ki so ga vodili pri odločanju.

29. člen

Državljanstvo na prvi stopnji ugotavlja za notranje zadeve pristojni upravni organ občine, na območju katere ima oseba stalno prebivališče. Ta je dolžan na zahtevo posameznika o njegovem državljanstvu izdati ugotovitevno odločbo. Ugotovitevno odločbo je dolžan izdati tudi na zahtevo organa, ki vodi postopek v zvezi z uveljavljanjem pravice posameznika.

30. člen

O pridobitvi ali izgubi državljanstva je potrebno obvestiti organ, pristojen za vodenje rojstne matične knjige, registra stalnega prebivalstva, in druge organe, ki so po zakonu v uradni evidenci dolžni voditi tudi podatek o državljanstvu posameznikov.

V. EVIDENCE O DRŽAVLJANSTVU

31. člen

Zaradi razvida državljanstva kot sestavnega dela osebnega stanja posameznika se državljanstvo Republike Slovenije evidentira v rojstni matični knjigi v skladu z določbami zakona o matičnih knjigah.

Če državljan Republike Slovenije ni rojen v Sloveniji, je njegovo državljanstvo treba vpisati istočasno z naknadnim vpisom njegovega rojstva v skladu z zakonom o matičnih knjigah.

32. člen

Zaradi celovitega razvida državljanstva Republike Slovenije in zaradi spremljanja stanja na tem področju vodi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, centralno evidenco o državljanstvu.

33. člen

Centralna evidenca o državljanstvu vsebuje naslednje podatke:

1. priimek in ime;
2. datum in kraj rojstva;
3. enotno matično številko občana (EMŠO);
4. stalno ali začasno prebivališče;
5. podatke o vpisu v rojstno matično knjigo (če je oseba vpisana v državljansko knjigo, ki je bila vzpostavljena po prej veljavnih predpisih, je potrebno vnesti podatke o vpisu v to evidenco).

Za državljane Republike Slovenije, ki so to državljanstvo pridobili z odločbo organa, pristojnega za odločanje o naturalizaciji, ali po mednarodni pogodbi, vsebuje evidenca poleg podatkov iz prejšnjega odstavka, še naslednje podatke:

1. poklic in šolsko izobrazbo;

2. prebivališče ob naturalizaciji (če je ta podatek istoveten s prebivališčem iz 4. točke prejšnjega odstavka, tega podatka ni treba navajati);

3. državljanstvo do naturalizacije, če to ni znano, pa narodnost;

4. številko in datum odločbe ter organ, ki je odločbo izdal;

5. pravno podlago oziroma način pridobitve državljanstva;

6. datum pridobitve državljanstva Republike Slovenije.

Podatek o narodnosti iz 3. točke prejšnjega odstavka se evidentira samo s privolitvijo osebe, na katero se ta podatek nanaša.

Za osebe, ki jim je prenehalo državljanstvo Republike Slovenije, vsebuje evidenca poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena še naslednje podatke:

1. poklic in šolsko izobrazbo;
2. prebivališče pred odhodom v tujino;
3. prebivališče ob odpustu iz državljanstva;
4. številko in datum odločbe in organ, ki je izdal odločbo o prenehanju državljanstva;
5. datum prenehanja državljanstva Republike Slovenije;

6. tuje državljanstvo;

7. datum izselitve;

8. razlog za zahtevo za prenehanje državljanstva Republike Slovenije.

Za državljane Republike Slovenije, ki imajo tudi tuje državljanstvo, vsebuje evidenca poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena tudi podatek o tujem državljanstvu in čas njegove pridobitve.

Osebnih podatki se hranijo v centralni evidenci o državljanstvu še 50 let po smrti ali prenehanju državljanstva osebe, na katero se podatki nanašajo.

Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se podatki arhivirajo.

34. člen

Podatki za evidence o državljanstvu se zbirajo neposredno od posameznikov, na katere se nanašajo.

Ne glede na prejšnji odstavek se podatki, kadar je to mogoče, zbirajo:

1. iz rojstne matične knjige,
2. iz državljanske knjige,
3. iz javnih listin,
4. od drugih oseb v skladu z zakonom.

35. člen

Osebnih podatke iz evidenc o državljanstvu lahko uporabljajo delavci organov za notranje zadeve za izvrševanje z zakonom določenih nalog.

Organi, ki vodijo evidence o državljanstvu, posredujejo drugim uporabnikom podatke iz teh evidenc, če so za njihovo uporabo pooblašteni z zakonom ali na podlagi privolitve ali zahteve posameznika, na katerega se podatki nanašajo.

Uporabniki podatkov iz prejšnjega odstavka ne smejo posredovati osebnih podatkov drugim uporabnikom in jih smejo uporabljati samo za namene, za katere so jih dobili.

36. člen

Republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, lahko ob pogoju vzajemnosti posreduje podatke o posamezniku, vsebovane v evidencah o državljanstvu, drugim državam, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. če gre za posredovanje organom tuje države, ki so pristojni za zadeve državljanstva;

2. če še prejemnik podatkov zaveže, da bo dobljene podatke uporabljal samo za namene v zvezi z urejanjem državljanstva, v nasprotnem primeru pa le, če je to nujno za izvedbo kazenskega postopka ali če posredovanje podatkov nedvomno koristi posamezniku, na katerega se podatki nanašajo;

3. če je v državi, v kateri je sedež organa, ki se mu podatki posredujejo, zagotovljeno varstvo osebnih podatkov tudi za tujce.

Dejstvo iz 3. točke prejšnjega odstavka ugotavlja republiški upravni organ, pristojen za mednarodno sodelovanje.

37. člen

Državljanstvo Republike Slovenije se dokazuje s potrdilom ali drugo javno listino o državljanstvu, ki jo izda organ, pristojen za vodenje uradne evidence, v kateri je vpisano državljanstvo osebe, ali za notranje zadeve pristojni upravni organ občine, na območju katere ima oseba stalno prebivališče.

38. člen

Če je bil postopek za ugotovitev državljanstva ali za pridobitev ali prenehanje državljanstva Republike Slovenije uveden na zahtevo stranke in postopka ni mogoče končati brez njenega sodelovanja, se njen molk šteje za umik zahteve, če kljub opozorilu pristojnega organa v danem roku ne opravi nobenega dejanja, potrebnega za nadaljevanje ali dokončanje postopka oziroma če se iz opustitve teh dejanj da sklepati, da ni več zainteresirana za nadaljevanje postopka.

Postopka iz razlogov po prejšnjem odstavku ni mogoče ustaviti, dokler ne potečejo trije meseci od opozorila.

VI. PREHODNE DOLOČBE

39. člen

Za državljana Republike Slovenije velja po tem zakonu, kdor je po dosedanjih predpisih imel državljanstvo Republike Slovenije in Socialistične federativne Republike Jugoslavije.

40. člen

Državljan druge republike, ki je imel na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije dne 23. decembra 1990, prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tukaj tudi dejansko živi, pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona vloži vlogo pri za notranje zadeve pristojnem upravnem organu občine, na območju katere ima stalno prebivališče.

Otrok do dopolnjenega 18. leta starosti pridobi državljanstvo Republike Slovenije pod pogoji iz 14. člena tega zakona.

41. člen

Osebe, ki jim je bilo odvzeto državljanstvo Ljudske Republike Slovenije in FLRJ po zakonu o odvzemu državljanstva, podoficirjem in oficirjem bivše jugoslovanske vojske, ki se nočejo vrniti v domovino, pripadnikom vojnih formacij, ki so služili okupatorju in pobegnili v tujino, kot tudi osebam, ki so pobegnile v tujino po osvoboditvi (Uradni list FLRJ, št. 86/46), in njihovi otroci, lahko pridobijo državljanstvo Republike Slovenije, če v enem letu od uveljavitve tega zakona vložijo prošnjo pri republiškem upravnem organu, pristojnem za notranje zadeve.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka lahko pridobijo državljanstvo Republike Slovenije slovenski izseljenci, ki jim je prenehalo državljanstvo Ljudske Republike Slovenije in FLRJ z odsotnostjo.

42. člen

O pridobitvi državljanstva Republike Slovenije po 40. in 41. členu tega zakona odloča republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

43. člen

Državljanstvo oseb, ki so bile po dosedanjih predpisih državljani Republike Slovenije, pa doslej niso bile vpisane v evidenco državljanov Republike Slovenije, se vpiše naknadno v rojstno matično knjigo na podlagi ugotovljene odločbe, ki jo po uradni dolžnosti izda pristojni občinski organ. Če rojstvo ni vpisano, je potrebno podatek o državljanstvu vpisati istočasno z vpisom rojstva v skladu z zakonom o matičnih knjigah.

44. člen

Potrdila o državljanstvu Republike Slovenije na podlagi evidenc, ki so se vodile po prej veljavnih predpisih, izdaja organ, pristojen za notranje zadeve, ki te evidence vodi, ali za notranje zadeve pristojni upravni organ občine, na območju katere ima oseba stalno prebivališče.

45. člen

Do vzpostavitve evidence iz 32. člena tega zakona republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, vodi ločene evidence: o pridobitvi državljanstva Republike Slovenije z naturalizacijo, z vstopom v državljanstvo, s sprejemom državljanov drugih republik v državljanstvo Republike Slovenije, o odpustu, odreku in odvzemu državljanstva, o izgubi državljanstva Republike Slovenije z odsotnostjo, evidenco optantov za italijansko državljanstvo in delni razvid oseb z dvojnim državljanstvom.

Evidence iz prejšnjega odstavka vsebujejo podatke iz 33. člena tega zakona, ki se zbirajo in uporabljajo na način, določen v 34., 35. in 36. členu tega zakona.

46. člen

Predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o načinu vodenja centralne evidence o državljanstvu.

VII. KONČNI DOLOČBI

47. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati zakon o državljanstvu Socialistične Republike Slovenije (Uradni list SRS, št. 23/76).

48. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 213-11/90-2/12

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

U K A Z
o razglasitvi zakona o tujcih

Razglaša se zakon o tujcih, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-2/91
Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

Z A K O N
O TUJCIH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Tujec po tem zakonu je vsakdo, ki ni državljan Republike Slovenije.

Med prebivanjem oziroma zadrževanjem v Republiki Sloveniji se morajo tujci ravnati po določbah tega zakona ter po predpisih in odločitvah državnih organov, ki temeljijo na ustavi Republike Slovenije, zakonih Republike Slovenije in njenih obveznostih iz mednarodnih pogodb.

2. člen

Določbe tega zakona ne veljajo za osebe diplomatskih in konzularnih predstavništev tujih držav v Republiki Sloveniji in osebe drugih tujih misij, ki imajo v Republiki Sloveniji diplomatski status.

II. PRAVICA DO VSTOPA V DRŽAVO

3. člen

Tujec sme vstopiti v državo na za to določenih mejnih prehodih in v njej prebivati oziroma se zadrževati na podlagi veljavne tuje potne listine, oziroma potne listine, ki mu jo je izdal za notranje zadeve pristojni upravni organ občine (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ) ali organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev. V potni listini mora biti vizum, če ni z mednarodnim dogovorom in določbami tega zakona drugače določeno.

Tujcu, ki nima veljavne potne listine in prihaja na turistični ali poslovni obisk, lahko organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo, izda dovoljenje za vstop (turistično prepustnico) na podlagi osebne izkaznice oziroma drugega dokumenta o istovetnosti, predpisanega v državi tujca.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije ob pogoju reciprocitete določi, da državljani posameznih držav vstopajo v državo tudi samo z osebno izkaznico oziroma z drugim dokumentom o istovetnosti, predpisanim v državi tujca.

4. člen

V primeru vmesnega pristanka letala na letališču na območju Republike Slovenije se zadrževanje tujcev v letalskem tranzitnem prostoru ne šteje za vstop v državo, če tujec ne zapusti tega prostora.

Za vstop v državo se ne šteje zadrževanje tujcev na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča.

5. člen

Tujcu se sme prepovedati vstop na območje Republike Slovenije iz razlogov, določenih v tem zakonu, ali iz razlogov, ki izvirajo iz mednarodnih odnosov (reciprociteta).

III. VIZUMI

6. člen

Tujec potrebuje za prihod v Republiko Slovenijo vizum za prihod; za odhod iz nje vizum za odhod; za potovanje čez njeno območje pa tranzitni vizum.

Tujcu se lahko izda tudi delovni vizum ali poslovni vizum.

Vizum se izda z veljavnostjo do enega leta, če s tem zakonom ni drugače določeno.

Vizum se lahko izda tujcu, ki ima veljavno potno listino. Vizum se izda tako, da se vpiše v potni list.

7. člen

Delovni vizum izda na prošnjo tujca, pravne osebe ali zasebnega delodajalca pristojni organ v državi ali organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Tujec mora prošnji za izdajo delovnega vizuma priložiti dokazilo o tem, da bo v državi sklenil delovno razmerje oziroma opravljal določeno delo v skladu s pogoji, določenimi z zakonom.

Delovni vizum se izda za čas, za katerega bo sklenjeno delovno razmerje ali za čas, ko bo tujec opravljal določeno delo, vendar ne dlje od roka veljavnosti tujčevega potnega lista.

Delovni vizum velja kot dovoljenje za začasno prebivanje in za neomejeno število potovanj.

8. člen

Poslovni vizum izda na prošnjo tujca, pravne osebe ali zasebnega delodajalca organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev ali pristojni organ v državi.

Tujec mora prošnji za izdajo poslovnega vizuma priložiti dokaze, iz katerih je razvidno, da bo opravljal na območju Republike Slovenije dejavnosti, predvidene s predpisi, ki urejajo tuja vlaganja in opravljanje zunanjetrgovinskega poslovanja ali da bo opravljal strokovno delo, določeno s pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju oziroma o dolgoročni proizvodnji kooperaciji oziroma o prenosu tehnologije.

Poslovni vizum se izda za čas, v katerem bo tujec opravljal dejavnosti iz prejšnjega odstavka, vendar ne dlje od roka veljavnosti potnega lista.

Poslovni vizum velja kot dovoljenje za začasno prebivanje in za neomejeno število potovanj.

9. člen

Vizum za prihod, odhod ali tranzitni vizum izda na prošnjo tujca organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, ali pristojni organ v državi, če z mednarodno pogodbo ni določeno drugače.

Vizum za prihod in vizum za odhod se izdaja za eno, več ali neomejeno število potovanj, tranzitni vizum pa za eno potovanje v roku trajanja sedem dni, šteto od dneva vstopa v državo.

Vizum za prihod, odhod ali tranzitni vizum lahko izda tujcu tudi organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo.

IV. ZAVRNITEV VSTOPA V DRŽAVO IN ZAVRNITEV IZDAJE VIZUMA

10. člen

Tujcu se ne dovoli vstopa v državo oziroma se mu ne izda vizuma ali dovoljenja za vstop:

- če mu je bil izrečen varnostni ukrep izгона iz države ali varstveni ukrep odstranitve iz države ali odpovedano prebivanje v državi, dokler traja čas, za katerega mu je bil ukrep izrečen;

- če je v evidenci pristojnega organa kot mednarodni prestopnik;

- če pristojni organ ugotovi, da bi njegovo prebivanje lahko finančno obremenilo Republiko Slovenijo;

- če nima vstopnega vizuma za državo, v katero potuje, pa bi ga moral imeti;

→ če prihaja v državo z namenom, da bo njegovo bivanje na območju Republike Slovenije povezano z izvajanjem terorističnih in drugih nasilnih dejanj, prodajo ali uživanjem mamil ali izvrševanjem drugih kaznivih dejanj;

- če nima dokumentov, na osnovi katerih bi bilo mogoče ugotoviti njegovo istovetnost, ali so ti dokumenti neveljavni;

- če prihaja z območij, kjer razsajajo nalezljive oziroma kužne bolezni in nima dokazila o vakcinaciji.

11. člen

V primeru, da nastopijo razlogi iz prejšnjega člena oziroma pristojni organ zanje izve po izdaji vizuma oziroma dovoljenja za vstop, pristojni organ vizum oziroma dovoljenje za vstop razveljavi.

Pristojni organ lahko razveljavi delovni ali poslovni vizum, če razlogi, zaradi katerih je bil vizum izdan, niso nastopili ali so prenehali.

Tujec ne dobi vizuma za odhod iz države, če to zahteva organ, ki zoper njega vodi kazenski postopek ali postopek za prekršek.

12. člen

Organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo, lahko tujcu iz razlogov, določenih v 10. členu tega zakona, ustno zavrne izdajo vizuma, izreče prepoved vstopa ali kljub veljavnemu vizumu ne dovoli vstopa v državo.

Odločitev iz prejšnjega odstavka se označi v potnem listu in je dokončna.

V. PREBIVANJE TUJCEV

13. člen

Tujec, ki pride na območje Republike Slovenije z veljavnim potnim listom, sme prebivati v njej tri mesece oziroma toliko časa, kolikor mu to dovoljuje izdani vizum, če z mednarodno pogodbo ni določeno drugače, tisti, ki pride na podlagi listin iz drugega in tretjega odstavka 3. člena tega zakona, pa 30 dni.

Če želi tujec na območju Republike Slovenije prebivati dlje, kot je to določeno s prejšnjim odstavkom, in je prišel zaradi šolanja, specializacije, zaposlitve, zdravljenja, opravljanja kakšne poklicne dejavnosti ali je sklenil zakonsko zvezo z državljanom Republike Slovenije, ima na območju države nepremično premoženje, uživa pravico, ki izvira iz dela v državi oziroma ima drug upravičen razlog, zaradi katerega bi bilo njegovo daljše prebivanje v državi potrebno, mora pri pristojnem organu pred pretekom časa, za katerega mu je dovoljeno prebivanje na podlagi listin iz prejšnjega odstavka, zaprositi za dovoljenje za začasno prebivanje.

O vloženih prošnji izda pristojni organ tujcu potrdilo, ki velja kot dovoljenje za začasno prebivanje za čas do izdaje dokončne odločbe.

14. člen

Dovoljenje za prebivanje se lahko izda kot:

- dovoljenje za začasno prebivanje,

- dovoljenje za stalno prebivanje.

15. člen

Dovoljenje za začasno prebivanje se izda z veljavnostjo do enega leta oziroma do izteka veljavnosti tuje potne listine, če je veljavnost potne listine krajša od enega leta.

Dovoljenje za začasno prebivanje se lahko tudi podaljšuje.

Vlogo za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje mora tujec vložiti pred iztekom roka, za katerega dovoljenje velja.

16. člen

Dovoljenje za stalno prebivanje se lahko izda tujcu, ki najmanj tri leta neprekinjeno prebiva na območju Republike Slovenije na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje in izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 13. člena tega zakona, ki opravičujejo stalno prebivanje na območju Republike Slovenije.

Tujcu, ki je slovenskega porekla oziroma katerega prebivanje v Sloveniji je v interesu Republike Slovenije, se lahko izda dovoljenje za stalno prebivanje pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka.

Vlogo za dovoljenje za stalno prebivanje vložiti tujec pri pristojnem organu.

17. člen

Ne glede na določbe 13. in 16. člena tega zakona se dovoljenje za stalno oziroma začasno prebivanje lahko izda otroku do 18. leta starosti ali zakoncu tujca, ki ima dovoljenje za stalno oziroma začasno prebivanje v Republiki Sloveniji.

18. člen

Začasno prebivanje se lahko dovoli tudi iz humanitarnih razlogov.

Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda v primerih, če ne obstajajo razlogi za izdajo dovoljenja za začasno ali stalno prebivanje, takojšnja zapustitev območja Republike Slovenije pa bi zaradi objektivnih okoliščin pomenila ogrožanje osebne varnosti tujca.

Tujec, ki zaprosi za dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, mora predložiti dokaze, da ima zagotovljena sredstva za preživljanje za čas, za katerega se izda dovoljenje ali dokaz, da je tretja oseba oziroma pravna oseba ali druga organizacija prevzela obveznost preživljanja tujca.

19. člen

Dovoljenje za začasno prebivanje izda pristojni organ, na območju katerega tujec prebiva. Dovoljenje za stalno prebivanje in za začasno prebivanje iz humanitarnih razlogov izda republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

Pristojni organ od tujca lahko zahteva, da prošnji za dovolitev začasnega ali stalnega prebivanja priloži dokaze o upravičenosti razlogov, zaradi katerih prosi za dovoljenje, in dokaz o sredstvih za preživljanje.

Dovoljenja za stalno ali začasno prebivanje oziroma podaljšanje začasnega prebivališča ne more dobiti tujec:

- pri katerem ne obstajajo razlogi, zaradi katerih bi mu bilo bivanje v državi potrebno (drugi odstavek 13. člena oziroma 16. člen);

- ki nima sredstev za preživljanje oziroma mu preživljanje v državi ni kako drugače zagotovljeno;

- ki je prišel v državo v nasprotju z določbami 13. člena;

- pri katerem obstaja razlog iz 1., 2., 6. ali 7. alinee 10. člena tega zakona.

20. člen

Dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje tujca preneha:

- če preteče veljavnost dovoljenja za začasno prebivanje in tujec ne zaprosi za podaljšanje dovoljenja;
- če se tujec, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, izseli ali ostane v tujini neprekinjeno več kot eno leto in o tem ni obvestil pristojnega organa;
- če pridobi državljanstvo Republike Slovenije.

21. člen

Če pristojni organ ugodí vsem zahtevkom stranke, se dovoljenje za začasno prebivanje izda tako, da se vpiše v potni list; izdano dovoljenje za stalno prebivanje pa se označi v potnem listu.

Če pristojni organ zavrne prošnjo za začasno prebivanje ali ugotovi razloge za prenehanje dovoljenja, izda o tem odločbo.

Zoper odločbo organa prve stopnje se tujec lahko pritoži v roku treh dni.

22. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko tujcem z odlokom omeji ali prepove gibanje na določenem območju ali prepove stalno ali začasno prebivanje v določenih krajih iz razlogov javnega reda.

VI. ODPOVED PREBIVANJA

23. člen

Tujcu, ki prebiva na območju Republike Slovenije na podlagi tujega potnega lista, izdanega vizuma ali dovoljenja za vstop ali v skladu z mednarodno pogodbo (prvi odstavek 13. člena tega zakona) ali mu je bilo izdano dovoljenje za začasno prebivanje (prva alineja 14. člena tega zakona), se lahko prebivanje odpove:

- če to terjajo razlogi javnega reda, varnosti ali obrambe države;
- če zavrača izpolnjevanje odločitev državnih organov;
- če gre za ponavljajoče se ali hujše kršitve tujca zoper javni red in mir, varnost državne meje in tega zakona;
- če je bil obsojen s strani tujega ali našega sodišča za kaznivo dejanje na zaporno kazen najmanj treh mesecev;
- če ostane brez sredstev za preživljanje in mu preživljanje za čas prebivanja na območju Republike Slovenije ni kako drugače zagotovljeno;
- če gre za zavarovanje zdravja ljudi.

24. člen

Tujcu, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje, se lahko prebivanje odpove:

- če je bil obsojen za kaznivo dejanje na zaporno kazen najmanj treh let;
- če je bil obsojen na zaporne kazni, katerih skupna dolžina presega pet let.

25. člen

Odločbo o odpovedi prebivanja tujcu izda pristojni organ na območju katerega tujec prebiva ali ima prijavljeno začasno prebivališče oziroma republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve kadar mu je odpovedano stalno prebivanje.

Pri odločanju o odpovedi prebivanja organ upošteva dolžino prebivanja tujca v državi, njegove osebne, gospodarske in druge vezi, ki ga vežejo na Republiko Slovenijo, in posledice, ki bi jih povzročil ukrep zanj in za njegovo družino.

Ukrep odpovedi prebivanja ne more biti krajši od šest mesecev in ne daljši od pet let.

Pri presoji, koliko časa je tujcu prepovedan prihod v državo, organ, ki izda odločbo o odpovedi prebivanja, upošteva težo storjenega prekrška ali kaznivega dejanja in druge okoliščine, zaradi katerih je tujčevo prebivanje nezaželeno.

Zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena se tujec lahko pritoži v roku treh dni.

Pritožba tujca, ki je prebival na območju Republike Slovenije po prvem odstavku 13. člena tega zakona ali na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje manj kot tri leta, ne zadrži izvršitve odločbe.

26. člen

V odločbi o odpovedi prebivanja iz prejšnjega člena organ določi tudi rok, v katerem mora tujec zapustiti območje Republike Slovenije, in koliko časa mu je prepovedan ponovni prihod v državo.

Ob določanju roka, v katerem mora tujec zapustiti območje Republike Slovenije, mora organ, ki izda odločbo o odpovedi prebivanja, upoštevati čas, v katerem lahko tujec zapusti območje Republike Slovenije.

Odločba o odpovedi prebivanja se označi v potnem listu.

27. člen

Tujcu, ki mu je bil izrečen varnostni ukrep izгона iz države ali varstveni ukrep odstranitve tujca, republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, z odločbo določi rok, v katerem mora državo zapustiti.

Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve odločbe.

Pri določanju roka, v katerem mora tujec zapustiti območje Republike Slovenije, mora organ, ki izda odločbo, upoštevati čas, v katerem lahko tujec zapusti območje Republike Slovenije.

Odločba se lahko izda tudi tako, da se vpiše v potno listino.

VII. PRISILNA ODSTRANITEV TUJCA

28. člen

Tujca, ki ne zapusti ozemlja Republike Slovenije v roku, ki mu ga je določil pristojni organ oziroma republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, kot tudi tujca, ki prebiva v Republiki Sloveniji dalj, kot je določeno v prvem odstavku 13. člena tega zakona, ali prebiva dalj, kot mu je z odločbo dovoljeno začasno prebivanje, lahko pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve privede do državne meje ali do diplomatsko-konzularnega predstavništva države, katere državljan je, in ga napoti čez državno mejo ali izroči predstavnikom tuje države.

Za tujca, ki ne zapusti območja Republike Slovenije po prejšnjem odstavku in ga iz kakršnihkoli razlogov ni mogoče takoj odstraniti, obstaja pa sum, da se bo ukrepu skušal izogniti, odredi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, bivanje v prehodnem domu za tujce, vendar največ za 30 dni.

Tujcu, ki zaradi objektivnih okoliščin ne more takoj zapustiti ozemlja Republike Slovenije in ima sredstva za preživljanje, lahko republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, določi tudi drugi kraj prebivanja.

29. člen

O prijetu mladoletnega tujca, ki je prišel na območje Republike Slovenije brez veljavne potne listine ali brez vednosti oziroma dovoljenja njegovih zakonitih zastopnikov oziroma ostal brez potrebnega varstva, oskrbe in sredstev za preživljanje ali se ni ravnal po predpisih Republike Slovenije, pooblaščen uradne osebe organa za notranje zadeve takoj obvestijo diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je, ali varnostne organe sosednje države, mladoletnika pa izročijo za socialno varstvo pristojnemu organu občine, na območju katere je bil prijat.

30. člen

V primeru, če mladoletnega tujca iz prejšnjega člena iz kakršnegakoli razloga ni mogoče takoj izročiti organu države, katere državljan je, ga za socialno varstvo pristojni organ občine namesti v prehodnem domu za tujce - oddelek za mladoletnike.

31. člen

Stroške, ki nastanejo ob prisilni odstranitvi tujca, mora tujec plačati sam.

Če tujec nima sredstev, se plačajo ti stroški iz proračuna Republike Slovenije.

Stroški za zagotovitev potrebnega varstva in oskrbe mladoletnega tujca se poravnajo iz sredstev proračuna Republike Slovenije.

32. člen

Prevoznik, ki pripelje po kopnem, zraku ali morju tujca, ki mu ni dovoljen vstop v državo, ga je dolžan na lastne stroške odpeljati iz države v času, ki mu ga določi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

33. člen

Prisilna odstranitev tujca v državo, kjer bi bilo njegovo življenje v nevarnosti zaradi rásne, religiozne ali nacionalne pripadnosti, političnih pogledov ali če obstoji nevarnost, da bo tujec po izročitvi izpostavljen mučenju, nečloveškemu ali ponižajočemu ravnanju, ni dovoljena.

VIII. BEGUNCI

34. člen

Tujcu, ki je zapustil državo, katere državljan je ali v kateri se je za stalno naselil kot oseba brez državljanstva, da bi se izognil preganjanju zaradi svojega političnega prepričanja, kulturnega ali znanstvenega udejstvovanja ali narodnostne, rasne oziroma verske pripadnosti, se sme v Republiki Sloveniji priznati status begunca.

35. člen

Status begunca se ne prizna tujcu, za katerega se ugotovi, da je storil kaznivo dejanje zoper človečnost in mednarodno pravo ali je deloval v nasprotju s cilji in načeli Organizacije združenih narodov.

Če so obstajali razlogi iz prejšnjega odstavka pred priznanjem statusa begunca, organ pa je zanje zvedel šele kasneje, ali so nastali po priznanju tega statusa, se status begunca odvzame.

36. člen

Otroci tujcev, ki jim je priznan status begunca, uživajo vse pravice kot njihovi starši, ki jim je priznan status begunca.

Po dopolnjenem 18. letu starosti se osebe iz prejšnjega odstavka obravnavajo enako kot drugi tujci, ki začasno prebivajo na območju Republike Slovenije.

37. člen

O priznanju oziroma o odvzemu statusa begunca odloča republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

Prošnjo za priznanje statusa begunca mora tujec vložiti osebno v roku treh dni po prihodu v državo na postaji oziroma oddelku milice.

Zoper odločbo, s katero mu je bila zavrnjena prošnja za priznanje statusa begunca, in zoper odločbo, s katero mu je odvzet status begunca, se tujec lahko pritoži na Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

38. člen

Tujcu, ki mu je priznan status begunca, ta preneha:

- če prosi za varstvo države, katere državljan je, ali se za stalno naseli v drugi državi;

- če se lahko vrne v državo, katere državljan je ali v kateri je stalno prebival kot oseba brez državljanstva, ker so prenehali razlogi, zaradi katerih je iz nje pobegnil;

- če se prostovoljno vrne v državo, iz katere je pobegnil;

- če pridobi državljanstvo Republike Slovenije ali druge države.

39. člen

Tujcu, ki mu je priznan status begunca, se zagotovijo najpotrebnejši prostori, sredstva, potrebna za preživljanje, in zdravstveno varstvo do odhoda v drugo državo ali dokler si ne ustvari pogojev za samostojno preživljanje, vendar najdlje dve leti od rešitve prošnje za priznanje statusa begunca.

Ta časovna omejitev ne velja za tujca, ki mu je priznan status begunca, ki je pridobitno nezmožen in se ne more samostojno preživljati.

Sredstva, potrebna za preživljanje in nastanitev tujca, ki mu je priznan status begunca, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

40. člen

Višino zneska denarnih sredstev, potrebnih za preživljanje in za zagotovitev najpotrebnejših prostorov za tujce, ki jim je priznan status begunca, kakor tudi obseg zdravstvenega varstva ter merila in pogoje za uživanje in način uveljavljanja teh oblik varstva, predpiše Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

IX. PREHODNI DOM ZA TUJCE

41. člen

Za nastanitev tujcev, ki so v postopku zaradi priznanja statusa begunca, se organizira prehodni dom za tujce.

Prehodni dom iz prejšnjega odstavka ustanovi in zanj skrbi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

Organ iz prejšnjega odstavka skrbi za zagotavljanje sredstev za preživljanje in za zdravstveno varstvo tujcev, dokler so v prehodnem domu za tujce.

Za nastanitev in zagotovitev sredstev, potrebnih za preživljanje, usposabljanje in za samostojno življenje tujcev, ki niso nastanjeni v prehodnem domu za tujce iz prvega odstavka tega člena in iz 42. člena tega zakona, skrbi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, v sodelovanju z republiškim upravnim organom, pristojnim za zdravstveno in socialno varstvo.

42. člen

Prehodni dom za tujce služi tudi za nastanitev tujcev, za katere teče postopek za ugotavljanje identitete, in tujcev, ki jih iz kakršnihkoli razlogov ni mogoče takoj odstraniti iz države.

43. člen

Tujcem iz prvega odstavka 41. člena tega zakona se lahko za čas prebivanja v prehodnem domu za tujce izda potrdilo o začasnem prebivanju v prehodnem domu, s katerim je tujcu dovoljeno tudi gibanje izven območja prehodnega doma za tujce.

X. POTNE IN DRUGE LISTINE TUJCEV

44. člen

Tujec, ki mu je v Republiki Sloveniji priznan status begunca, dobi za potovanje v tujino potni list za begunca, ki ga določa mednarodna pogodba.

Tujec, ki ima dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji in nima tujega veljavnega potnega lista, lahko dobi za potovanje v tujino ali prihod v državo potni list za tujca.

Potni list za tujca se lahko izda tudi drugemu tujcu, ki nima tujega veljavnega potnega lista, če so za to upravičeni razlogi.

45. člen

Potni list za begunce izda beguncu pristojni organ na območju katerega ta prebiva.

Potni list za tujca izda tujcem v Republiki Sloveniji pristojni organ, tujcu v tujini pa organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Potni list za begunca ali potni list za tujca se izda z veljavnostjo do enega leta.

Veljavnost potnega lista za begunca ali potnega lista za tujca se sme podaljšati, pri čemer skupna veljavnost ne sme biti daljša od pet let.

46. člen

Potni list za begunca ali potni list za tujca dobi na prošnjo tujec, ki je dopolnil 18 let starosti. Za osebo mlajšo od 18 let, zaprosi za izdajo potne listine za begunca ali potne listine za tujca njen zakoniti zastopnik.

Mladoletna oseba dobi svoj potni list, lahko pa je vpisana v potni list svojega zakonitega zastopnika.

47. člen

Potni list za begunca in potni list za tujca se ne izda tujcu:

- zoper katerega teče kazenski postopek, če to zahteva pristojno sodišče;
- ki mu je bila izrečena nepogojna kazen zapora, dokler kazni ne prestane;
- na zahtevo sodišča ali za socialno varstvo pristojnega upravnega organa, če ni poravnal preživninskih obveznosti iz zakonske zveze ali razmerja med starši in otroki do upravičencev, ki stalno prebivajo v Republiki Sloveniji.

48. člen

Če je obstajal kak razlog iz prejšnjega člena pred dnem, ko je bil izdan potni list, pristojni organ pa je izvedel zanj šele pozneje, ali če tak razlog nastane po dnevnu, ko je bil izdan potni list, se ta odvzame. Pristojni organ izda o tem odločbo.

Pritožba zoper odločbo o odvzemu potnega lista in pritožba zoper sklep o dovolitvi izvršbe take odločbe, ne zadrži izvršitve odločbe.

49. člen

Osebna izkaznica za tujca se izda tujcu, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji in

je dopolnil 18 let. Za izdajo osebne izkaznice za tujca mora tujec zaprositi v 30 dneh od pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje.

Osebna izkaznica za tujca se izda tudi tujcu, ki ima dovoljenje za začasno prebivanje, če to zahteva.

Osebna izkaznica za tujca se lahko izda tudi tujcu, ki ima dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje, ki je dopolnil 15 let starosti, če to zahteva.

Na zahtevo zakonitega zastopnika se osebna izkaznica za tujca lahko izda tudi tujcu, ki še ni star 15 let.

50. člen

Osebna izkaznica za tujca, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje in še ni star 18 let, se izda z veljavnostjo pet let; za tistega, ki je star od 18 do 50 let, z veljavnostjo 10 let; za tistega, ki je star več kot 50 let, pa s trajno veljavnostjo.

Tujcu, ki mu je dovoljeno začasno prebivanje, se izda osebna izkaznica za tujca z veljavnostjo, ki jo ima dovoljenje za začasno prebivanje, vendar ne za več kot eno leto.

Veljavnost osebne izkaznice za tujca iz prejšnjega odstavka se lahko podaljša, vendar skupaj ne za več kot 10 let.

51. člen

Tujec mora imeti veljavno osebno izkaznico za tujca pri sebi.

52. člen

Tujec mora osebno izkaznico za tujca zamenjati, če je poškodovana oziroma obrabljena ali iz kakšnega drugega vzroka ni več uporabna ali če tujec spremeni osebno ime ali če ji poteče veljavnost.

Tujec mora zamenjati osebno izkaznico za tujca takoj, najpozneje pa v 30. dneh, ko je nastopil kateri izmed razlogov iz prejšnjega odstavka.

53. člen

Tujec mora osebno izkaznico za tujca vrniti pristojnemu organu:

- če pridobi državljanstvo Republike Slovenije;
- če se izseli z območja Republike Slovenije;
- če mu je izrečen varnostni ali varstveni ukrep izгона iz države oziroma odstranitve z območja Republike Slovenije ali če mu je odpovedano nadaljnje prebivanje na območju Republike Slovenije kakor tudi, če mu je dovoljenje za stalno oziroma začasno prebivanje prenehalo.

XI. POLITIČNA DEJAVNOST TUJCEV, TUJA DRUŠTVA, OROŽJE

54. člen

Tujci ne smejo ustanavljati političnih organizacij.

Tujci, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno prebivališče ali začasno prebivajo dalj kot eno leto, lahko ustanovijo tuje društvo po predpisih, ki veljajo za društva, ki jih ustanavljajo državljani Republike Slovenije.

Tuja društva se registrirajo pri republiškem upravnem organu, pristojnem za notranje zadeve.

55. člen

Med prebivanjem na območju Republike Slovenije sme tujec nabavljati, nositi in imeti orožje in strelivo pod pogoji, ki jih določa zakon.

XII. OSEBNO IME

56. člen

Tujec mora med prebivanjem na območju Republike Slovenije uporabljati osebno ime, ki ga ima po predpisih svoje države, če v zakonu ali mednarodni pogodbi ni določeno drugače.

Če osebno ime, vpisano v izpisku iz rojstne matične knjige, ni identično z osebnim imenom, vpisanim v potni listini tujca, se v uradnih evidencah, ki se vodijo v Republiki Sloveniji, vpiše osebno ime, kot je vpisano v potni listini tujca.

XIII. PRIJAVA IN ODJAVA STALNEGA IN ZAKASNEGA PREBIVALIŠČA

57. člen

Stalno ali začasno prebivališče na območju Republike Slovenije mora tujec prijaviti pristojnemu organu.

Začasno prebivališče mora tujec prijaviti v roku treh dni po prihodu v kraj prebivanja oziroma po spremembi naslova stanovanja, odjaviti pa ga mora, preden ga zapusti. Če prijava v navedenem roku ni možna pri pristojnem organu (ker organ ne dela), je tujec dolžan začasno prebivališče prijaviti v istem roku na postaji ali oddelku milice.

Stalno prebivališče in spremembo naslova mora tujec prijaviti pristojnemu organu najkasneje v osmih dneh po naselitvi, odjaviti pa ga mora, preden ga zapusti.

58. člen

Podjetja in druge organizacije ter posamezniki, ki sprejemajo tujce na prenočevanje proti plačilu, morajo prijaviti tujca postaji ali oddelku milice v 12. urah, potem ko so ga sprejeli na prenočevanje.

Druge osebe, h katerim pride na prenočevanje tujec, pa ga morajo prijaviti v roku treh dni od prihoda, če je njegovo bivanje daljše od treh dni.

Tujec, ki se ne nastani po določbah prejšnjih odstavkov, se je dolžan prijaviti najbližji postaji ali oddelku milice v roku treh dni po prehodu čez državno mejo.

59. člen

Podjetja in druge organizacije ter posamezniki, ki sprejemajo tujce na prenočevanje proti plačilu, morajo voditi o tujcih evidenco (knjigo tujcev), ki vsebuje podatke iz 2., 5., 7. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona.

Evidenca tujcev iz prejšnjega odstavka se lahko vodi na računalniku ali v obliki knjige na način, kot ga določi pristojni organ.

Podjetja in druge organizacije ter posamezniki iz prvega odstavka tega člena morajo hraniti evidenco tujcev iz prvega odstavka tega člena dve leti od dneva, ko je bila zaključena.

Podjetja in druge organizacije ter posamezniki iz prvega odstavka tega člena so pooblašteni uradni osebi organov za notranje zadeve dolžni omogočiti vpogled v evidenco tujcev.

XIV. IZKAZOVANJE ISTOVETNOSTI TUJCA

60. člen

Tujec dokazuje svojo istovetnost s tujim potnim listom, s potnim listom za tujca, s potnim listom za begunca, z dovoljenjem za vstop in osebno listino, na podlagi katere je bilo dovoljenje izdano, z osebno izka-

znico za tujca ali z drugo javno listino, v kateri je fotografija, na podlagi katere je mogoče ugotoviti njegovo istovetnost.

Na zahtevo pooblaščenih uradnih oseb organa za notranje zadeve mora tujec pokazati listino, s katero dokazuje svojo istovetnost.

Tujec svoje listine iz prvega odstavka tega člena ne sme posoditi drugi osebi ali uporabiti tuje listine kot svoje.

Nihče ne sme zadržati tujčeve potne listine z namenom, da bi zavaroval svojo korist ali pravico.

61. člen

Pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve sme tujcu, ki ga obravnava zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, oziroma prekrška, začasno pridržati potno listino oziroma drugo listino, na podlagi katere je tujec prestopil državno mejo.

O pridržanju listine iz prejšnjega odstavka izda pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve tujcu potrdilo; potno listino pa s predlogom za uvedbo postopka o prekršku ali s kazensko ovadbo pošlje pristojnemu organu.

62. člen

Pogrešanje, izgubo, tatvino in drugo odtujitev potne listine oziroma listine, s katero tujec dokazuje svojo istovetnost, mora prijaviti postaji ali oddelku milice takoj oziroma najkasneje v roku 24 ur, ko je to ugotovil.

Organ iz prejšnjega odstavka mora tujcu izdati potrdilo o prijavi.

Tujec, ki v tujini izgubi potno listino, ki jo je izdal pristojni organ, mora to naznaniti najbližjemu organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

XV. EVIDENCE

63. člen

Zaradi zagotovitve podatkov o stanju in gibanju tujcev ter o listinah, ki so jim bile izdane, vodijo pristojni organi evidence o:

- stalno prijavljenih tujcih,
- začasno prijavljenih tujcih,
- izdanih vizumih,
- izdanih potnih listih za tujce,
- izdanih potnih listih za begunce,
- izdanih osebnih izkaznicah za tujce,
- izrečenih varnostnih in varstvenih ukrepov ter o odpovedih prebivanja,
- tujcih, ki jim je priznan status begunca.

Pristojni organ vodi evidence iz tretje, četrte, pete, šeste, sedme in osme alineje prejšnjega odstavka tako, da podatke o listini ali ukrepu ali priznanem statusu poveže s podatki iz 1., 2., 4., 5., 6., 7. in 10. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona.

Pristojni organ mora podatke iz 64., 65., 66. in 67. člena tega zakona posredovati republišкому upravnemu organu, pristojnemu za notranje zadeve; tisti pristojni organ, ki ima računalniško opremo povezano z računalnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, dolžnost posredovanja izvaja tako, da vodi podatke na računalniku republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve.

Evidenco iz tretje alineje prvega odstavka tega člena vodi tudi organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo.

64. člen

Tujec je dolžan v vlogi za dovolitev začasnega ali stalnega prebivališča, ob prijavi ali odjavi stalnega ali začasnega prebivališča ter ob prijavi spremembe naslova stanovanja dati pristojnemu organu oziroma organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, naslednje podatke:

1. enotno matično številko tujca (EMŠT), če mu je določena;
2. priimek in ime;
3. dekliški priimek;
4. spol;
5. rojstni datum (dan, mesec, leto);
6. rojstni kraj (država, kraj);
7. državljanstvo;
8. poklic;
9. zadnje stalno oziroma začasno prebivališče v tujini ali Republiki Sloveniji (država, kraj, ulica in hišna številka);
10. sedanje začasno oziroma stalno prebivališče v Republiki Sloveniji (naselje, ulica in hišna številka);
11. datum prihoda na območje Republike Slovenije;
12. razlog prebivanja v Republiki Sloveniji (zaposlitev, študij, specializacija, poroka ipd.);
13. način zagotovitve (viri) sredstev za preživljanje;
14. vrsto in številko potne listine, datum in kraj izdaje ter njeno veljavnost;
15. datum vložitve zahtevka.

Pristojni organ vodi podatke iz prejšnjega odstavka v evidenci stalno ali začasno prijavljenih tujcev. V evidenci začasno prijavljenih tujcev vodi pristojni organ tudi podatke o veljavnosti dovoljenja za začasno prebivanje.

65. člen

Tujec je v vlogi za izdajo vizuma dolžan dati pristojnemu organu oziroma organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 10. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona in podatke o vrsti vizuma, za katerega prosi; in čas, za katerega naj velja vizum, ter razlog, zaradi katerega prosi za vizum.

V evidenci izdanih vizumov vodi pristojni organ podatke o vrsti vizuma, veljavnosti ter datumu izdaje.

66. člen

Tujec je v vlogi za izdajo potne listine za begunca oziroma tujca dolžan dati pristojnemu organu oziroma organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona in podatek o tem, ali prosi za potni list za begunca ali za tujca ter priložiti dve fotografiji predpisane velikosti, ki kažeta pravo podobo tujca.

V evidenci izdanih potnih listin vodi pristojni organ podatke o vrsti potne listine, registrski in serijski številki potne listine, veljavnosti in datumu izdaje potne listine ter podatke o ukradenih oziroma pogrešanih potnih listinah.

67. člen

Tujec je v vlogi za izdajo osebne izkaznice za tujca dolžan dati pristojnemu organu podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 10. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona ter priložiti dve fotografiji predpisane velikosti, ki kažeta pravo podobo tujca.

V evidenci izdanih osebnih izkaznic vodi pristojni organ podatke o registrski in serijski številki osebne izkaznice, veljavnosti, datumu izdaje in datumu podaljšanja.

68. člen

Evidenca o izrečenih varnostnih in varstvenih ukrepih ter o odpovedih prebivanja vsebuje podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 10. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona, čas trajanja izrečenega ukrepa in organ, ki je ukrep izrekel.

69. člen

Evidenca tujcev, ki jim je priznan status begunca, vsebuje podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 10. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona ter datum priznanja statusa begunca.

70. člen

Tujec je ob prijavi začasnega prebivališča dolžan dati organizaciji oziroma posamezniku iz 58. člena tega zakona oziroma pristojnemu organu oziroma postaji ali oddelku milice podatke iz 1., 2., 4., 5., 6., 7., 10., 11. in 14. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona, v primeru, da potne listine nima, pa namesto nje številko dovoljenja za vstop in številko osebne izkaznice.

71. člen

Podatki iz evidenc o začasno prijavljenih tujcih se hranijo dve leti po odjavi začasnega prebivališča oziroma po poteku veljavnosti vizuma in se nato uničijo.

Podatki iz evidenc o stalno prijavljenih tujcih in tisti podatki, ki so po drugem odstavku 63. člena tega zakona vezani na stalno prebivališče, se hranijo 50 let od prenehanja stalnega prebivanja, nato pa se arhivirajo.

Podatki iz evidenc o izrečenih ukrepih (varnostni ali varstveni ukrep, odpoved prebivanja) se hranijo še pet let po izteku roka, za katerega je bil izrečen ukrep.

72. člen

Osebne podatke iz evidence iz prvega odstavka 63. člena tega zakona lahko uporabljajo delavci organov za notranje zadeve pri izvrševanju z zakonom določenih nalog.

Na zahtevo podjetij, drugih organizacij, skupnosti, državnih in drugih organov ali občanov jim morajo pristojni organi dati podatke iz evidenc iz prvega odstavka 63. člena, če so do njihove uporabe upravičeni na podlagi zakona ali pisne privolitve posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo.

Uporabniki osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka ne smejo posredovati osebnih podatkov drugim uporabnikom in jih smejo uporabljati samo za namene, za katere so jih dobili.

73. člen

Republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, lahko ob pogoju vzajemnosti posreduje podatke o tujcih, vsebovane v evidencah o tujcih, drugim državam, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da gre za posredovanje organom tuje države, ki so pristojni za diplomatsko-konzularne zadeve;

2. da se prejemnik podatkov zaveže, da bo dobljene podatke uporabljal samo za namene v zvezi z urejanjem osebnih stanj in če je to nujno za preprečitev in zatiranje hujših oblik kriminala ali če posredovanje podatkov nedvomno koristi posamezniku, na katerega se podatki nanašajo;

3. da je v državi, v kateri je sedež organa, ki se mu podatki posredujejo, zagotovljeno varstvo osebnih podatkov tudi za tujce.

XVI. POOBLASTILA IN NADZORSTVO

74. člen

Predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, podrobneje predpiše:

- način za priznanje statusa begunca;
- način za izdajo dovoljenja za začasno in stalno prebivanje, način za izdajo potnih in drugih listin ter vizumov tujcem ter prijavljanja in odjavljanja prebivanja;
- obrazec potnega lista za tujca, dovoljenja za vstop, osebne izkaznice za tujca, dovoljenja za začasno in stalno prebivanje, vizumov in potrdila o začasnem prebivanju v prehodnem domu, ki se izdajajo tujcem, kakor tudi obrazce prošelj zanje;
- obrazce, s katerimi se prijavlja in odjavlja bivanje, kot tudi obrazce evidenc o prijavi tujcev, ki jih organizacije in posamezniki sprejmejo na prenočevanje;
- način vodenja evidenc in poročanja;
- ceno, ki jo bodo pristojni organi zaračunavali za obrazce listin, ki jih izdajajo tujcem;
- hišni red in način upravljanja prehodnega doma za tujce.

Predstojnik organa iz prejšnjega odstavka pooblasti podjetje ali organizacijo, ki sme izdelovati obrazce potnih listin in osebnih izkaznic za tujce.

75. člen

Predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za mednarodno sodelovanje, v soglasju s predstojnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, predpiše:

- način za izdajo potnih listov in vizumov tujcem v organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev;
- način vodenja evidence in poročanja o izdanih potnih listinah in vizumih tujcem v organih Republike Slovenije v tujini, ki so pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

XVII. KAZENŠKE DOLOČBE

76. člen

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba:

1. če ne odpelje tujca, ki mu ni dovoljen vstop v državo ali ga ne odpelje v roku, ki mu ga je določil republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve; (32. člen);
 2. če ne prijavi pristojnemu organu v predpisanem roku tujca, ki ga sprejme na prenočevanje (prvi odstavek 58. člena);
 3. če ne vodi evidence tujcev ali je ne vodi v redu ali je ne hrani dve leti (prvi in tretji odstavek 59. člena);
 4. če ne omogoči pooblaščenim uradni osebi organa za notranje zadeve vpogleda v evidenco tujcev (četrti odstavek 59. člena);
 5. če zadrži tujčevo potno listino zaradi zavarovanja svoje koristi ali pravice (četrti odstavek 60. člena).
- Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

77. člen

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 din se kaznuje za prekršek posameznik, ki v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti sprejema tujcev na prenočevanje:

1. ne prijavi pristojnemu organu v predpisanem roku tujca, ki ga sprejme na prenočevanje proti plačilu (prvi odstavek 58. člena);

2. ne vodi evidence tujcev ali je ne vodi v redu ali je ne hrani dve leti (prvi in tretji odstavek 59. člena);

3. ne omogoči pooblaščenim uradni osebi organa za notranje zadeve vpogleda v evidenco tujcev (četrti odstavek 59. člena);

4. zadrži tujčevo potno listino zaradi zavarovanja svoje koristi ali pravice (četrti odstavek 60. člena).

S kaznijo, določeno s prvim odstavkom tega člena, se kaznuje tudi posameznik, ki v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti prevoza, tujca, ki mu ni dovoljen vstop v državo, ne odpelje iz države ali ga ne odpelje v roku, ki mu ga je določil republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve (32. člen).

78. člen

Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje za prekršek posameznik:

1. ki vodi ali pomaga tujcu prestopiti državno mejo na izven za to določenih mestih ali brez ustreznih listin iz 3. člena (3. člen);
2. ki ne prijavi tujca, ki ga je sprejel na prenočevanje za več kot tri dni (drugi odstavek 58. člena).

79. člen

Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje za prekršek tujec, če:

1. prestopi mejo ali poskuša prestopiti mejo na izven za to določenih mestih ali brez ustreznih listin iz 3. člena (3. člen);
2. v roku, ki mu ga je določil organ, ne zapusti ozemlja Republike Slovenije (prvi odstavek 26. člena);
3. pride v državo v času, za katerega mu je izrečen varnostni ukrep izгона iz države, varstveni ukrep odstranitve tujca iz države ali mu je bilo z odločbo pristojnega organa odpovedano prebivanje (10. člen v zvezi s 27. členom).

80. člen

Z denarno kaznijo najmanj 500 din se kaznuje za prekršek tujec, če:

1. ostane v državi dlje, kot mu je to na podlagi veljavnega potnega lista, izdanega vizuma, dovoljenja za vstop ali mednarodne pogodbe dovoljeno ali določeno v odločbi o dovolitvi začasnega prebivanja ali ne zaprosi pravočasno za dovoljenje (13. člen);
2. ne zaprosi po preteku 30 dni za osebno izkaznico (prvi odstavek 49. člena);
3. nima veljavne osebne izkaznice pri sebi (51. člen);
4. ne zamenja osebne izkaznice za drugo (52. člen);
5. deluje v nasprotju s prvim odstavkom 54. členom tega zakona;
6. pristojnemu organu ne prijavi začasnega prebivanja oziroma spremembe naslova (drugi odstavek 57. člena);
7. pristojnemu organu ne prijavi oziroma ne odjavi naslova stalnega prebivanja (tretji odstavek 57. člena);
8. se ne prijavi v skladu s tretjim odstavkom 58. člena tega zakona;
9. na zahtevo pooblaščenih uradnih oseb organa za notranje zadeve noče pokazati listine za dokazovanje istovetnosti (drugi odstavek 60. člena);
10. posodi svojo listino o istovetnosti drugemu ali uporablja tujo listino (tretji odstavek 60. člena);
11. ne prijavi pogrešanja, izgube, tatvine ali druge odtujitve potne listine oziroma listine, s katero izkazuje istovetnost (prvi in tretji odstavek 62. člena);
12. v vlogi iz 64., 65., 66., 67. in 70. člena navede neresnične podatke.

XVIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

81. člen

Do dokončnosti odločbe v upravnem postopku za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije določbe tega zakona ne veljajo za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike, in v roku šest mesecev od uveljavitve zakona o državljanstvu Republike Slovenije zaprosijo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu navedenega zakona.

Za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike, ki ne zaprosijo za državljanstvo Republike Slovenije v roku iz prejšnjega odstavka ali jim je izdana negativna odločba, začnejo veljati določbe tega zakona dva meseca po preteku roka, v katerem bi lahko zaprosili za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, oziroma od izdaje dokončne odločbe.

82. člen

Potni listi za begunce, potni listi za tujce in osebne izkaznice za tujce, izdane na podlagi zakona o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90) veljajo še dve leti po uveljavitvi tega zakona.

Potni list za begunca, potni list za tujca in osebna izkaznica za tujca se smejo izdajati na obrazcih, ki so bili v veljavi do uveljavitve tega zakona, še eno leto po uveljavitvi tega zakona.

Dovoljenja za stalno prebivanje, izdana po zakonu o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90) veljajo še naprej za vse tujce, ki so imeli ob uveljavitvi tega zakona stalno prebivališče na območju Republike Slovenije.

83. člen

Že ustanovljene politične organizacije, ki z uveljavitvijo tega zakona ne bi mogle biti ustanovljene, se črtajo iz registra političnih organizacij.

84. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 213-04/91-1/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

10.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z
**o razglasitvi zakona o potnih listinah državljanov
Republike Slovenije**

Razglša se zakon o potnih listinah državljanov Republike Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike

Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora in Zbora občin dne 3. junija 1991 in na seji Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-3/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

Z A K O N
O POTNIH LISTINAH DRŽAVLJANOV
REPUBLIKE SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Potna listina je javna listina, ki služi njenemu imetniku za prehod državne meje.

S potno listino državljan Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državljan) med prebivanjem v tujini dokazuje svojo istovetnost in državljanstvo.

2. člen

Državljan ima pravico zapustiti in se vrniti v državo z veljavno potno listino, če z mednarodno pogodbo ni drugače določeno.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je za potovanje z diplomatskim ali službenim potnim listom potreben vizum.

Državljanu, ki nima veljavne potne listine, njegovo državljanstvo in istovetnost pa nista vprašljiva, mora organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo, dovoliti prihod v državo.

II. VRSTE POTNIH LISTIN IN VIZUMOV
TER PRISTOJNOSTI ZA NJHOVO IZDAJANJE

3. člen

Potne listine so:

- potni list,
- skupinski potni list,
- diplomatski potni list,
- službeni potni list,
- potni list za vrnitev,
- potne listine, ki se izdajajo po mednarodni pogodbi.

Za potno listino se šteje tudi pomorska ali brodarska knjižica, v kateri je vizum, izdan na podlagi tega zakona, in sicer vkrcanemu članu posadke ladje oziroma plovila za potovanje v tujino ali za potovanje v tujino zaradi vkrcanja na ladjo ali za vrnitev v Republiko Slovenijo po izkrcanju z ladje. Ne glede na določbe drugega odstavka 13. člena tega zakona velja vizum v taki knjižici za vse države.

Pomorska in brodarska knjižica se izdajata po posebnih predpisih.

4. člen

Državljan sme imeti samo eno potno listino iste vrste. Prepovedano je posoditi svojo potno listino drugemu ali uporabiti tujo potno listino kot svojo ali spreminjati oziroma brisati katerekoli podatke v potni listini.

5. člen

Potni list in skupinski potni list izda za notranje zadeve pristojni upravni organ občine, na območju katere

ima državljan, ki prosi za potno listino, stalno prebivališče (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ).

Ne glede na prejšnji odstavek sme v nujnih primerih (zdravljenje, bolezen oziroma smrt ožjega družinskega člana, nujni službeni opravki in podobno) za notranje zadeve pristojni upravni organ občine, na območju katere državljan nima stalnega prebivališča, na zahtevo državljan izdati potno listino, če za to dobi soglasje pristojnega organa.

Diplomatski in službeni potni list ter vizume v te potne listine izda republiški upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

Potni list za vrnitev izda organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Državljanu, ki v tujini stalno ali začasno prebiva ali je v tujini, pa se zaradi zdravstvenih ali drugih upravičenih razlogov ne more vrniti v državo, lahko izda potni list tudi organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

6. člen

Potni list je listina, ki se izda državljanu za potovanje in bivanje v tujini ter vrnitev v državo.

7. člen

Državljan do 15. leta starosti, ki nima lastne potne listine, lahko potuje v tujino z enim izmed staršev, če je vpisan v njegov potni list. Če je tak državljan starejši od pet let, mora biti poleg vpisa v potnem listu tudi njegova fotografija.

8. člen

Če državljan do 15. leta starosti potuje v tujino ali iz tujine z lastnim potnim listom brez spremstva staršev ali z drugo osebo, je, za potovanje potrebno dovoljenje zakonitega zastopnika, ki ga potrdi pristojni organ ali organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

9. člen

Skupinski potni list je listina, ki se izda skupini najmanj petih državljanov in največ 50 državljanov, ki skupaj potujejo v tujino in se skupaj vračajo v državo.

Za potovanje v tujino s skupinskim potnim listom mora imeti vodja poti potni list, druge osebe, vpisane v skupinski potni list, pa listino s fotografijo, na podlagi katere se lahko ugotovi njihova istovetnost.

10. člen

Potni list za vrnitev je listina, ki se izda državljanu, ki je v tujini ostal brez potne listine, da bi se vrnil v državo.

11. člen

Diplomatski potni list se izda predsedniku in članom Predsedstva Republike Slovenije, poslancem Skupščine Republike Slovenije, članom Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije, določenim funkcionarjem, delavcem diplomatskih in konzularnih predstavništev Republike Slovenije v tujini, delavcem republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, ki opravljajo diplomatske in konzularne zadeve in imajo diplomatske ali konzularne nazive, članom državnih delegacij Republike Slovenije, osebam, ki po sklepu Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije odhajajo na delo v mednarodne organizacije kot funkcionarji diplomatskega ranga v omenjenih organizacijah, diplomatskim kurirjem in določenim drugim osebam, če je to v interesu Republike Slovenije.

Diplomatski potni list se lahko izda tudi ožjim družinskim članom osebe iz prejšnjega odstavka, ki živijo z njo v skupnem gospodinjstvu in z njo potujejo v tujino.

12. člen

Službeni potni list se izda delavcem republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, in delavcem, zaposlenim v diplomatskih ali konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tujini, ki nimajo diplomatskega potnega lista, ter delavcem drugih državnih organov, kadar službeno potujejo v tujino.

Službeni potni list se lahko izda tudi ožjim družinskim članom osebe iz prejšnjega odstavka, ki živijo z njo v skupnem gospodinjstvu in z njo potujejo v tujino.

13. člen

Vizum iz drugega odstavka 2. člena in drugega odstavka 3. člena tega zakona je dovoljenje, ki se vpiše v potno listino in s katerim se imetniku potne listine dovoli potovanje v določene države v določenem roku.

Vizum se izda za eno ali več potovanj v eno ali več držav.

14. člen

Vizum v pomorsko in brodersko knjižico ter v potno listino službenega osebja v mednarodnem prometu, izdano na podlagi mednarodne pogodbe, izda organ, pristojen za izdajanje potnih listin, na območju katerega je sedež podjetja ali stalno prebivališče osebe, ki prosi za izdajo vizuma, ali organ, pristojen za kontrolo prehajanja čez državno mejo.

15. člen

Potne listine se izdajajo na predpisanem obrazcu, vizum pa se izda tako, da se vpiše v potno listino.

Obrazce potnih listin lahko izdeluje podjetje ali organizacija, ki jo pooblasti predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve.

16. člen

Obrazci potnih listin in vizumi se tiskajo v sloveščini, angleščini in francoščini, na območjih, določenih z zakonom, kjer avtohtono živijo skupaj s pripadniki slovenskega naroda tudi pripadniki italijanske oziroma madžarske narodnosti, pa namesto francoščine v italijanščini ali madžarsščini.

III. VELJAVNOST POTNIH LISTIN IN VIZUMOV

17. člen

Potni list se izda z veljavnostjo 10 let.
Državljanom, mlajšim od 18 let, se potni list izda z veljavnostjo petih let.

18. člen

Potni list se lahko izda tudi s krajšo veljavnostjo od določene v prejšnjem členu, in sicer:

- če je tako določeno v dovoljenju iz 25. člena tega zakona;
- v primeru iz 31. člena tega zakona.

19. člen

Skupinski potni list se izda za eno potovanje v tujino z veljavnostjo, ki ni daljša od enega leta.

20. člen

Potni list za vrnitev se izda z veljavnostjo 30 dni oziroma za čas, ki je potreben za vrnitev v Republiko Slovenijo, vendar ne daljši od 60 dni.

21. člen

Diplomatski in službeni potni list se izdaja z veljavnostjo petih let.

22. člen

Vizum v diplomatski in službeni potni list se izda z veljavnostjo, ki ne sme biti daljša od veljavnosti potnega lista.

Vizum v pomorsko ali v brodersko knjižico se izda z veljavnostjo petih let.

Vizum v potno listino, izdano po mednarodni pogodbi, se izda za čas veljavnosti potne listine, vendar ne za dlje kot za pet let.

IV. POSTOPEK ZA IZDAJANJE POTNIH LISTIN IN VIZUMOV

23. člen

Vlogo za izdajo potne listine vložijo državljani osebno pri pristojnem organu.

Vlogo lahko vložijo državljani, ki je dopolnil 18 let, in tudi državljani, ki še ni star 18 let, pa je sklenil zakonsko zvezo.

Za državljana, mlajšega od 18 let, oziroma državljana, ki ni poslovno sposoben, vložijo vlogo zakoniti zastopnik.

24. člen

Vloga za izdajo potne listine oziroma vizuma vsebuje naslednje podatke:

1. enotno matično številko občana oziroma datum rojstva in spol, če ta ni določena;
2. priimek in ime;
3. kraj rojstva;
4. stalno prebivališče;
5. državljanstvo;
6. datum in kraj vložitve vloge.

Vlogi za izdajo potne listine, razen za izdajo skupinskega potnega lista, mora državljan priložiti dve fotografiji predpisane velikosti, ki kažeta njegovo pravo podobo.

V vlogi za izdajo skupinskega potnega lista navede vodja skupine državo, v katero skupina potuje, ter številko potnega lista vodje skupine.

Vloga za izdajo vizuma vsebuje poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena še državo, v katero namerava državljan potovati, in čas prebivanja v tujini.

Vlogi za izdajo vizuma mora državljan priložiti potno listino.

25. člen

Vojaška oziroma civilna oseba v službi v oboroženih silah priloži vlogi za izdajo potne listine tudi dovoljenje upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve.

26. člen

Pogrešitev potne listine v Republiki Sloveniji mora njen lastnik takoj oziroma najkasneje v treh dneh naznaniti pristojnemu organu ali postaji oziroma oddelku milice.

Pogrešitev potne listine v tujini mora njen lastnik takoj oziroma najkasneje v treh dneh naznaniti najbližjemu organu Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za konzularne zadeve.

Novo potno listino izda pristojni organ šele potem, ko lastnik pogrešano potno listino prekliče v Uradnem listu Republike Slovenije.

27. člen

O vlogi za izdajo potne listine ali vizuma mora pristojni organ odločiti v 15 dneh po njeni vložitvi.

Od državljanov, rojenih v tujini, ki niso vpisani v matične ali državljanske knjige v Republiki Sloveniji in je za njih potrebno ugotoviti državljanstvo in ostale osebne podatke, lahko pristojni organ zahteva, da predložijo izpisek iz rojstne matične knjige in dokazilo o državljanstvu, sicer se rok, v katerem mora biti izdana potna lista, lahko podaljša še za 30 dni.

28. člen

Organ, pri katerem je bila vložena vloga za izdajo potne listine ali vizuma, jo zavrne:

1. če je zoper državljana, ki prosi za izdajo potne listine ali vizuma, uveden kazenski postopek, dokler postopek traja - če to zahteva pristojno sodišče;

2. če obstajajo interesi obrambe države, določeni v zakonu - če to zahteva upravni organ, pristojen za obrambne zadeve;

3. če je bil državljan dvakrat ali večkrat kaznovan za kaznivo dejanje, ki je povezano s tujino, in sicer za kaznivo dejanje prometa mamil, mednarodnega terorizma, tihotapstva orožja, streliva ali eksplozivnih snovi - če to zahteva organ za notranje zadeve.

Če je kakšen od razlogov iz prejšnjega odstavka nastal po izdaji potne listine ali vizuma, pristojni organ izdano potno listino odvzame, vizum pa razveljavi.

Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve.

29. člen

O vseh dejstvih, katerih posledica je prenehanje razlogov za zavrnitev vloge za izdajo potnega lista ali vizuma, morata pristojno sodišče ali drug državni organ takoj obvestiti pristojni organ.

Steje se, da ni več razlogov za zavrnitev vloge za izdajo potnega lista ali vizuma iz prvega odstavka prejšnjega člena, če pristojno sodišče ali upravni organ ne obnovi zahteve po preteku enega leta od dneva vložitve zahteve za zavrnitev izdaje potnega lista ali vizuma.

30. člen

O pritožbi zoper odločbo o zavrnitvi vloge za izdajo potne listine ali vizuma oziroma o odvzemu potne listine ali razveljavitvi vizuma, ki jo je izdal pristojni organ ali organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za konzularne zadeve, odloča republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve.

31. člen

Na vlogo državljana, ki mu je bila zavrnjena izdaja potne listine ali vizuma oziroma ki mu je bila odvzeta potna lista ali vizum razveljavljen, sme sodišče, ki je zahtevalo prepoved izdaje, v posebno upravičenih razlogih (smrt družinskega člana, zdravljenje v tujini, nujni službeni opravki) dovoliti izdajo potne listine ali vizuma z omejeno veljavnostjo.

V. EVIDENCE

32. člen

Za zagotovitev evidenc o izdanih potnih listinah in vizumih vodijo organi, ki so po tem zakonu pristojni za izdajo potnih listin in vizumov, podatke iz 24. člena tega zakona v evidenci izdanih potnih listin in vizumov.

Poleg podatkov iz 24. člena tega zakona vodijo v evidenci izdanih potnih listin in vizumov organi iz prejšnjega odstavka še podatke o vrsti potne listine ali vizuma, datumu izdaje, veljavnosti, serijski in registrični številki potne listine, izgubljenih in ukradenih oziroma pogrešanih potnih listinah ter podatke iz 28. člena tega zakona.

Podatke iz evidence o izdanih potnih listinah in vizumih vodi pristojni organ do izdaje nove potne listine oziroma vizuma, vendar najdalj 20 let od dneva izdaje, razen podatkov iz 28. člena tega zakona, ki jih pristojni organ uniči po enem letu, ko preneha razlog za njihovo vodenje.

33. člen

Pristojni organ, ki ima računalniško opremo, povezano z računalnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve, je dolžan voditi evidenco iz prejšnjega člena tudi na računalniku republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve.

34. člen

Organi, ki so po tem zakonu pristojni za izdajo potnih listin in vizumov, so dolžni pošiljati pristojnemu organu oziroma organu, ki je bil pristojen za izdajo potne listine, preden se je državljan za stalno odselil v tujino, obvestila (vloge za izdajo) o izdanih potnih listinah in vizumih.

35. člen

Osebnne podatke iz evidence o izdanih potnih listinah in vizumih lahko uporabljajo delavci organov za notranje zadeve za izvrševanje z zakonom določenih nalog.

VI. KAZENSKE DOLOČBE

36. člen

Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje za prekršek kdor:

1. že ima veljavno potno listino, pa si pridobi še drugo iste vrste (prvi odstavek 4. člena),
2. posodi svojo potno listino drugemu ali uporabi tujo potno listino kot svojo ali spreminja oziroma izbrši podatke v potni listini, če to dejanje nima znakov kaznivega dejanja (drugi odstavek 4. člena),
3. ne naznani izgube potne listine (prvi in drugi odstavek 26. člena).

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

37. člen

Predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za notranje zadeve:

1. predpiše obrazec potnega lista, skupinskega potnega lista in potnega lista za vrnitev, obliko in vsebino vizuma, ki se izda v potno listino, obrazec vloge za izdajo potnega lista in skupinskega potnega lista ter obrazec vloge za izdajo vizuma;
2. določi ceno obrazcev, ki jo stranke plačujejo pristojnemu organu;
3. pooblasti podjetje ali organizacijo, ki sme izdelovati obrazce potnih listin;
4. predpiše način vodenja evidence iz 32. člena tega zakona.

38. člen

Predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, predpiše:

1. katerim osebam in v katerih primerih se izdaja diplomatski ali službeni potni list;
2. obrazec diplomatskega in službenega potnega lista ter obliko in vsebino vizuma, ki se izda v ta potna lista;
3. način vodenja evidence o izdanih potnih listinah in vizumih, ki jih izdajajo organi Republike Slovenije v tujini, ki so pooblašteni za opravljanje konzularnih zadev.

39. člen

Potni listi in vizumi, izdani po zakonu o potnih listinah državljanov SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 30/79 in 53/85), se uporabljajo še dve leti po uveljavitvi tega zakona.

Postopek za izdajo potne listine ali vizuma, ki je bil uveden pred uveljavitvijo tega zakona, se konča po določbah tega zakona.

Potne listine se smejo izdajati na obrazcih, ki so bili v veljavi do uveljavitve tega zakona, še eno leto po uveljavitvi tega zakona.

40. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 213-03/91-4/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

11.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

o razglasitvi zakona o nadzoru državne meje

Razglasa se zakon o nadzoru državne meje, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-4/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

**Z A K O N
O NADZORU DRŽAVNE MEJE**

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa organizacijo in način izvajanja nadzora prehajanja čez državno mejo (v nadaljnjem besedilu: mejna kontrola) ter ukrepe varovanja državne meje.

Ne glede na določbe tega zakona je mogoče s sklenitvijo mednarodne pogodbe izvajanje mejne kontrole in varovanja državne meje urediti drugače.

2. člen

Zadeve mejne kontrole in ukrepe varovanja državne meje opravlja republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: republiški organ za notranje zadeve).

3. člen

Mejna kontrola obsega osebno kontrolo, kontrolo prevoznega sredstva in kontrolo stvari.

Varovanje državne meje obsega kontrolo gibanja oseb na državni meji z namenom preprečevanja kršitev nedotakljivosti državne meje.

4. člen

Zaradi zagotovitve hitrejšega odvijanja prometa, preprečevanja kaznivih dejanj in drugih varnostnih opravil republiški organ za notranje zadeve v okviru svojih pristojnosti sodeluje s pristojnimi organi sosednjih držav.

5. člen

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. "mejni prehod" je kraj, ki je določen za prehod državne meje;

2. "mejni prehod za mednarodni promet" je kraj, določen za prehod državljanov Republike Slovenije in državljanov drugih držav;

3. "mejni prehod za meddržavni promet" je kraj, določen za prehod državljanov Republike Slovenije in državljanov sosednje države;

4. "mejni prehod za obmejni promet" je kraj, določen za prehod državljanov z določenega območja Republike Slovenije in določenega območja sosednje države v skladu z mednarodno pogodbo;

5. "mejna kontrola" je kontrola na državni meji, ki se izvaja izključno na osnovi nameravanega prestopa meje;

6. "osebna kontrola" je kontrola, ki zajema preverjanje dokumentov za prestop meje z ugotovitvijo identitete oseb in drugih pogojev za prestop, tiralnično-tehnično preverjanje oseb ter pregled osebe;

7. "območje mejne kontrole" je določen prostor, na katerem se opravlja mejna kontrola;

8. "državna meja" je prostor treh dimenzij, ki se razprostira nad zemljino površino v višino, na površini tal in v zemeljsko globino;

9. "mejna črta" je namišljena ali označena črta, ki po kopnem, morju, rekah in jezerih deli območje Republike Slovenije od območja sosednje države;

10. "mejni incident" je vsaka kršitev nedotakljivosti državne meje.

II. PRESTOP DRŽAVNE MEJE

6. člen

Prestop državne meje je dovoljen samo na mejnem prehodu z veljavno listino in v času, ki je za to določen.

Prestop državne meje izven mejnega prehoda je dovoljen samo v primeru, če tako določa mednarodna pogodba, ali v primeru višje sile.

7. člen

Mejni prehodi so prehodi za mednarodni, meddržavni ali obmejni promet.

Mejni prehodi so: cestni, železniški, letališki, morski in rečni.

Za mejni prehod se šteje tudi planinski mejni prehod in drugi prehodi po posebnih sporazumih.

Mejne prehode na državni meji Republike Slovenije določa Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije. Mejni prehodi se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

8. člen

Mejni prehodi morajo biti označeni s posebnimi opozorilnimi in obvestilnimi oznakami.

Upravljalci oziroma lastniki cest, poti in drugih površin, ki so namenjene mejnemu prometu, morajo dovoliti postavitev oznak iz prejšnjega odstavka.

9. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve lahko v soglasju s predstojnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za carino, v dogovoru s pristojnimi organi sosednje države zaradi predvidene frekvence mejnega prometa za določen čas dovoli prehod čez državno mejo na mejnih prehodih za meddržavni in obmejni promet tudi potnikom v mednarodnem potniškem prometu.

10. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve lahko v soglasju s predstojnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za carino, in v dogovoru s pristojnimi organi sosednje države zaradi razlogov javnega interesa dovoli prehod meje na določenem mestu ali odseku izven mejnih prehodov.

V dovoljenju iz prejšnjega odstavka se določi čas veljavnosti in način mejne kontrole.

III. MEJNI PREHOD IN OBMOČJE MEJNE KONTROLE

11. člen

Vsakemu mejnemu prehodu pripada območje za opravljanje mejne kontrole ter neposredna okolica z objekti, ki so potrebni za smotno in varno odvijanje prometa in mejne kontrole.

Meje območja mejnega prehoda določi organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

Če se poskuša oseba izmakniti mejni kontroli, se ta opravi na kraju, kjer je takšna oseba zalotena.

Organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona določi način gibanja in muditve oseb, vozil in plovil na mejnem prehodu in izvaja nadzor nad tem.

12. člen

Za gradnjo ali postavitev objektov in naprav na mejnem prehodu je potrebno dovoljenje republiškega organa za notranje zadeve.

Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se ne izda, če bi objekt ali naprava ovirala izvajanje mejne kontrole in varnostnih ukrepov na državni meji.

13. člen

Vlak v mednarodnem prometu, ki prihaja v državo, se ne sme ustaviti na delu proge med mejno črto in mejnim prehodom, razen v primeru višje sile.

Če se vlak, ki prihaja v državo in je že prešel mejno črto, ustavi na odprti progi izven mejnega prehoda, mora železniško osebje vlak zavarovati in o njegovi ustavitvi takoj obvestiti organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

Če se vlak, ki odhaja iz države in je že zapustil območje mejnega prehoda, ustavi na odprti progi pred prehodom čez mejno črto, mora železniško osebje o tem takoj obvestiti organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

14. člen

Poveljnik domačega ali tujega plovila mora ob prihodu iz tujine in ob odhodu v tujino izročiti organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona prepis seznama članov posadke in seznama potnikov na plovilu ter mu dati na vpogled potne listine članov posadke in potnikov.

Ob prihodu iz tujine člani posadke in potniki domačega ali tujega plovila ne smejo zapustiti plovila, preden ni opravljena s tem zakonom predpisana mejna kontrola.

15. člen

Poveljnik domačega ali tujega plovila mora ob pristanku v luki oziroma pristanišču naznaniti organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona oziroma najbližjemu organu za notranje zadeve vsakogar, ki je na plovilu, pa nima veljavnega dokumenta za prehod meje.

Poveljnik domačega ali tujega plovila ne sme dovoliti, da bi se oseba, ki nima veljavnega dokumenta za prehod meje, izkrcala s plovila v pristanišče brez dovoljenja organa iz prejšnjega odstavka.

16. člen

Poveljnik domačega ali tujega plovila ne sme v obalnem morju Republike Slovenije sprejeti in vkrcati nekoga, ki nima veljavnega dokumenta za prehod meje, in tudi ne vkrcati nekoga izven mejnega prehoda, čeprav ima veljavni dokument za prehod meje.

Poveljnik tujega plovila, ki pristane izven mednarodnega mejnega prehoda, mora o lokaciji pristanka takoj obvestiti najbližji organ za notranje zadeve.

17. člen

Člani posadke in potniki domačega ali tujega letala ne smejo zapustiti območja mejnega prehoda, preden ni opravljena s tem zakonom predpisana mejna kontrola.

18. člen

Poveljnik letala v mednarodnem prometu, ki se zaradi višje sile spusti z letalom izven letališča oziroma letališča, namenjenega za mednarodni promet, mora o pristanku letala takoj obvestiti najbližji organ za notranje zadeve.

19. člen

Podjetje oziroma organizacija za izkoriščanje pristanišč in javnih letališč, železniška transportna organizacija, kakor tudi lastnik oziroma uporabnik prometnega sredstva oziroma tisti, ki vozi prevozno sredstvo, morajo med kontrolo potniškega prometa na območju mejnega prehoda oziroma v prometnem sredstvu poskrbeti, da imajo organi, ki opravljajo kontrolo, potrebne pogoje za delo.

Podjetje za letališke storitve in železniška transportna organizacija oziroma poveljnik plovila in voznik motornega vozila morajo poskrbeti, da potniki ne zapustijo območja mejne kontrole, preden ni opravljena s tem zakonom predpisana kontrola, oziroma da se po končani kontroli ne vkrcajo ali izkrcajo druge osebe brez dovoljenja organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

IV. MEJNA KONTROLA

20. člen

Mejno kontrolo opravlja enota republiškega organa za notranje zadeve, določena za kontrolo prehajanja čez državno mejo na mejnem prehodu in območju, ki je določeno za opravljanje mejne kontrole.

Če se mejna kontrola v skladu z mednarodno pogodbo opravlja na območju druge države, se mora organ iz prejšnjega odstavka ravnati po določbah mednarodne pogodbe.

21. člen

Organ iz prvega odstavka prejšnjega člena sme na mejnem prehodu:

- zahtevati predložitev veljavnih dokumentov, ki so po predpisih potrebni za prestop meje za osebe in stvari;
- vnesti v dokumente za prestop meje potrebne podatke o pravno pomembnih okoliščinah, vključno z datumom prehoda meje ali o zavrnitvi vstopa v državo;
- opraviti osebno kontrolo, kontrolo prometnega sredstva in kontrolo stvari;
- dati potrebna navodila in odredbe za pravilno, smotno in hitro odvijanje mejne kontrole.

22. člen

Organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona sme iz razlogov javnega reda prepovedati ali zavrniti vstop tujca v državo.

23. člen

Organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona mora od tujega državnega organa prevzeti osebe, za katere je ugotovljeno, da so državljani Republike Slovenije, ter osebe, ki jih izroča v skladu z mednarodnim sporazumom.

24. člen

Osebe, ki se nahajajo na območju mejnega prehoda, so dolžne izpolniti odredbe, povezane s pooblastili, danimi z 21. členom tega zakona organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, in pojasniti vse okoliščine, pomembne za prehod meje, ter se ravnati v skladu z njegovimi navodili.

25. člen

Domače ali tuje prevozno sredstvo ne sme zapustiti območja mejnega prehoda, preden niso opravljene kontrole dokumentov za prehajanje meje in morebitne druge kontrole, predpisane s tem zakonom.

Ne glede na prejšnji odstavek se sme opraviti kontrola prehajanja čez državno mejo v vlakih, na letalih ter morskih plovilih tudi med njihovo vožnjo izven območja mejnega prehoda.

26. člen

Organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona lahko v posameznih primerih, zato da se pospeši odvijanje prometa čez mejni prehod, popolnoma ali deloma odstopi od izvajanja mejne kontrole, če meni, da temu ne nasprotujejo interesi javnega reda.

27. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve lahko, če to ni v nasprotju z interesi javnega reda oziroma določbami mednarodnih pogodb, odredi, da se na posameznih mejnih prehodih glede na frekvenco in pomen mejnega prometa odstopi od izvajanja mejne kontrole ali pa se ta izvaja samo občasno.

28. člen

Objekti organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona morajo biti označeni s tablami.

Določba prejšnjega odstavka velja za objekte organov iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, ki opravljajo naloge mejne kontrole v sosednjih državah samo toliko, kolikor je to dopustno po predpisih sosednje države ali meddržavne pogodbe.

29. člen

Gibanje in muditev na mejnem prehodu in območju mejne kontrole je dovoljeno samo z dovoljenjem, ki ga izda organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

30. člen

Dovoljenje za gibanje in muditev na mejnem prehodu in območju mejne kontrole se sme izdati državljanu Republike Slovenije ali tujcu, ki stalno ali začasno opravlja svojo dejavnost na območju mejnega prehoda.

31. člen

Državljanu Republike Slovenije in tujcu, ki stalno opravlja svojo dejavnost na območju mejnega prehoda, se izda dovoljenje iz prejšnjega člena z veljavnostjo pet let. Rok veljavnosti se lahko podaljša. Dovoljenje se lahko izda tudi z označbo v službeno izkaznico ali v pooblastilo za opravljanje službe.

Državljanu Republike Slovenije in tujcu, ki začasno opravlja svojo dejavnost na mejnem prehodu, se izda dovoljenje iz prejšnjega člena za čas, dokler trajajo razlogi za izdajo.

32. člen

Prošnja za dovoljenje za gibanje in muditev na mejnem prehodu se lahko zavrne, če to terjajo razlogi javnega reda.

Tistemu, ki mu je bilo že izdano dovoljenje, lahko organ, ki mu ga je izdal, iz razlogov, navedenih v prejšnjem odstavku, tako dovoljenje odvzame.

Organu, ki je izdal odločbo po prvem ali prejšnjem odstavku, ni potrebno navajati razlogov, ki so ga vodili pri taki odločitvi.

Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

33. člen

Pri osebah, ki prestopijo mejo v letalskem prometu, se ne opravi mejna kontrola, če po pristanku na javnem letališču brez nepotrebnega odloga nadaljujejo potovanje čez mejo ter v času pristanka ne zapuste letala ali pa so ta čas v posebnem, za to določenem prostoru.

Določba prejšnjega odstavka se smiselno uporablja tudi za stvari.

V. VNOS IN IZNOS OROŽJA IN STRELIVA

34. člen

Državljan Republike Slovenije in tujci smejo prenašati preko državne meje samo orožje in strelivo tiste vrste, ki se sme nabavljati, imeti v posesti in nositi in ga morajo ob kontroli prehoda državne meje takoj priglasiti organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

35. člen

Če državljan Republike Slovenije ali tujec orožja in streliva ne priglasijo, mu ga organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona zaseže.

Vse zaseženo orožje in strelivo se do konca postopka hrani pri republiškem organu za notranje zadeve.

Orožje in strelivo, ki ga po končanem postopku ni potrebno vrniti lastniku oziroma izročiti za prodajo, ostane v hrambi republiškega organa za notranje zadeve.

36. člen

Državljan Republike Slovenije, ki ima v Republiki Sloveniji stalno prebivališče, lahko vnese orožje in strelivo v državo, če ima za to dovoljenje organa, pristojnega za izdajo dovoljenja za nabavo in nošenje orožja in streliva, (v nadaljnjem besedilu: pristojni organ), razen orožja in streliva, za katerega je z zakonom določeno, da zanj ni potrebno dovoljenje za nabavo.

Organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona na dovoljenje iz prejšnjega odstavka potrdi vnos orožja ali streliva in o tem obvesti organ, ki je dovoljenje izdal.

Lastnik orožja mora v roku osmih dni zaprositi za orožni list pristojni organ z območja, kjer ima stalno prebivališče.

Če za orožje in strelivo iz prvega odstavka tega člena lastnik nima dovoljenja, mu ga organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona začasno zaseže in na lastnikove stroške pošlje pristojnemu organu. Lastnik lahko v osmih dneh zaprosi za orožni list ali za dovoljenje za nabavo streliva.

Če lastnik ne zaprosi za orožni list oziroma dovoljenje za nabavo streliva ali mu je izdana negativna odločba, pristojni organ izroči orožje oziroma strelivo podjetju oziroma organizaciji, ki je pooblaščen za promet z orožjem in strelivom. Izkupiček, zmanjšan za stroške prodaje, se izroči lastniku.

37. člen

Državljan Republike Slovenije, ki stalno prebiva v tujini in prihaja na lov v državo, lahko prenaša preko državne meje lovsko orožje in strelivo zanj, če ga ima vpisanega v listini za prehod meje. Vpis opravi organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Če lovsko orožje in strelivo zanj iz prejšnjega odstavka ni vpisano v listini za prehod meje, ga vpiše organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, če ima oseba iz prejšnjega odstavka po predpisih države, kjer ima stalno prebivališče, dovoljenje za nošenje tega orožja.

38. člen

Državljan Republike Slovenije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, sme prenašati preko državne meje orožje, za katerega ima orožni list, in strelivo za to orožje.

Državljan Republike Slovenije lahko nabavi orožje ali strelivo z namenom, da ga odnese v tujino, če ima dovoljenje pristojnega organa.

Podjetje oziroma organizacija, ki je pooblaščen za promet z orožjem in strelivom, oziroma posameznik, ki proda orožje ali strelivo osebi iz prejšnjega odstavka, mora orožje ali strelivo pripeljati do državne meje in ga izročiti lastniku v navzočnosti organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

39. člen

Tujec, ki ima dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, sme prenašati orožje in strelivo preko državne meje pod pogoji iz 36. in 38. člena tega zakona.

40. člen

Tujec v tranzitu sme prenesti orožje in strelivo, če ima dovoljenje organa Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev.

Če tujec nima dovoljenja, mu ga izda organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, če ima po predpisih države, kjer ima stalno prebivališče, dovoljenje za nošenje tega orožja. Ob izstopu iz države mu organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona dovoljenje za prenos orožja in streliva razveljavi.

41. člen

Tujec lahko nabavi orožje in strelivo za iznos iz Republike Slovenije, če ima za to dovoljenje, ki ga izda pristojni organ.

Podjetje oziroma organizacija, ki je pooblaščen za promet z orožjem in strelivom, oziroma posameznik, ki proda orožje tujcu, mora orožje oziroma strelivo pripeljati do državne meje in ga izročiti tujcu v navzočnosti organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

42. člen

Tujec, ki prihaja na lov, lahko prenaša preko državne meje lovsko orožje in strelivo zanj, če ima vpisanega v listini za prehod meje. Vpis opravi organ Republike Slovenije v tujini, pristojen za opravljanje konzularnih zadev.

Če orožje in strelivo iz prejšnjega odstavka ni vpisano v listino za prehod meje, izda organ iz prvega odstavka 20. člena tega zakona dovoljenje za posest in nošenje orožja in streliva, če ima oseba iz prejšnjega odstavka po predpisih države, kjer ima stalno prebivališče, dovoljenje za nošenje tega orožja.

43. člen

Člani tujih vojaških, policijskih in drugih delegacij, ki pridejo v Republiko Slovenijo oziroma so v Republiko Sloveniji na uradnem obisku in po predpisih svoje države nosijo orožje ali je orožje sestavni del njihove uniforme, smejo prinesiti orožje v državo, ga imeti in nositi brez posebnega dovoljenja.

Osebe varnostnih služb tuje države, ki spremljajo predstavnika te države na uradnem obisku v Republiko Sloveniji, lahko vnesejo in nosijo kratko orožje in strelivo samo z dovoljenjem republiškega organa za notranje zadeve. Dovoljenje je omejeno na čas bivanja predstavnikov, ki jih spremljajo.

44. člen

Za člane tujih strelskih organizacij, ki prenašajo preko državne meje športno orožje in strelivo ter prihajajo v državo na strelska tekmovanja, se smiselno uporabljajo določbe 42. člena tega zakona.

45. člen

Državni organi, podjetja in druge organizacije ter tuji prevozniki smejo opravljati uvoz, izvoz ali tranzit orožja in streliva preko državne meje ali preko ozemlja države samo z dovoljenjem republiškega organa za notranje zadeve po predhodnem mnenju republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, in republiškega upravnega organa, pristojnega za obrambne zadeve.

46. člen

Orožja in streliva ni dovoljeno prenašati preko mejnih prehodov za meddržavni in obmejni promet, če ni z mednarodno pogodbo drugače določeno.

VI. DRŽAVNA MEJA

47. člen

Zaradi vidnosti državne meje lahko predstojnik republiškega organa za notranje zadeve prepove ob mejni črti setev določenih vrst kmetijskih kultur oziroma drevja, vendar ne več kot je to določeno z meddržavnim sporazumom.

48. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko iz razlogov javnega reda prepove ob državni meji plovbo, lov in ribolov, naselitev, gibanje ali muditev oseb. Prepoved traja toliko časa, dokler trajajo razlogi zanj.

Organ, pristojen za izdajo dovoljenj za gradnjo objektov, sme izdati lokacijsko dovoljenje oziroma dovoljenje za gradnjo objektov ali za postavitev začasnega objekta v območju do 50 m od mejne črte, ko pridobi poprejšnje soglasje republiškega organa za notranje zadeve.

49. člen

Zadeve v zvezi z določanjem in zaznamovanjem državne meje in razmejitvijo opravlja republiški upravni organ, pristojen za zunanje zadeve. Za strokovno-tehnična opravila se ustanovi razmejitvena komisija, ki jo imenuje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

50. člen

Zadeve v zvezi z ugotavljanjem in reševanjem mejnih incidentov in drugih kršitev nedotakljivosti državne meje opravlja republiški organ za notranje zadeve v sodelovanju z republiškim upravnim organom, pristojnim za zunanje zadeve, če z mednarodno pogodbo ni drugače določeno.

VII. VAROVANJE DRŽAVNE MEJE

51. člen

Varovanje državne meje izven mejnih prehodov opravlja enota organa za notranje zadeve, določena za varovanje državne meje.

Lastniki zemljišč morajo dovoliti neškodljiv prehod in postavitev opozorilnih oznak ob mejni črti.

52. člen

Varovanje državne meje na morju se opravlja s kontrolo plovil in drugih plovnih sredstev.

Organ iz prvega odstavka prejšnjega člena ima v zvezi z opravljanjem nalog iz prejšnjega odstavka pravico preveriti zastavo, ustaviti plovilo in druga plovna sredstva, pregledati listine in preiskati plovilo. V primeru, če ne spoštuje predpisov Republike Slovenije, mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila Republika Slovenija, ali pravil mednarodnega prava, ga ima pravico preganjati in zajeti ter izvesti z zakonom predpisane ukrepe.

Kontrola iz prejšnjega odstavka pri jahtah oziroma tujih čolnih, namenjenih za razvedrilo ali šport, zajema zlasti preverjanje, ali so lastniki oziroma posadka prijavili svoj prihod in odhod in ali imajo veljavno plovno dovoljenje.

53. člen

Če se plovilo na znake organa iz prvega odstavka 51. člena tega zakona, ki opravlja kontrolo plovil, ne ustavi, mu lahko po predhodnem opozorilu to prepreči z uporabo prisilnih sredstev, pri tem pa mora paziti, da ne pride do nepotrebnih žrtev ali da se brez potrebe ne povzroči škoda.

VIII. EVIDENCE

54. člen

Za zagotovitev podatkov o tem, komu je dovoljeno gibanje in muditev na mejnem prehodu in o mejnih incidentih, republiški organ za notranje zadeve vodi evidenco:

- o izdanih dovoljenjih za gibanje in muditev na mejnem prehodu,
- o mejnih incidentih.

55. člen

Evidenca izdanih dovoljenj za gibanje in muditev na mejnem prehodu vsebuje naslednje podatke:

1. enotno matično številko občana ali tujca, če te ni, pa datum rojstva in spol,
2. priimek in ime,
3. stalno prebivališče,
4. državljanstvo,
5. listino, s katero dokazuje istovetnost,
6. zaposlitev,
7. veljavnost dovoljenja,
8. območje, kjer se sme gibati.

Podatki iz evidence iz prejšnjega odstavka se vodijo še eno leto po preteku veljavnosti dovoljenja, nato pa se uničijo.

56. člen

Evidenca mejnih incidentov vsebuje naslednje podatke:

1. dan in uro incidenta oziroma odkritja;
2. kraj incidenta;
3. vrsto incidenta;
4. osebne podatke storilca incidenta:
 - enotno matično številko občana oziroma tujca, če te ni, pa datum rojstva in spol;
 - priimek in ime;
 - stalno prebivališče.

Podatki iz evidence iz prejšnjega odstavka se hranijo deset let po dogodku, nato pa se arhivirajo.

57. člen

Osebne podatke iz evidenc iz 54. člena tega zakona lahko uporabljajo delavci organov za notranje zadeve pri izvrševanju z zakonom določenih nalog.

Osebnosti podatki iz evidenc o mejnih incidentih se lahko izročijo sosednji državi po diplomatski poti.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

58. člen

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. na mejnem prehodu brez predpisanega dovoljenja začne graditi ali postavljati objekt ali napravo (prvi odstavek 12. člena);
2. se njen vlak ustavi na delu proge med mejno črto in mejnim prehodom, razen če se je ustavil zaradi višje sile (prvi odstavek 13. člena);
3. ne poskrbi, da imajo organi, ki opravljajo kontrolo v prometnem sredstvu, potrebne pogoje za delo (prvi odstavek 19. člena);
4. ne poskrbi, da potniki ne zapustijo območja mejne kontrole, preden ni opravljena mejna kontrola, oziroma da se po končani kontroli ne vkrcajo ali izkrcajo osebe brez dovoljenja organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona (drugi odstavek 19. člena);
5. njeno prevozno sredstvo zapusti območje mejnega prehoda, preden je opravljena kontrola dokumentov za prehod meje ali druga predpisana kontrola (prvi odstavek 25. člena);
6. prodaja orožje ali strelivo našemu državljanu na podlagi dovoljenja za iznos orožja ali tujcu na podlagi dovoljenja za nabavo orožja, pa ga ne izroči lastniku v navzočnosti organa iz prvega odstavka 20. člena tega zakona (tretji odstavek 38. člena ali drugi odstavek 41. člena);
7. brez dovoljenja opravlja uvoz ali izvoz orožja in streliva preko meje oziroma tranzit čez naše ozemlje (45. člen);
8. kljub prepovedi ob mejni črti poseje ali posadi določene vrste, kmetijskih kultur oziroma drevje (47. člen);

9. kljub prepovedi opravlja ob državni meji plovbo ali lov ali ribolov ali gradi objekt brez predpisanega dovoljenja (48. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma poveljnik tujega plovila ali tujega letala oziroma voznik drugega prevoznega sredstva, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Z denarno kaznijo najmanj 10.000 din se kaznuje tudi oseba, ki v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

59. člen

Z denarno kaznijo najmanj 1.000 din se kaznuje:

1. kdor prestopi ali poskusi prestopiti državno mejo izven mejnega prehoda ali izven časa, ki je za to določen (prvi odstavek 6. člena);
2. kdor ne dovoli postavitve opozorilnih in obvestilnih oznak, ki so namenjene mejnemu prometu (drugi odstavek 8. člena);
3. kdor začne graditi ali postavljati objekt ali napravo na mejnem prehodu brez predpisanega dovoljenja (prvi odstavek 12. člena);
4. odgovorni delavec železnice, če se vlak ustavi med mejnim prehodom in mejno črto in o tem takoj ne obvesti organa, pristojnega za kontrolo prehajanja čez državno mejo (drugi in tretji odstavek 13. člena);
5. poveljnik plovila, ki organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona ne izroči prepisa seznama članov posadke ali seznama potnikov ali mu ne da na vpogled potne listine članov posadke ali potnikov ali seznama članov posadke (prvi odstavek 14. člena);
6. poveljnik plovila, ki organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona ali najbližjemu organu za notranje zadeve ob pristanku ne naznani osebe, ki je na plovilu, pa nima veljavnega dokumenta, ali dovoli, da se taka oseba izkrca brez dovoljenja (15. člen);
7. poveljnik plovila, ki v obalnem morju Republike Slovenije vkrcja oziroma sprejme nekoga, ki nima veljavnega dokumenta za prehod meje, ali vkrcja nekoga izven mejnega prehoda, čeprav ima veljavni dokument za prehod meje ali poveljnik tujega plovila, ki pristane izven mednarodnega mejnega prehoda in o lokaciji pristanka takoj ne obvesti najbližjega organa za notranje zadeve (16. člen);
8. kdor se skuša izmakniti mejni kontroli (17. člen in prvi odstavek 25. člena);
9. poveljnik letala, ki ne obvesti najbližjega organa za notranje zadeve, da se je zaradi višje sile spustil z letalom izven letališča ali letališča, namenjenega za mednarodni promet (18. člen);
10. kdor ne upošteva prepovedi ali zavrnitve vstopa v državo (22. člen);
11. kdor se ne ravna v skladu z odredbo organov iz prvega odstavka 20. člena tega zakona ali ne pojasni vseh okoliščin, pomembnih za prehod meje, ali se ne ravna po navodilih organa (24. člen);
12. kdor se brez predpisanega dovoljenja giblje in mudi na mejnem prehodu ali na območju mejne kontrole (29. člen);
13. kdor ob prehodu čez državno mejo ne priglasi organu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona, orožja ali streliva, ki ju ima pri sebi (34. člen);
14. kdor prodaja orožje ali strelivo našemu državljanu na podlagi dovoljenja za iznos orožja ali tujcu na podlagi dovoljenja za nabavo orožja, pa ne ravna v skladu s tretjim odstavkom 38. ali drugim odstavkom 41. člena tega zakona;

15. kdor kljub prepovedi ob mejni črti poseje ali posadi določene vrste kmetijskih kultur oziroma drevje (47. člen);

16. kdor kljub prepovedi ob državni meji opravlja plovbo, lov ali ribolov ali se naseli oziroma se giblje ali mudi na prepovedanem območju (prvi odstavek 48. člena).

Za prekršek iz 13. točke prvega odstavka tega člena se izreče poleg denarne kazni tudi ukrep odvzema orožja ali streliva.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

60. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve izda natančnejše predpise o:

- načinu nadzora državne meje,
- gibanju in muditvi na območju mejnega prehoda,
- opozorilnih in obvestilnih oznakah, s katerimi so označeni mejni prehodi, in oznakah, s katerimi so označeni objekti organov iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

61. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve v soglasju s predstojnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za promet, izda natančnejše predpise o podvodnih aktivnostih v obalnem morju.

62. člen

Predstojnik republiškega organa za notranje zadeve v soglasju s predstojnikom republiškega upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, izda natančnejše predpise o ugotavljanju in reševanju mejnih incidentov in drugih kršitev nedotakljivosti državne meje.

63. člen

Določba prvega odstavka 51. člena tega zakona, razen glede varovanja državne meje na morju, se začne uporabljati, kot bo to določal dogovor o umiku mejnih vojaških enot in prevzemu nalog varovanja državne meje s strani republiškega organa za notranje zadeve.

64. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 212-08/91-3/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

**Predsednik
dr. France Bučar l. r.**

12.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa

Razglasa se zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 30. maja 1991.

Št. 0100-5/91

Ljubljana, dne 30. maja 1991.

**Predsednik
Milan Kučan l. r.**

Z A K O N O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

1. člen

Drugi odstavek 111. člena zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84 in 29/86) se spremeni tako, da se glasi:

“Vozniško dovoljenje za vožnjo kolesa z motorjem, motokultivatorja in delovnega stroja se izda na lastno zahtevo osebi, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, in sicer z neomejeno veljavnostjo.”

Četrty odstavek se črta.

2. člen

112. člen se spremeni tako, da se glasi:

“Vozniško dovoljenje se izda za vožnjo motornih in priklopnih vozil, razvrščenih v kategorije iz 172. člena zakona o temeljih varnosti cestnega prometa (Uradni list SFRJ, št. 50/88, 80/89, 29/90 in 11/91), in za vožnjo traktorjev, traktorskih priklopnikov, koles z motorjem, motokultivatorjev in delovnih strojev, ki so razvrščeni v kategorije F, G in H.

V kategorijo F spadajo traktorji in traktorski priklopniki, v kategorijo G motokultivatorji in delovni stroji, v kategorijo H pa kolesa z motorjem.

Vozniško dovoljenje za vožnjo motornih in priklopnih vozil, traktorjev in traktorskih priklopnikov, koles z motorjem, motokultivatorjev in delovnih strojev izda na zahtevo upravičenca občinski upravni organ za notranje zadeve, na območju katerega ima upravičenec stalno prebivališče oziroma začasno prebivališče več kot šest mesecev, če v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča.

Predstojnik, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, predpiše postopek za izdajanje, zamenjavo in podaljšanje veljavnosti vozniskega dovoljenja ter določi obrazec vozniskega dovoljenja.”

3. člen

Prvi odstavek 128. člena se spremeni tako, da se glasi:

“Registracijo in podaljšanje veljavnosti registracije motornih in priklopnih vozil opravi občinski upravni organ, pristojen za notranje zadeve, na območju katerega ima lastnik oziroma imetnik pravice razpolaganja z motornimi ali priklopnimi vozilom svoje stalno prebivališče, sedež oziroma tujec dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

“Predstojnik, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za notranje zadeve, določi obrazec prometnega dovoljenja in obrazec prometnega dovoljenja za začasno registrirano vozilo ter obliko, barvo, mere in vsebino registrskih tablic za registrirana motorna in priklopna vozila ter določi registracijska območja za registracijo motornih in priklopnih vozil v Republiki Sloveniji in njihove oznake.”

4. člen

V tretjem odstavku 131. člena se za besedo "določi" črtajo besede "obrazec prometnega dovoljenja ter".

5. člen

V drugi alineji 179. člena se za besedami "vozniška dovoljenja za voznike" črtajo besede "traktorjev, potrdila za voznike delovnih strojev, motokultivatorjev in koles z motorjem", za besedama "prometnega dovoljenja" pa se črtajo besede "za traktorje in traktorske priklopnike".

6. člen

Vozniška dovoljenja, vozniška dovoljenja za vožnjo traktorja, potrdila o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa, prometna dovoljenja in registrske tablice za registrirana vozila, potrdila za začasno registrirana vozila ter prometna dovoljenja in evidenčne tablice za traktorje in traktorske priklopnike, ki so izdana na predpisanih obrazcih ter predpisane v 1., 2. in 5. členu pravilnika o obrazcu voznškega dovoljenja (Uradni list SFRJ, št. 74/89), drugem odstavku 5. člena pravilnika o voznških dovoljenjih in o potrdilih o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 3/83), 14., 15., 20., 23., 24., 26., 27., 28., 30. in 31. členu pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil (Uradni list SFRJ, št. 74/89 in 17/90) in v prvem odstavku 8. člena ter tretjem odstavku 15. člena pravilnika o evidentiranju traktorjev in traktorskih priklopnikov (Uradni list SRS, št. 3/83), ostanejo v veljavi tri leta po uveljavitvi tega zakona.

7. člen

Dovoljenja in potrdila iz prejšnjega člena se zamenjajo za dovoljenja, izdana na obrazcih, predpisanih s podzakonskim predpisom, izdanim na podlagi tega zakona, če jih je potrebno zamenjati zaradi spremembe posameznih podatkov, ki so vpisani v njih ali če tako zamenjavo zahtevajo fizične ali pravne osebe, katerim so izdana.

Registrske in evidenčne tablice iz prejšnjega člena se zamenjajo za registrske in evidenčne tablice, predpisane s podzakonskim predpisom, izdanim na podlagi tega zakona, na zahtevo lastnika oziroma imetnika pravice razpolaganja z vozilom.

8. člen

Določbe podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84 in 29/86), ostanejo v veljavi, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona.

9. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 326-07/89-1/21

Ljubljana, dne 30. maja 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

**Predsednik
dr. France Bučar l. r.**

13.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z**o razglasitvi zakona o zunanjih zadevah**

Razglša se zakon o zunanjih zadevah, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-6/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Predsednik
Milan Kučan l. r.**

**Z A K O N
O ZUNANJIH ZADEVAH**

I. poglavje

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja opravljanje zunanjih zadev, organiziranost in delovanje upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve ter sklepanje in uresničevanje mednarodnih pogodb.

2. člen

Državni organi delujejo na področju zunanjih zadev v skladu z ustavo in zunanjo politiko Republike Slovenije, ki jo določa Skupščina Republike Slovenije.

3. člen

Za učinkovito opravljanje zunanjih zadev državni organi sodelujejo med seboj ter z drugimi pravnimi in fizičnimi osebami.

Sodelovanje med državnimi organi pri opravljanju zunanjih zadev zajema predvsem medsebojno obveščanje, usklajevanje in dogovarjanje o izvajanju posameznih nalog in njihovih nosilcih.

4. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve izvaja določeno zunanjo politiko ter opravlja druge naloge, določene s tem zakonom in drugimi predpisi.

Drugi upravni organi opravljajo zunanje zadeve v okviru svojega delovnega področja. O zadevah, ki so pomembne za izvajanje določene zunanje politike ali sprejetih stališč Skupščine Republike Slovenije, Predsedstva Republike Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije na tem področju, tekoče obveščajo upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

5. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve sodeluje pri načrtovanju in v postopkih ter pripravah za oblikovanje zunanje politike Republike Slovenije in sprejemanju stališč Skupščine Republike Slovenije, Predsedstva Republike Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije na tem področju.

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve pripravlja strokovne podlage za določanje zunanje politike Republike Slovenije in sprejemanje stališč Skupščine Republike Slovenije, Predsedstva Republike Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije na tem področju.

6. člen

Na zahtevo državnih organov ali na lastno pobudo upravni organ, pristojen za zunanje zadeve poda mnenje o zunanjepolitičnem interesu Republike Slovenije za razvijanje določenih zunanjepolitičnih dejavnosti.

7. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve seznanja državne organe s podatki, pomembnimi za opravljanje zunanjih zadev v okviru njihovega delovnega področja in jim nudi pomoč.

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve pomaga pri navezovanju stikov s tujino preko predstavništev v tujini in predstavništev drugih držav ter mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji.

II. poglavje

UPRAVNI ORGAN, PRISTOJEN ZA ZUNANJE ZADEVE

1. Naloge in organizacija

8. člen

V upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve se opravljajo naloge v okviru naslednjih organizacijskih področij:

1. bilateralno in multilateralno politično in gospodarsko sodelovanje s tujino
2. konzularne zadeve
3. mednarodno-pravne zadeve
4. analitika mednarodne dejavnosti
5. informiranje
6. splošne in organizacijske zadeve
7. diplomatski protokol.

Organizacijo upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve in delitev dela podrobnejše ureja akt o organizaciji in sistemizaciji organa, ki ga predstojnik organa, pristojnega za zunanje zadeve po predhodnem soglasju Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije izda v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

9. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve opravlja svoje naloge neposredno in po predstavništvih v tujini.

Naloge upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve so v okviru z zakonom določenega delovnega področja zlasti:

1. zastopanje Republike Slovenije pri drugih državah in mednarodnih organizacijah;
2. spremljanje mednarodnih odnosov in razvijanje odnosov Republike Slovenije z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami ter predlaganje potrebnih ukrepov pristojnim državnim organom;
3. spremljanje mednarodnih gospodarskih gibanj in odnosov v sodelovanju z drugimi upravnimi organi ter predlaganje potrebnih ukrepov;
4. varovanje interesov Republike Slovenije in njenih državljanov ter pravnih oseb v tujini;
5. pogajanja s tujimi državami in mednarodnimi organizacijami ter drugimi subjekti mednarodnega prava;
6. predlaganje mednarodnih pogodb za ratifikacijo, evidenca in hramba sklenjenih mednarodnih pogodb;
7. spodbujanje in pomoč ter koordiniranje pri sodelovanju s tujino na političnem, gospodarskem, prosvetnem, kulturnem, znanstvenem, tehničnem in drugih področjih;
8. spremljanje razvoja in obravnava vprašanj mednarodnega prava;

9. usmerjanje dela predstavništev v tujini, dajanje napotkov predstavništvom v tujini za sprejemanje uradnih stališč ter za prevzemanje obveznosti v imenu Republike Slovenije;

10. usmerjanje in vodenje dela slovenskih delegacij v meddržavnih komisijah ter skrb za imenovanje delegacij na zasedanjih mednarodnih organizacij;

11. plačevanje članarin mednarodnim organizacijam;

12. naloge v zvezi z odpiranjem in delovanjem predstavništev tujih držav in mednarodnih organizacij s sedežem v Republiki Sloveniji ter stiki s predstavništvimi tujih držav in mednarodnih organizacij;

13. v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi in službami skrb za slovensko manjšino v sosednjih državah in Slovence po svetu;

14. obveščanje domače in tuje javnosti o aktualnih vprašanjih z delovnega področja ter tuje javnosti o politiki Republike Slovenije.

10. člen

Zakoni in drugi predpisi o državni upravi, ki se nanašajo na organizacijo in delovanje državne uprave, na delovna razmerja, na položaj in odgovornost vodilnih uslužbencev, plače in druge materialne prejemke, izobraževanje in pripravništvo v republiških upravnih organih, veljajo tudi za upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, če ni s tem zakonom določeno drugače.

Zakoni in drugi predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavcev, veljajo tudi za delavce v upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve, če ni s tem zakonom določeno drugače.

11. člen

V upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije imenuje generalnega sekretarja na predlog predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve. Generalni sekretar je najvišji uslužbenec v organu in neposredno pomaga predstojniku pri obravnavanju zadev in vodenju organa ter zagotavlja usklajevanje in kontinuiteto dela.

12. člen

Za dajanje mnenj in predlogov predstojniku upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve se ustanovi svet predstojnika. Svet je posvetovalni organ. Sestavljajo ga priznani javni delavci, znanstveniki, novinarji in gospodarstveniki, ki se ukvarjajo z mednarodnimi odnosi.

Člane sveta imenuje predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, od njih vsaj polovico na predlog univerz, strokovnih združenj in društev ter institucij, ki se ukvarjajo z mednarodnimi odnosi.

13. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve skrbi za strokovno izpopolnjevanje in izobraževanje osebja v organu. Na osnovi akta, ki ga izda predstojnik v soglasju s predstojnikom republiških upravnih organov, pristojnih za organizacijo državne uprave oziroma za vzgojo in izobraževanje, je uspešno opravljeno strokovno izpopolnjevanje ali izobraževanje lahko tudi pogoj za napredovanje v službi.

Izpopolnjevanje in izobraževanje izvajajo visokošolske institucije po programih, usklajenih s potrebami diplomatske službe.

2. Predstavništva v tujini

a) Splošno

14. člen

Predstavništva v tujini so misije in konzulati ter kulturno-informativni centri.

Misije so veleposlaništva, poslaništva in stalna predstavništva pri mednarodnih organizacijah. Konzulati so generalni konzulati in konzulati.

Misije se odprejo ali zaprejo z ukazom predsednika Predsedstva Republike Slovenije. Predlog pripravi predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, določi ga po predhodnem mnenju komisije za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije. Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije in pošlje predsedniku Predsedstva Republike Slovenije.

Konzulati se odpro ali zapro z odlokom Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije, izdanim na predlog predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve.

Ukazi in odloki o odprtju ali zaprtju predstavništev v tujini se objavijo v uradnem glasilu.

15. člen

V predstavništvu v tujini delajo poklicni in pogodbeni diplomati ter strokovnotehnično in pomožno osebje upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, če ni s tem zakonom določeno drugače.

Predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, lahko v sporazumu s predstojnikom pristojnega upravnega organa imenuje delavce tega organa za atašeje pri misijah zaradi opravljanja nalog na gospodarskem, kulturno-prosvetnem, znanstveno-tehničnem, informacijskem in obrambnem področju.

16. člen

Predstavništva v tujini po potrebi za opravljanje svoje dejavnosti zaposlujejo tuje državljane.

Medsebojne pravice in dolžnosti se uredijo v skladu s predpisi, veljavnimi v kraju sedeža predstavništva.

17. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije se lahko po predhodnem soglasju komisije za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije dogovori z drugo državo, da ta prevzame zastopanje oziroma varovanje interesov Republike Slovenije.

Misija ali konzulat lahko prevzame zastopanje tujih držav oziroma varovanje interesov samo po navodilu predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, izdanem na podlagi sklenjene mednarodne pogodbe.

18. člen

Sredstva za vzdrževanje in delovanje predstavništev v tujini se zagotovijo v republiškem proračunu.

19. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve skrbi za najem, nakup, gradnjo in vzdrževanje nepremičnin v tujini, potrebnih za opravljanje diplomatske in konzularne dejavnosti. Vsa vprašanja, povezana z nepremičninami, obravnava komisija, ki jo imenuje predstojnik organa.

20. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko z odlokom ustanovi posebno misijo.

b) Misije

21. člen

Vodje misij imenuje in odpokliče predsednik Predsedstva Republike Slovenije. Predlog pripravi predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, določi ga Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Po določitvi predloga opravi s kandidatom za vodjo misije razgovor komisija za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije.

Če komisija soglaša s predlogom, ga Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije pošlje predsedniku Predsedstva Republike Slovenije.

Imenovanje in odpoklic vodje misije se objavi v uradnem glasilu.

Predsednik Predsedstva Republike Slovenije izda vodjem misij poverilna pisma kot izrednim in pooblaščenim veleposlanikom ali kot izrednim poslanikom in pooblaščenim ministrom, odvisno od vrste misije.

Če razmere narekujejo, lahko predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve vodstvo misije zaupa odpravniku poslov. Poverilna pisma v tem primeru izda predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve.

Pri mednarodnih organizacijah so lahko vodje misij veleposlaniki ali pooblaščeni ministri.

22. člen

Vodja misije neposredno vodi misijo, organizira njeno delo in ukrepa v zadevah iz njene pristojnosti; odloča v skladu z navodili in pooblastili predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve o pravicah in dolžnostih uslužbencev v misiji pri opravljanju del in nalog; odloča v okviru predračuna o finančnem poslovanju misije ter opravlja druge, s predpisi določene zadeve.

Vodja misije je odgovoren za izvajanje politike Republike Slovenije v sprejemni državi in kot tak usklajuje in nadzira dejavnost konzulatov Republike Slovenije v njej.

Za svoje delo ter za delo misije je vodja misije odgovoren predstojniku upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve.

23. člen

Misija ob upoštevanju mednarodnega prava opravlja predvsem naslednje naloge:

1. predstavlja Republiko Slovenijo v sprejemni državi;
2. varuje interese Republike Slovenije in njenih državljanov ter pravnih oseb;
3. pospešuje in razvija prijateljske odnose ter sodelovanje med Republiko Slovenijo in sprejemno državo na vseh področjih;
4. vodi pogajanja z vlado sprejemne države;
5. seznanja se z notranjim razvojem in mednarodno aktivnostjo sprejemne države ter o tem poroča upravnemu organu, pristojnemu za zunanje zadeve;
6. opravlja druge zadeve.

Misija razvija svojo dejavnost predvsem na politično-diplomatskem, konzularnem, gospodarskem, kulturno-prosvetnem, znanstveno-tehničnem in informacijskem področju ter med Slovenci po svetu.

Misija tudi spremlja dejavnosti državnih podjetij ali ustanov Republike Slovenije, ki delujejo v sprejemni državi.

24. člen

Misija lahko opravlja tudi naloge konzulata, če v kraju, kjer ima sedež, ni konzularnega predstavništva, ter na tistih delih ozemlja sprejemne države, za katere ni konzulata.

25. člen

Kadar je mesto vodje misije izpraznjeno ali če je vodja misije zadržan ali odsoten, ga začasno nadomešča diplomatski agent.

Kadar v misiji ni diplomatskega agenta, opravlja član osebja misije, ki mu je vodja misije zaupal nadomeščanje, samo tekoče posle in varuje arhive.

26. člen

Diplomatski predstavniki, ki so hkrati akreditirani v več državah, opravljajo v državi zunaj svojega sedeža enake naloge kot v državi stalnega sedeža.

c) Konzulati

27. člen

Vrsto konzulata, stvarno in krajevno pristojnost določi v soglasju s sprejemno državo Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v odloku o odprtju.

Konzulate vodijo poklicni in častni konzularni funkcionarji.

Vodje konzulatov postavlja in razrešuje na predlog predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije z odlokom. Odlok se objavi v uradnem glasilu.

28. člen

Predsednik Predsedstva Republike Slovenije izda patentna pisma vodjem konzulatov. Predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve izdaja patentna pisma ostalim konzularnim funkcionarjem.

29. člen

Konzulat opravlja naslednje naloge:

1. varuje interese Republike Slovenije, njenih državljanov in pravnih oseb;
2. poroča o dogajanjih na vseh področjih življenja v sprejemni državi;
3. razvija sodelovanje s slovenskimi izseljenci in posebej skrbi za ohranjanje slovenskega jezika in kulture med njimi;
4. skrbi za delovnopravno in socialno varstvo državljanov Republike Slovenije, zaposlenih v sprejemni državi;
5. pomaga dejavnostim slovenskih podjetij in gospodarske zbornice;
6. spodbuja vse oblike gospodarskega sodelovanja, ki so zanimive za Slovenijo;
7. spodbuja in pomaga pri razvijanju odnosov na področju kulture in znanosti.

Konzulat opravlja ob upoštevanju mednarodnega prava še druge naloge, določene s predpisi.

30. člen

V posebnih primerih, če v državi ni diplomatskega predstavništva ali to ne more ukrepati, lahko konzulat prevzame določene diplomatske naloge.

31. člen

Častni konzularni funkcionarji so osebe, izbrane za to službo izmed državljanov sprejemne države ali državljanov Republike Slovenije, bivajočih v tujini, ki uživajo

ugled in dajejo polno zaupanje, da bodo lahko primerno opravljali konzularne naloge.

Častni konzularni funkcionarji dajo slovesno obljubo, da bodo odgovorno opravljali naloge konzularne službe in s tem prevzamejo dolžnosti in odgovornosti.

Častni konzularni funkcionarji opravljajo naloge, določene v 29. členu tega zakona, če zakon, drug predpis ali navodilo predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, ne določajo drugače.

Častni konzularni funkcionarji delujejo po navodilih predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve. O vseh pomembnejših vprašanjih se posvetujejo s predstojnikom oziroma drugo pristojno osebo v organu. V javnih nastopih ravnajo v skladu s stališči organa. O svoji dejavnosti tekoče obveščajo organ ter poročajo o svojem delu.

Stroške za delovanje konzulatov, ki jih vodijo častni konzularni funkcionarji, krijejo častni konzularni funkcionarji, razen poštnih stroškov in denarnih podpor državljanom Republike Slovenije. Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve priskrbi zastavo, grb, pečate, koleke, tiskovine in pisarniški material. Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve lahko krije del drugih stroškov za delovanje konzularnega predstavništva, ki ga vodi častni konzularni funkcionar.

32. člen

Če je vodja konzulata zadržan, odsoten ali je njegovo mesto izpraznjeno, ga nadomešča konzularni funkcionar, ki ga določi vodja konzulata ali upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

č) Kulturno-informativni centri

33. člen

Z odlokom Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije se lahko ustanovijo kulturno-informativni centri v tujini.

Vodje kulturno-informativnih centrov imenuje in razrešuje predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve na predlog republiškega upravnega organa, pristojnega za kulturo.

III. poglavje

OSEBJE V SLUŽBI ZA ZUNANJE ZADEVE

1. Splošna določba

34. člen

Službo zunanjih zadev opravljajo poklicni in pogodbeni diplomati ter strokovno-tehnično in pomožno osebje.

2. Poklicni diplomati

a) Klasifikacija

35. člen

Poklicni diplomati so uslužbenci, ki v skladu s tem zakonom izpolnjujejo pogoje za opravljanje strokovnih del v diplomatski, konzularni ali notranji službi in so sklenili delovno razmerje v upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve.

Poklicni diplomati ne smejo imeti funkcij v političnih strankah.

36. člen

Službo poklicnega diplomata je mogoče nastopiti samo v najnižji kategoriji po razpisu, ki ga občasno.

odvisno od potreb, objavi upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

37. člen

Poklicni diplomati, ki se vrnejo z opravljanja nalog v tujini v upravni organ, pristojen za zunanje zadeve imajo pravico obdržati naziv, ki so ga nazadnje imeli v tujini.

8. člen

O odstranitvi uslužbenca iz predstavnštva v tujini odloča organ, ki ga je imenoval. Odstranitev je možna samo zaradi kršitve dolžnosti iz 50. in 51. člena tega zakona.

b) Vstop v diplomatsko službo

39. člen

Pogoji, ki jih morajo kandidati poleg splošnih pogojev za delo v državni upravi izpolnjevati za udeležbo na razpisu, so:

1. starost do 30 let;
2. končana visoka šola;
3. znanje dveh svetovnih jezikov.

40. člen

Za delo v upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve so izbrani kandidati, ki najuspešneje opravijo preizkus znanja.

Preizkus znanja obsega pisni in ustni zagovor poljubne teme s področja mednarodnih odnosov v enem od diplomatskih jezikov ter ustni preizkus znanja in naslednjih tem:

1. mednarodno javno pravo;
2. mednarodno zasebno pravo;
3. mednarodni odnosi;
4. mednarodni gospodarski odnosi;
5. zunanja politika Republike Slovenije;
6. zgodovina.

41. člen

Izbrani kandidati sklenejo delovno razmerje v upravnem organu, pristojnem za zunanje zadeve. Službovati začno v najnižji, VI. kategoriji.

c) Napredovanje

42. člen

Za napredovanje iz nižje v višjo kategorijo je potrebno:

1. za prehod v V. kategorijo je treba službovati štiri leta v VI. kategoriji;
2. za prehod v IV. kategorijo je treba službovati tri leta v V. kategoriji;
3. za prehod v III. kategorijo je treba službovati tri leta v IV. kategoriji;
4. za prehod v II. kategorijo je treba službovati tri leta v III. kategoriji;
5. za prehod v I. kategorijo je treba službovati štiri leta v II. kategoriji.

O napredovanju odloča predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve. Napredovanje je odvisno od uspešnosti opravljanja nalog in zaslug na delovnem mestu in možno samo v skladu z razpoložljivimi delovnimi mesti, o čemer ob koncu vsakega obdobja daje mnenje komisija, ki jo imenuje predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve in ki upošteva zlasti:

1. sposobnost in uspešnost poklicnega diplomata;
2. zahtevnost opravljenih nalog;

3. kraj in razmere, v katerih je poklicni diplomat opravljal svoje naloge;

4. morebitne pohvale ali disciplinske kazni;

5. skupna delovna doba;

6. opravljena strokovna izpopolnjevanja in izobraževanja, če so predpisana z aktom, ki ga v skladu s tem zakonom izda predstojnik organa.

43. člen

Če za prosto delovno mesto ni primernih kandidatov, ki bi izpolnjevali pogoje iz 42. člena, lahko predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve nanj imenuje poklicnega diplomata po svoji presoji. Delovno mesto je na ta način zasedeno začasno. Poklicni diplomat, ki je bil imenovan nanj, se v tem času vodi v svoji kategoriji, vendar prejema plačo za delovno mesto, ki ga zaseda. Če ta položaj traja več kot dve leti, diplomat pridobi pravico izvirajočo iz staža na tako zasedenem delovnem mestu.

č) Razporejanje

44. člen

Poklicni diplomati se razporejajo med diplomatsko, konzularno in notranjo službo.

Rotacija pomeni menjavo poklicnih diplomatov iste kategorije med diplomatsko, konzularno in notranjo službo.

Premestitev pomeni menjavo poklicnih diplomatov iste kategorije v eni od služb.

Razporejanje se opravlja po potrebah službe ob upoštevanju osebnih in družinskih razmer poklicnega diplomata.

Pred vsako razporeditvijo, ki zahteva spremembo kraja bivanja, je potrebno opraviti pogovor z delavcem in ga seznaniti z delovnimi razmerami vsaj tri mesece vnaprej, da se lahko pripravi za odhod v kraj službovanja.

45. člen

Po osemletnem bivanju v tujini je obvezna vrnitev poklicnega diplomata v upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, kjer mora ostati vsaj dve leti. Opravlja delo, ki ustreza njegovi kategoriji.

3. Pogodbeni diplomati

46. člen

Pogodbeni diplomati so:

1. uslužbenci, ki nadomeščajo poklicne diplomate in jih imenuje predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve;
2. nepoklicni vodje predstavništva v tujini.

Za pogodbenega diplomata je lahko imenovan državljan Republike Slovenije, ki ima visoko izobrazbo, zna dva svetovna jezika in je opravil preizkus znanja, predviden v 40. členu.

Pogodbeni diplomati sklenejo z upravnim organom, pristojnim za zunanje zadeve delovno razmerje za določen čas, ki ni daljši od štirih let.

Pogodbeni diplomati v času službovanja ne smejo imeti funkcij v političnih strankah.

4. Strokovno-tehnično in pomožno osebje

47. člen

Strokovno-tehnično in pomožno osebje opravlja tehnične in pomožne naloge.

Za opravljanje teh nalog lahko vodja predstavništva v tujini po predhodnem soglasju generalnega sekretarja

upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve sklene pogodbo z ustreznimi kvalificiranimi osebami iz sprejemne države.

Pogodba se sklene ob upoštevanju lokalnih predpisov in običajev.

5. Pravice in dolžnosti uslužbencev

a) Dopusti

48. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določi države s posebno težkimi podnebnimi in drugimi razmerami, zaradi katerih se lahko uslužbencem v predstavništvih v tujini določi do 60-dnevni letni dopust.

49. člen

Z aktom, ki ga izda predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve, se uredijo pogoji in pristojnosti za odobritev, dolžino, način porabe dopustov ter povračilo potnih stroškov, povezanih s pravico do dopusta uslužbencev na delu v tujini.

b) Dolžnosti

50. člen

Posebne dolžnosti uslužbencev v predstavništvih v tujini so:

1. varovati interese Republike Slovenije, ugled naroda in dobro ime njegovih ustanov;
2. v skladu s pooblastili varovati pravice in interese državljanov Republike Slovenije in njihove gospodarske, kulturne in druge dejavnosti;
3. pospeševati politične, kulturne in gospodarske vezi med Republiko Slovenijo in sprejemno državo;
4. skrbeti za dosledno spoštovanje veljavnih mednarodnih pogodb in zahtevati za diplomatske in konzularne predstavnike Republike Slovenije na podlagi vzajemnosti enake pravice, kot jih sprejemna država priznava tretjim državam;
5. izpolnjevati navodila upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve;
6. seznanjati upravni organ, pristojen za zunanje zadeve s položajem v sprejemni državi in njeno zunanjo politiko;
7. sproti obveščati upravni organ, pristojen za zunanje zadeve o dejavnostih predstavništva;
8. spodbujati gospodarske povezave med podjetji, bankami, kulturnimi, znanstvenimi, šolskimi in drugimi ustanovami v sprejemni državi ter pravnimi in fizičnimi osebami v Republiki Sloveniji;
9. varovati dokumente, ključe, pošto in žige predstavništva;
10. stanovati in živeti primerno nazivu;
11. pripravljati družabne prireditve in se jih udeleževati;
12. upoštevati pravila obnašanja v sprejemni državi.

51. člen

Posebej je vsem uslužbencem upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve prepovedano:

1. vmešavati se v notranje zadeve sprejemne države;
2. sprejemati darila, odličja ali povračila brez predhodnega soglasja - razen običajnih daril, ki jih uslužbenec ob slovesu ali ob podobnih priložnostih dobi od diplomatskega ali konzularnega zbora ali od sprejemne države;
3. izkoriščati carinske olajšave, diplomatsko pošto in druge privilegije v nasprotju z njihovim namenom.

52. člen

Kršitve, ki se nanašajo na dolžnosti in prepovedi, navedene v 50. in 51. členu so hujše kršitve delovnih dolžnosti.

c) Socialna varnost

53. člen

Čas bivanja zakonca uslužbenca, ki je na delu v predstavništvu v tujini, se prizna v zavarovalno dobo, če je bil zakonec do odhoda v tujino v delovnem razmerju ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje. Prispevke krije republiški proračun.

54. člen

Upravni organ, pristojen za zunanje zadeve krije stroške, ki so ob upoštevanju zaposlitev v tujini potrebni za zaščito življenja, zdravja in premoženja uslužbencev in njihovih družinskih članov. Če stroškov ne krije nosilec zavarovanja, prevzame upravni organ, pristojen za zunanje zadeve zlasti:

1. kritje škod, ki jih navedene osebe utrpijo med bivanjem v tujini, n.pr. zaradi vojne, nemirov;
2. potne stroške težko bolnih navedenih oseb iz kraja službovanja v tujini do domovine in nazaj, če je zaradi zdravniških storitev v kraju službovanja priporočljivo zdravljenje v domovini;
3. stroške zdravstvenega varstva in zdravniških pregledov, povezanih z zaposlitvijo oziroma bivanjem v tujini.

55. člen

Za nesrečo pri delu in poklicno bolezen se v smislu veljavnih predpisov štejejo tudi nesreče in bolezni zaradi bivanja v kraju službovanja, ki so posledica tamkajšnjih, od življenjskih razmer v domovini bistveno različnih okoliščin.

č) Plače, potni in drugi stroški ter dodatki

56. člen

Plača uslužbenca upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve na delu v tujini je sestavljena iz osnovne plače, ki je enaka za vse uslužbence iste kategorije in dodatka. Ta dodatek je različen, odvisno od življenjskih stroškov v posameznih državah, ki jih letno objavljajo pristojni organi Organizacije združenih narodov.

Uslužbenci v predstavništvih v tujini imajo tudi pravico do dodatka na družino v razmerju do števila nepreskrbljenih otrok, dodatka za šolanje otrok, dodatka za nezaposlenega zakonca in povračila izdatkov za svojemu nazivu primerno stanovanje.

Velesposlaniki imajo poleg tega pravico do povračila stroškov za pomoč v gospodinjstvu. Če se tem storitvam odpovedo, imajo za prirejanje diplomatskih in poslovnih obiskov v rezidenci pravico do plačane postrežbe, o čemer morajo poročati generalnemu sekretarju in dokumentirati izdatke.

Vodje predstavništev v tujini imajo pravico do sredstev za reprezentanco.

Ob težji bolezni, ki za nekaj časa onemogoča opravljanje službenih nalog, je uslužbenec, ki se zdravi v tujini, upravičen do prejetja razlike med nadomestilom in plačo do ozdravitve oziroma do prenehanja funkcije, vendar ne dlje kot eno leto.

Ob smrti uslužbenca upravni organ, pristojen za zunanje zadeve nosi vse stroške prenosa posmrtnih ostanov v domovino kakor tudi repatriacije družinskih članov.

57. člen

Višino dnevnic, potnih stroškov in stroškov selitve, do katerih imajo pravico uslužbenci upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve in drugi predstavniki Republike Slovenije, določi Izvršni svet Skupščine Republike

Slovenije ob upoštevanju standardne lestvice in prakse Organizacije združenih narodov.

Potne stroške in stroške selitve uslužbenca, ki je razporejen na delo v tujini ter družinskih članov krije upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

IV. poglavje

MEDNARODNE POGODBE

1. Splošna določba

58. člen

Mednarodna pogodba je sporazum, ki ga Republika Slovenija sklene pisno z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami in za katerega velja mednarodno pravo, ne glede na število listin, iz katerih je sestavljen ter ne glede na njegovo posebno ime.

2. Sklepanje

59. člen

Postopek za pogajanja in sklenitev mednarodne pogodbe začne upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, lahko pa tudi drug državni organ.

Postopek za pogajanja in sklenitev mednarodne pogodbe se začne s pobudo, ki mora vsebovati:

1. razloge, zaradi katerih se predlaga sklenitev mednarodne pogodbe;

2. bistvene elemente pogodbe in predlog stališč delegacije;

3. predlog za sestavo delegacije in predračun stroškov za njeno delo;

4. oceno, kateri organ bo mednarodno pogodbo ratificiral ter ali zahteva sklenitev mednarodne pogodbe izdajo novih ali spremembo veljavnih predpisov;

5. oceno potrebnih finančnih sredstev za izpolnitev mednarodne pogodbe in način njihove zagotovitve.

Če je mogoče in po pričakovanem poteku pogajanj smiselno, vsebuje pobuda tudi osnutek mednarodne pogodbe.

Kadar postopka ne začne upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, je treba pobudi priložiti njegovo mnenje.

O pobudi odloča Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Pobudo potrdi komisija za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije.

Pobuda ni potrebna za pogajanja in podpis protokolov, programov in podobnih aktov, sprejetih zaradi uresničevanja sklenjenih mednarodnih pogodb.

60. člen

Ko odloči o pobudi, Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije tudi določi delegacijo za pogajanja in odloči o stroških za njeno delo.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko pooblasti vodjo delegacije, da parafira mednarodno pogodbo ali da jo podpiše in poroča izvršnemu svetu oziroma mu samo poroča o poteku pogajanj.

Pooblastilo vodji delegacije za pogajanja in pooblastilo za podpis mednarodne pogodbe izda predstojnik upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve.

S posebnim dovoljenjem organa, pristojnega za ratifikacijo mednarodne pogodbe, sme delegacija sprejeti klavzulo v mednarodni pogodbi, da se bo pogodba začasno uporabljala še pred njeno uveljavitvijo.

61. člen

Delegacija med pogajanjem ne sme prekoračiti danih pooblastil. Če druga stran med pogajanjem ne sprejme potrjenih stališč delegacije ali če predlaga obravnavanje vprašanj, ki v pobudi niso zajeta, mora delegacija zahtevati nova stališča.

Nova stališča na zahtevo delegacije po hitrem postopku določi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije. Nova stališča potrdi tudi Komisija za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije.

62. člen

Po končanih pogajanjih delegacija Izvršnemu svetu Skupščine Republike Slovenije predloži poročilo in usklajeno oziroma parafirano besedilo mednarodne pogodbe, če ni bila podpisana.

Če je po presoji izvršnega sveta usklajeno besedilo pogodbe v skladu z opredeljenimi stališči, izvršni svet določi osebo, ki naj podpiše pogodbo oziroma pooblasti vodjo delegacije, da podpiše pogodbo.

Vodja delegacije, ki je podpisal pogodbo, pošlje upravnemu organu, pristojnemu za zunanje zadeve podpisano mednarodno pogodbo z vso dokumentacijo.

63. člen

Postopek za ratifikacijo mednarodne pogodbe sproži upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

Mednarodne pogodbe ratificira Skupščina Republike Slovenije.

Protokole, programe in podobne akte, podpisane zaradi uresničevanja sklenjenih mednarodnih pogodb, in ki ne vsebujejo novih obveznosti, ratificira z uredbo Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

64. člen

Mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila Republika Slovenija, veljajo na njenem celotnem ozemlju, če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače.

Listine o ratifikaciji mednarodnih pogodb izda predsednik Predsedstva Republike Slovenije. Za dejanja, potrebna za uveljavitev in registracijo mednarodne pogodbe, skrbi upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

Veljavne mednarodne pogodbe hrani upravni organ, pristojen za zunanje zadeve.

3. Uresničevanje

65. člen

Za uresničevanje mednarodnih pogodb skrbi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Upravni organi seznanjajo izvršni svet z uresničevanjem mednarodnih pogodb s svojega delovnega področja.

Izvršni svet seznanja Skupščino Republike Slovenije z uresničevanjem mednarodnih pogodb.

66. člen

Za postopek spremembe mednarodne pogodbe se smiselno uporabljajo določbe, ki veljajo za postopek sklepanja mednarodnih pogodb.

67. člen

Če so določbe mednarodne pogodbe v nasprotju z zakonom ali drugim predpisom, organ, pristojen za ratifikacijo, sproži postopek za spremembo ali dopolnitev zakona ali drugega predpisa oziroma za spremembo ali odpoved mednarodne pogodbe.

Do odločitve pristojnega organa se uporablja mednarodna pogodba.

68. člen

Mednarodna pogodba se objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije v izvornih besedilih. Če med temi ni besedila v slovenščini, se objavi tudi njen prevod v slovenščino. Če so verodostojna besedila v več tujih jezikih, se mednarodna pogodba objavi v enem od njih.

Mednarodna pogodba mora biti objavljena v uradnem glasilu pred njeno uveljavitvijo po mednarodnem pravu.

V. poglavje

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

69. člen

Do vzpostavitve diplomatsko-konzularnih odnosov s sprejemno državo lahko Republika Slovenija v njej odpre Biro Republike Slovenije.

Za odprtje oziroma zaprtje ter delovanje biroja, imenovanje vodje biroja ter drugih uslužbencev se smiselno uporabljajo določila tega zakona o misijah.

70. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko po predhodnem soglasju komisije za mednarodne odnose Skupščine Republike Slovenije na predlog predstojnika upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve imenuje pooblaščenega predstavnika Republike Slovenije izmed oseb, ki živijo stalno ali začasno v tujini in so pripravljene pomagati pri razvijanju sodelovanja med Republiko Slovenijo in državo, v kateri živijo.

Za pooblaščenega predstavnika Republike Slovenije je lahko imenovan državljan Republike Slovenije, ki zna enega od svetovnih jezikov in praviloma jezik države, v kateri je imenovan, ima visoko izobrazbo ter daje polno zaupanje, da bo lahko primerno opravljal svojo funkcijo.

Pooblaščen predstavniki Republike Slovenije delujejo v skladu z navodili upravnega organa, pristojnega za zunanje zadeve.

71. člen

Sredstva za delovanje birojev in za kritje dejanskih stroškov, ki jih imajo pooblaščen predstavniki, se zagotovijo v proračunu.

72. člen

Ne glede na pogoje, določene v tem zakonu, se v obdobju dveh let po uveljavitvi tega zakona lahko sprejmejo na delo v upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, državljani Republike Slovenije z ustreznimi izkušnjami na področju mednarodnih odnosov oziroma priznani strokovnjaki.

73. člen

Dokler ni z zakonom drugače določeno, je upravni organ, pristojen za zunanje zadeve, Republiški sekretariat za mednarodno sodelovanje.

74. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-01/91-3/3

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

14.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

**U K A Z
o razglasitvi zakona o carinski službi**

Razglašča se zakon o carinski službi, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora in Zbora občin dne 30. maja 1991 in na seji Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-7/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

**Z A K O N
O CARINSKI SLUŽBI**

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

S tem zakonom se ustanavlja Republiška carinska uprava kot upravni organ v sestavi Republiškega sekretariata za finance in se urejajo organizacija in delo, dolžnosti in odgovornosti organov carinske službe ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev organov carinske službe.

2. člen

Organi carinske službe neposredno izvršujejo zakone in druge predpise ter splošne akte s področja carin ter opravljajo druga dela, ki spadajo po tem ali drugih zakonih v njihovo delovno področje.

3. člen

Delo organov carinske službe opravljajo Republiška carinska uprava in carinarnice kot njene področne enote.

4. člen

Za organizacijo in delo, način uresničevanja pravic, dolžnosti in odgovornosti ter za druga razmerja v organih carinske službe veljajo določbe zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine Republike Slovenije ter o republiških upravnih organih in določbe zakona o delavcih v državnih organih, če ni s tem ali drugim zakonom določeno drugače.

II. DELOVNO PODROČJE IN ORGANIZACIJA

5. člen

V delovno področje Republiške carinske uprave spadajo zadeve carinskega nadzora, carinjenja blaga in storitev, kontrole blaga, katerega uvoz oziroma izvoz sta posebej urejena, devizno-valutne kontrole v mednarodnem potniškem in obmejnem prometu s tujino, preprečevanje in odkrivanje carinskih prekrškov ter vodenje upravnega postopka na prvi in drugi stopnji in postopka za prekrške na prvi stopnji, preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov v carinskem postopku, preprečevanje in odkrivanje deviznih prekrškov v mednarodnem potniškem in obmejnem prometu s tujino ter obdelava in spremljanje evidenčnih in statističnih podatkov o uvozu in izvozu.

1. Republiška carinska uprava**6. člen**

Republiška carinska uprava v okviru delovnega področja iz prejšnjega člena zlasti:

1. organizira delo carinske službe, spremlja in proučuje njen razvoj ter ustrezno ukrepa za njeno pravilno delovanje;

2. zagotavlja enotno uporabo carinskih in drugih predpisov, ki jih izvršujejo organi carinske službe in nadzoruje delo carinarnic;

3. odloča o pritožbah zoper odločbe, ki jih izdajajo carinarnice v upravnem postopku, in odloča na prvi stopnji v upravnem postopku, kadar je to predpisano z zakonom;

4. odloča o ustanavljanju organizacijskih enot za opravljanje strokovnih in tehničnih del za več carinarnic in Republiško carinsko upravo;

5. predlaga in uresničuje programe za dolgoročnejši kadrovski, strokovni in tehnični napredek službe, sprejema in uresničuje ustrezne lētne plane ter skrbi, da so zagotovljeni drugi pogoji za uspešno opravljanje nalog organov carinske službe;

6. sodeluje s podjetji in drugimi pravnimi osebami, obrtniki, Gospodarsko zbornico Slovenije in splošnimi združenji ter jim strokovno pomaga pri uporabi carinskih predpisov;

7. sodeluje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji s področja carinske službe in carinskega sistema, ter sodeluje z drugimi carinskimi službami;

8. spremlja podatke o gibanju uvoza in izvoza, jih po potrebi obdeluje ter obvešča udeležence v carinskem postopku o vprašanih iz delovnega področja organov carinske službe.

7. člen

Delo Republiške carinske uprave vodi direktor Republiške carinske uprave (v nadaljnjem besedilu: direktor).

Direktorja imenuje in razrešuje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije na predlog republiškega sekretarja za finance.

8. člen

Za zagotovitev enotne uporabe predpisov in uspešno opravljanje dela organov carinske službe izdaja direktor navodila za delo organov carinske službe.

2. Carinarnice**9. člen**

Carinarnice se ustanovljajo v gospodarskih in prometnih središčih; kadar terjajo to obseg, struktura ter tokovi blaga in storitev v zunanjetrgovinski menjavi, potniški promet s tujino in drugi opravičeni ekonomski interesi.

10. člen

Carinarnice ustanavlja, združuje in odpravlja Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Začetek in prenehanje dela carinarnice se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

11. člen

V okviru delovnega področja iz 5. člena tega zakona carinarnica neposredno ali po svojih organizacijskih enotah:

1. opravlja carinsko nadzorstvo nad blagom, potniki in prevoznimi sredstvi;

2. carini blago;

3. kontrolira blago, katerega uvoz oziroma izvoz je posebej urejen;

4. opravlja devizno-valutno kontrolo v mednarodnem potniškem in obmejnem prometu s tujino;

5. preprečuje in odkriva carinske prekrške, kazniva dejanja in gospodarske prestopke v carinskem postopku;

6. vodi na prvi stopnji upravni postopek in postopek za prekrške v zvezi s carinskimi prekrški;

7. opravlja še druge zadeve, ki spadajo po zakonih in drugih predpisih v njeno delovno področje.

12. člen

Delo carinarnice vodi upravnik.

Upravnik carinarnice je višji upravni delavec.

Upravnik carinarnice je odgovoren direktorju za svoje delo in za delo carinarnice.

O stanju v carinarnici in njenem delu mora upravnik carinarnice poročati direktorju, ki določi čas in način za pošiljanje takih poročil.

Zaradi sodelovanja z udeleženci v carinskem postopku obvešča upravnik carinarnice pristojne republiške organe, Gospodarsko zbornico Slovenije in zainteresirana splošna združenja o vprašanih iz delovnega področja carinarnice.

Carinarnica ima lahko enega ali dva pomočnika upravnika, ki je višji upravni delavec.

13. člen

Za neposredno opravljanje carinjenja blaga, izvajanje ukrepov carinskega nadzorstva in kontrole potniškega prometa s tujino ima carinarnica kot svoje organizacijske enote carinske izpostave in carinske referate in odseke, določene v splošnem aktu o organizaciji in delu Republiške carinske uprave, ki se ustanovijo v sedežu ali izven sedeža carinarnice.

Začetek dela organizacijskih enot iz prvega odstavka tega člena določi direktor z odločbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

14. člen

Na prvi stopnji o carinskih prekrških odločajo carinarnice.

Na drugi stopnji o carinskih prekrških odloča Republiški senat za prekrške.

III. SREDSTVA ZA DELO REPUBLIŠKE CARINSKE UPRAVE**15. člen**

Carinarnicam se zagotavljajo za osebne dohodke do 20 % večja sredstva od sredstev, ki se zagotavljajo za podobna delovna mesta v drugih republiških upravnih organih in republiških organizacijah: za opravljanje temeljne dejavnosti carinske službe, ki se opravlja na prostem, pod vplivom plinov, z uporabo specifične opreme, pri pregledu prevoznih sredstev, blaga in potnikov na mednarodnih cestnih, železniških, morskih, rečnih in zračnih mejnih prehodih, ter delavcem v Republiški carinski upravi, ki delajo pri operativni kontroli in nadzorstvu ter preprečevanju tihotapljenja.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določi na predlog direktorja dela oziroma delovna mesta, za katera se povečajo sredstva po prejšnjem odstavku.

IV. DELOVNA RAZMERJA

1. Sklenitev delovnega razmerja

16. člen

Delovno razmerje v organu carinske službe lahko sklene, kdor izpolnjuje poleg pogojev, določenih s predpisi, ki urejajo delovna razmerja delavcev v državnih organih, tudi posebne zdravstvene ter psihofizične sposobnosti za opravljanje določenega dela.

Posebne zdravstvene in psihofizične sposobnosti se določijo z aktom o sistemizaciji del.

17. člen

Direktor odloča o potrebi po novih delavcih v Republiški carinski upravi in carinarnicah v skladu s splošnim aktom o sistemizaciji delovnih mest.

Predlog za sprejem delavca v carinarnico predloži upravnik.

18. člen

Upravnik carinarnice izdaja odločbe, ki se nanašajo na uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja delavcev carinarnice, če ni s tem zakonom drugače določeno.

2. Strokovno izobraževanje delavcev

19. člen

Delavec, ki sklene delovno razmerje v Republiški carinski upravi oziroma v carinarnici za delo v okviru temeljne dejavnosti, pa ima manj kot deset let delovne dobe in ni opravil strokovnega izpita, ki je predpisan za delavce v družbenih organih pri drugem organu ali organizaciji, mora opraviti:

1. splošni del strokovnega izpita, ki je predpisan za delavce v državnih organih in

2. dopolnilni izpit za delo v okviru temeljne dejavnosti carinske službe.

Izpit iz prejšnjega odstavka mora opraviti:

1. delavec z visokošolsko izobrazbo - najpozneje v 2 letih;

2. delavec z višješolsko izobrazbo - najpozneje v 18 mesecih;

3. delavec s srednješolsko izobrazbo - najpozneje v enem letu.

Delavec iz prvega odstavka tega člena, ki ima več kot deset let delovne dobe ali je opravil strokovni izpit pri drugem upravnem organu oziroma organizaciji, mora v roku iz prejšnjega odstavka opraviti dopolnilni izpit za delo v okviru temeljne dejavnosti carinske službe.

Delavec organa carinske službe, ki si pridobi med delom višjo stopnjo šolske izobrazbe, nima pa več kot deset let delovnih izkušenj pri carinskem delu, mora izpit iz prejšnjega odstavka opraviti najpozneje v enem letu po razporeditvi na delovno mesto, ki ustreza stopnji šolske izobrazbe, ki si jo je pridobil.

Če delavec iz prvega in tretjega odstavka tega člena v predpisanem roku po svoji krivdi ne opravi izpita, mu preneha delovno razmerje.

Delavec iz četrtega odstavka tega člena, ki ne opravi izpita v predpisanem roku, se razporedi na delo, ki ga je opravljal prej.

Vsebinsko in način opravljanja dopolnilnega izpita iz 2. točke prvega odstavka tega člena predpiše direktor v aktu iz prvega odstavka 20. člena tega zakona.

20. člen

Za delavce, ki opravljajo delo v okviru temeljne dejavnosti, je obvezno periodično preverjanje strokovne usposobljenosti v skladu s splošnim aktom o strokovnem usposabljanju carinskih delavcev.

Splošni akt iz prejšnjega odstavka izda direktor.

3. Razporejanje delavcev

21. člen

Delavec organa carinske službe opravlja delo, za katero je sklenil delovno razmerje oziroma h kateremu je razporejen.

Če delovne potrebe tako zahtevajo, se sme delavec razporediti k drugemu delu, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in delovnim izkušnjam, v skladu s pogoji, ki so predpisani s splošnim aktom o sistemizaciji delovnih mest.

Z delovnimi potrebami so mišljeni zlasti primeri, ko posamezna carinarnica oziroma Republiška carinska uprava ne more s svojimi delavci pravočasno in uspešno opravljati dela, primeri ustanavljanja novih carinarnic ali novih organizacijskih enot oziroma kadar to terja obnašanje delavca, s katerim se resneje spdkopavajo odnosi med ljudmi in onemogoča zakonito in normalno opravljanje dela in v drugih podobnih primerih.

Za razporejanje delavcev iz drugega odstavka tega člena je pristojen:

1. direktor - za delavce Republiške carinske uprave
2. upravnik carinarnice - za delavce carinarnice.

22. člen

Direktor lahko delavca razporedi iz ene carinarnice v drugo oziroma iz carinarnice v Republiško carinsko upravo in obratno, če to zahtevajo delovne potrebe.

Razporeditev iz prvega odstavka tega člena opravi direktor, ko dobi mnenje upravnika carinarnice, iz katere delavec odhaja in v katero prihaja.

Delavec, ki je razporejen po delovni potrebi, se lahko razporedi na delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in delovnim izkušnjam, tudi brez njegove privolitve.

Zoper odločbo o razporeditvi po delovni potrebi ima delavec pravico ugovarjati.

O ugovoru iz prejšnjega odstavka odloči republiški sekretar za finance po predhodnem mnenju direktorja in upravnika carinarnice, iz katere je delavec razporejen.

Ugovor iz četrtega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve odločbe.

23. člen

Delavec, ki je razporejen po delovni potrebi, ima pravico do povračila potnih in selitvenih stroškov zase in za svoje ožje družinske člane.

Delavec iz prejšnjega odstavka ima pravico do nadomestila za ločeno družinsko življenje od dneva, ko nastopi novo delo, dokler ni zanj in za njegovo družino zagotovljeno ustrezno stanovanje.

Odločbo o povračilu in nadomestilu po tem členu izda direktor v skladu s predpisi Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije.

24. člen

Delavcu, ki je razporejen po delovni potrebi, mora Republiška carinska uprava zagotoviti stanovanje v treh letih od dneva, ko je nastopil novo delo. Če Republiška carinska uprava takemu delavcu v navedenem roku ne zagotovi stanovanja ali če z njim o tem ne doseže sporazuma, ga mora vrniti na njegovo zahtevo na delo v

carinarnico oziroma Republiško carinsko upravo, iz katere je bil razporejen, ali v drugo carinarnico, kjer so možnosti, da se mu zagotovi stanovanje.

25. člen

Razporejeni delavec se mora zglasiti na delo v roku, ki je določen z odločbo o razporeditvi.

Rok iz prejšnjega odstavka ne sme biti krajši kot sedem dni od dneva vročitve odločbe.

26. člen

Če delovne potrebe tako zahtevajo, sme direktor v skladu z drugim odstavkom 21. člena tega zakona začasno razporediti delavca na delo iz ene carinarnice v drugo oziroma v Republiško carinsko upravo in obratno.

Delo iz prvega odstavka tega člena sme trajati največ šest mesecev, več kot šest mesecev pa le z delavčevo privolitvijo.

V času, ko je začasno razporejen na delo v drugo carinarnico ali v Republiško carinsko upravo, ima delavec pravico do dnevnice za prvi mesec dni, za ostali čas pa pravico do nadomestila za ločeno življenje v skladu s 23. členom tega zakona.

27. člen

Upravnik carinarnice sme, če delovne potrebe tako zahtevajo, v skladu z 21. členom ter v smislu drugega in tretjega odstavka 22. člena tega zakona, razporediti delavca iz ene organizacijske enote carinarnice v drugo, ne glede na to, ali sta enoti v sedežu ali izven sedeža carinarnice.

Delavec, ki se mu z razporeditvijo iz prejšnjega odstavka spremeni stalno prebivališče, v kraju novega stalnega prebivališča pa zahteva stanovanje zase in za svojo družino, je glede pravic, določenih v četrtem odstavku 22. in 23. členu tega zakona, izenačen z delavcem, ki je razporejen po delovni potrebi v skladu z 22. členom tega zakona, če je novo stalno prebivališče oddaljeno več kot 50 km od njegovega prejšnjega stalnega prebivališča.

28. člen

Če delovne potrebe tako zahtevajo, sme upravnik carinarnice delavca začasno razporediti na delo v drugo organizacijsko enoto carinarnice.

Ne glede na prejšnji odstavek se sme delavec razporediti na drugo delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in delovnim izkušnjam, če je treba takšno delo opraviti hitro in brez odlašanja zaradi izrednih ali posebnih ukrepov carinskega nadzorstva in kontrole oziroma zaradi nadomeščanja nenadoma odsotnega delavca, vendar sme takšno-delo trajati največ 30 dni.

Določbi drugega in tretjega odstavka 26. člena tega zakona veljata tudi za delavca iz prvega odstavka tega člena.

29. člen

Če nastanejo z razporeditvijo delavcev po 27. členu tega zakona ali z začasno razporeditvijo po 28. členu tega zakona materialne obveznosti, je taka razporeditev oziroma začasna razporeditev mogoča le na podlagi poprejšnjega soglasja direktorja.

30. člen

Delavec organa carinske službe, ki mu je odvzeta službena izkaznica, je lahko razporejen na drugo ustrezno delovno mesto pri carinarnici, na drugo ustrezno delovno mesto pri carinski službi, ali dan na razpolago.

Odločbo o razporeditvi iz prejšnjega odstavka izda upravnik carinarnice oziroma direktor; zoper tako odločbo je dopusten ugovor, o katerem odloči republiški sekretar za finance.

4. Službena in delovna obleka, službena izkaznica in oznake

31. člen

Delavci carinarnice, ki opravljajo delo v okviru temeljne dejavnosti, in delavci Republiške carinske uprave, ki opravljajo kontrolno-revizijska dela, morajo imeti službeno obleko.

Poleg delavcev iz prejšnjega odstavka morajo imeti službeno obleko tudi drugi delavci organov carinske službe, kadar opravljajo carinsko kontrolo in nadzorstvo na meji.

Poleg službene obleke imajo delavci, ki opravljajo preglede v prevoznih in prenosnih sredstvih, v carinskih magazinah, razkladališčih, skladiščih, shrambah, in carinskih laboratorijih, ter delavci pri drugih strokovno-tehničnih nalogah in delih, ki jih določi direktor, pravico tudi do delovne obleke.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določa barvo in oznake službene obleke, direktor pa določa pravico delavcev do službene oziroma delovne obleke ter predpiše kroj, trajanje in način njene uporabe.

32. člen

Delavci, ki opravljajo dela kontrole prometa s tujino, carinjenja in carinskega nadzorstva; carinskega upravnega postopka in postopka za prekrške, preprečevanja carinskih deliktov, nadzorstva nad delom carinarnic in revizije ter druga dela, pri katerih narekuje to narava dela, dobijo službeno izkaznico.

Službeno izkaznico izda direktor.

Službena izkaznica se odvzame oziroma se mora vrniti:

1. če delavcu preneha delovno razmerje v organu carinske službe ali se ga razporedi na delovno mesto znotraj organa carinske službe, za katero ne potrebuje službene izkaznice;

2. če se delavcu odvzamejo pooblastila, zaradi katerih je bil upravičen do službene izkaznice;

3. če se v disciplinskem postopku ugotovi, da je delavec hudo kršil svoje delovne obveznosti.

Začasno se, do konca postopka, službena izkaznica odvzame, če je zoper delavca uvedena preiskava ali če je vložena obtožnica brez preiskave.

Predpise o uveljavljanju pravice do službene izkaznice, o vsebini in obliki službene izkaznice ter o evidenci izdanih službenih izkaznic izdaja direktor.

5. Disciplinska odgovornost

33. člen

Za hujšo kršitev delovne dolžnosti se, poleg kršitev, ki jih določajo predpisi o delovnih razmerjih delavcev v državnih organih, šteje tudi:

1. preprečevanje kontrolno-inšpekcijskim organom, da opravljajo svoje delo;

2. onemogočanje drugemu delavcu, da opravi svoje delo;

3. opustitev dolžnega nadzorstva nad izvajanjem zakonitosti ali nad pravilnim vodenjem;

4. opustitev nošenja ali nepravilno in nemarno nošenje službene obleke in označb.

V. POSEBNE DOLOČBE

34. člen

Kadar opravljajo dela kontrole prometa s tujino v železniških prometnih sredstvih, imajo delavci organov carinske službe pravico do brezplačnega prevoza z njimi in pravico do zavarovanja, kot jo imajo potniki, ki so plačali takšen prevoz.

35. člen

Na zahtevo delavca organa carinske službe, ki mu kdo prepreči, da opravlja svojo uradno dolžnost, ali ga pri tem ovira, mu mora pooblaščen uradna oseba organa za notranje zadeve nuditi pomoč.

36. člen

Republiški carinski upravi se zagotovijo stanovanja za potrebe izpolnitve obveznosti do delavcev, ki jih direktor po delovni potrebi razporedi ali začasno razporedi iz ene enote v drugo enoto carinske službe po 22. do 26. členu tega zakona, oziroma ki jih upravnik razporedi ali začasno pošlje na delo v drugo organizacijsko enoto carinarnice po 27. in 28. členu tega zakona, ter za druge primerečasne nastanitve delavcev, zlasti na meji.

Sredstva iz prejšnjega odstavka se zagotavljajo v proračunu republike.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

37. člen

Delavci v organih carinske službe, ki so ob uveljavitvi tega zakona razporejeni na delo v carinarnicah in njihovih organizacijskih enotah na območju Republike Slovenije, postanejo z dnem uveljavitve tega zakona delavci Republiške carinske uprave s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določa ta zakon.

Odločbe, ki se nanašajo na uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja, se morajo posameznim delavcem izdati najpozneje v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

Delavec v organu carinske službe, ki ne želi skleniti delovnega razmerja v Republiški carinski upravi, poda v roku iz prejšnjega odstavka o tem pismeno izjavo, ki se shrani v Republiški carinski upravi.

Šteje se, da delavec v organu carinske službe, ki ni hotel sprejeti odločbe iz drugega odstavka tega člena, ni sklenil delovnega razmerja v Republiški carinski upravi.

Notranja razmerja med osebnimi dohodki delavcev carinske službe iz prvega odstavka tega člena ostanejo do uskladitve sistemizacije delovnih mest in nomenklature nazivov nespremenjena.

Delavcem, ki bodo sprejeti v delovno razmerje po uveljavitvi tega zakona, se bo osebni dohodek določil v skladu s prejšnjim odstavkom.

V roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona se mora višina osebnih dohodkov delavcev organov carinske službe uskladiti z višino osebnih dohodkov drugih delavcev, zaposlenih v državnih organih na enakih ali podobnih delovnih mestih.

38. člen

Delavci organov carinske službe, ki so na dan uveljavitve tega zakona opravljali delo, za katero nimajo ustrezne stopnje strokovne izobrazbe, lahko še naprej opravljajo to delo, vendar morajo izobrazbo dopolniti v petih letih od uveljavitve tega zakona.

Delavci organov carinske službe iz prejšnjega odstavka, ki imajo več kot deset let delovnih izkušenj pri

enakem in podobnem delu in ki uspešno opravljajo delo, lahko še naprej opravljajo to delo, pogoj pa je, da se njihova usposobljenost za opravljanje zadevnega dela posebej preveri, kar je treba storiti v dveh letih od uveljavitve predpisov iz četrtega odstavka tega člena.

Delavcem iz drugega odstavka tega člena, katerih usposobljenost je bila že preverjena v skladu s predpisi, ki so bili izdani na podlagi zakona o carinski službi (Uradni list SFRJ, št. 56/80 in 49/87), ni treba ponovno opravljati preizkusa usposobljenosti iz drugega odstavka tega člena.

Direktor predpiše program in način za preverjanje usposobljenosti delavcev iz drugega odstavka tega člena, ko dobi mnenje republiškega upravnega organa, pristojnega za pravosodje in upravo.

39. člen

Delavcem, ki so bili na dan uveljavitve tega zakona na delu v organu carinske službe, po prejšnjih predpisih pa so bili oproščeni dopolnilnega izpita za delo v okviru temeljne dejavnosti carinske službe, ni treba opravljati izpita iz 19. člena tega zakona.

Delavcem, ki so bili na dan uveljavitve tega zakona na delu v organu carinske službe in so že opravili izpit za delo v okviru temeljne dejavnosti carinske službe po prejšnjih predpisih, ni treba opravljati izpita iz 19. člena tega zakona.

40. člen

Delavec v organu carinske službe, ki je na podlagi 37. člena tega zakona sklenil delovno razmerje v Republiški carinski upravi in ne obvlada slovenskega jezika, se mora v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona naučiti slovenskega jezika tako, da bo lahko vodil carinski postopek v slovenskem jeziku. Postopek preverjanja znanja jezika predpiše direktor s splošnim aktom o strokovnem izobraževanju delavcev.

Delavec v organu carinske službe, ki je na podlagi 37. člena tega zakona sklenil delovno razmerje v Republiški carinski upravi in ne obvlada aktivno slovenskega jezika, mora v roku dveh let od uveljavitve tega zakona predložiti pismen dokaz, da izpolnjuje ta pogoj.

Rok iz prejšnjega odstavka velja tudi za predložitev dokazila o znanju italijanskega oziroma madžarskega jezika, če je delavec razporejen na delo na območje, za katero je določena enakopravnost italijanskega oziroma madžarskega jezika.

Delavca iz prvega odstavka tega člena, ki v predpisanem roku ne izpolni zahtevanega pogoja, se razporedi na drugo ustrezno delovno mesto, če takega delovnega mesta ni, pa delavcu preneha delovno razmerje.

Delavcu iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki v predpisanem roku ne izpolni zahtevanega pogoja znanja slovenskega oziroma italijanskega ali madžarskega jezika, preneha delovno razmerje.

41. člen

Podzakonski akti, ki so bili izdani na podlagi zakona o carinski službi (Uradni list SFRJ, št. 56/80 in 49/87) se uporabljajo še naprej do izdaje novih republiških podzakonskih aktov, vendar najdalj šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

Akt o sistemizaciji delovnih mest v Zvezni carinski upravi se v delu, ki se nanaša na sistemizacijo delovnih mest v carinarnicah na območju Republike Slovenije, uporablja še naprej kot akt o sistemizaciji delovnih mest v Republiški carinski upravi.

Akt o sistemizaciji delovnih mest v Republiški carinski upravi (brez carinarnic) je treba sprejeti v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona.

Akt o sistemizaciji delovnih mest v celotni carinski službi je treba uskladiti s skupnimi osnovami za sistemizacijo delovnih mest v državni upravi, ki jo izda Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije in prilagoditi nomenklaturu nazivov v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

42. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določi rok, v katerem je treba nadomestiti table, pečate, štampiljke in žige carinarne ter njihovih organizacijskih enot, obrazce ter službene oznake, obleke ter izkaznice delavcev v organih carinske službe z novimi.

Do zamenjave se uporabljajo sedanje table, oznake, pečati, štampiljke in žige carinarne ter njihovih organizacijskih enot, obrazci ter službene oznake, obleke ter izkaznice delavcev v organih carinske službe.

43. člen

Posamične odločbe, ki se nanašajo na izobraževanje delavcev carinske službe, opravljanje pripravništva v carinski službi, določitev in izrabo letnega dopusta oziroma študijskega dopusta ter na podobne primere, izdane pa so bile do uveljavitve tega zakona na temelju zakona o carinski službi (Uradni list SFRJ, št. 56/80 in 49/87) ostanejo v veljavi tudi po uveljavitvi tega zakona.

44. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 437-01/91-4/4

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Skupščina Republike Slovenije

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

15.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z o razglasitvi zakona o kreditnih poslih s tujino

Razglša se zakon o kreditnih poslih s tujino, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Druženopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 30. maja 1991.

Št. 0100-8/91

Ljubljana, dne 30. maja 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

Z A K O N O KREDITNIH POSLIH S TUJINO

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Predmet tega zakona so pravni posli, sklenjeni med domačimi in tujimi osebami, s katerimi se ureja pridobi-

vanje ali odobravanje finančnih sredstev z vnaprej določenim ali nedoločenim namenom uporabe, ki vsebujejo dogovor o plačilu obresti in drugih stroškov (v nadaljnjem besedilu: kreditni posli s tujino).

Glede registracije se med posle iz prejšnjega odstavka uvrščajo tudi pravni posli, sklenjeni med domačimi in tujimi osebami, s katerimi se ureja:

– nakup ali prodaja pri kateri je dogovorjeni rok plačila daljši od dvanajst mesecev oziroma se plačilo iz tujine in v tujino ne izvrši v roku 12 mesecev in

– dajanje in prejemanje garancij, zastave nepremičnin in drugih oblik poroštev.

Izjemoma se kot kreditni posel po tem zakonu šteje tudi devizno kreditiranje med pooblaščenimi bankami in domačimi osebami, razen fizičnih oseb.

2. člen

Podrobnejšo razvrstitev poslov iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena z namenom njihovega registriranja, evidentiranja, spremljanja in poročanja ter posebne pogoje za sklepanje določenih vrst kreditnih poslov s tujino, kakor tudi morebitne omejitve teh poslov, predpisuje Banka Slovenije.

3. člen

Kreditni posli s tujino iz prvega odstavka 1. člena tega zakona so lahko kratkoročni - z rokom vračila do 1 leta, srednjeročni - z rokom vračila nad 1 letom do 5 let in dolgoročni - z rokom vračila nad 5 let.

4. člen

Kreditni, ki jih odobravajo mednarodne organizacije se uporabljajo v skladu z aktom o ratifikaciji mednarodne pogodbe oziroma aktom o garanciji ali supergaranciji Republike Slovenije.

5. člen

Domače osebe so po tem zakonu pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji in fizične osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom (v nadaljnjem besedilu: zasebnik).

Tuje osebe so po tem zakonu pravne osebe s sedežem v tujini in fizične osebe s stalnim prebivališčem v tujini.

6. člen

Domače osebe smejo dajati kredite tujim osebam - koristnikom v tujini in sklepati poročstva za izvoz blaga in storitev ter dajati finančne kredite za druge namene.

Banka Slovenije določi natančnejše pogoje kreditiranja tujine.

Izvoz kapitalnih dobrin na kredit, zavarovanje teh poslov in pogoje ter način financiranja ureja poseben zakon.

7. člen

Domače osebe iz 5. člena tega zakona ne smejo najemati kreditov v tujini, dajati garancij in drugih oblik poročstva tujini in tudi ne opravljati drugih predhodnih dejanj za sklenitev pogodbe o kreditnem poslu s tujino, ki bi ustvarila kakršnekoli obveznosti za Republiko Slovenijo na področju kreditnih poslov s tujino, razen obveznosti, prevzemanih v skladu s tem zakonom.

8. člen

Obveznosti in terjatve iz kreditnih poslov s tujino, ki so jih sklenile osebe iz 5. člena tega zakona, se odplačujejo v rokih zapadlosti iz pogodbe o sklenjenem kreditnem poslu in na način, predviden z zakonom, ki ureja devizno poslovanje.

II. POGOJI IN NAČIN SKLEPANJA KREDITNIH POSLOV S TUJINO

9. člen

Kreditni posli s tujino se uredijo s pismeno pogodbo. Domača oseba, ki sklene pogodbo o kreditnem poslu s tujino, je odgovorna tuji osebi za izvrševanje obveznosti iz sklenjene pogodbe o kreditnem poslu s tujino.

10. člen

Domače osebe lahko sklepajo pogodbe o kreditnih poslih s tujino v svojem imenu in za svoj račun, pooblaščenke banke pa tudi v svojem imenu in za račun druge osebe in v imenu in za račun druge osebe.

Pooblaščenka banka, ki sklene pogodbo o kreditnem poslu s tujino v svojem imenu a za račun druge osebe ali v imenu in za račun druge osebe, je odgovorna za izvrševanje obveznosti iz te pogodbe do tujine.

11. člen

Banka Slovenije lahko predpiše dodatne pogoje za najemanje in dajanje finančnih kreditov v skladu z zakonom.

12. člen

Pred sklenitvijo pogodbe o kreditnem poslu s tujino so domače osebe dolžne preveriti identiteto kreditodajalca in poreklo sredstev, ki jih dobivajo kot kredit. Na zahtevo so dolžne Banki Slovenije omogočiti dostop do vse dokumentacije in evidenc, vezanih na kreditni posel s tujino.

Na podlagi kreditnega posla s tujino, ki je sklenjen v nasprotju s predpisi, ki veljajo glede porekla sredstev v državi kreditodajalca, izda Banka Slovenije odločbo o blokadi sredstev banke v protivednosti prejetega kredita in pred pristojnim sodiščem izpodbija tako pogodbo.

Podjetje

13. člen

Podjetje lahko najema kredite v tujini v svojem imenu in za svoj račun in daje poročstva za račun tuje osebe, za opravljanje dejavnosti, za katero je registrirano.

Podjetje lahko odobrava kredite tujim osebam v skladu s pogoji, ki jih na podlagi akta iz drugega odstavka 6. člena tega zakona določi Banka Slovenije.

Najemanje kreditov je prosto, če tuja oseba ne zahteva poročstva in če domača oseba najema kredite v svojem imenu in za svoj račun.

14. člen

Pogoje kreditne sposobnosti podjetja, za katerega tuja oseba zahteva poročstvo, postavlja porok.

Banka

15. člen

Banka lahko sklene v skladu s tem zakonom pogodbo o najetju kredita v tujini in pogodbo o dajanju kredita tuji oziroma domači osebi ter daje in prejema garancije, če ima dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje kreditnih poslov s tujino v skladu z zakonom, ki ureja poslovanje bank.

Pogoje pod katerimi lahko banka odobri domači osebi devizni kredit iz tretjega odstavka 1. člena tega zakona, predpiše Banka Slovenije v skladu z zakonom o Banki Slovenije.

Republika

16. člen

Republika Slovenija sklepa kreditne in poroštvene posle s tujino na podlagi zakona, ki se sprejme za vsak posel posebej.

V zakonu iz prvega odstavka tega člena se opredeli tudi vir vračila kredita.

Druge pravne osebe in zasebnik

17. člen

Druge pravne osebe in zasebnik lahko sklepajo pogodbe o kreditnih poslih s tujino v svojem imenu in za svoj račun pod pogoji, določenimi v 9. do 14. členu tega zakona.

Druge pravne osebe in zasebnik ne smejo dajati poroštev.

III. REGISTRIRANJE IN EVIDENTIRANJE KREDITNIH POSLOV S TUJINO

18. člen

Kreditni posli s tujino morajo biti registrirani. Registrirane morajo biti tudi vse spremembe pogodbenih pogojev ter razveza pogodb o kreditnih poslih s tujino.

Kreditni posli iz prejšnjega odstavka se registrirajo pri Banki Slovenije.

Banka Slovenije predpiše pogoje, način in roke za registriranje kreditnih poslov s tujino.

Banka Slovenije ne registrira kreditnega posla s tujino, ki je v nasprotju s pogoji določenimi v 9. do 11. in 13. do 17. členu tega zakona.

Pogodbe o kreditnih poslih s tujino začnejo veljati potem, ko jih registrira Banka Slovenije.

19. člen

Evidenco o registriranih kreditnih poslih s tujino vodi Banka Slovenije.

Domače osebe morajo voditi evidenco o sklepanju kreditnih in poroštvnih poslov s tujino in odobravanju kreditov tujini, o uporabi in odplačevanju kreditov ter o izterjanih plačilih iz kreditnih poslov s tujino.

Banka Slovenije določi za evidentiranje kreditnih poslov s tujino vrsto podatkov, način in roke, v katerih ji morajo osebe iz prejšnjega odstavka pošiljati podatke.

IV. PLAČILA IN IZTERJAVE PO POGODBAH O SKLENJENIH KREDITNIH POSLIH S TUJINO

20. člen

Če Republika Slovenija prevzame obveznost kot garant ali supergarant po kreditnih pogodbah, ki se refinancirajo oziroma reprogramirajo, ali če sledi neposredno prevzemanje obveznosti Republike Slovenije, v času refinanciranja oziroma reprogramiranja domača oseba ne sme izvršiti predčasnega odplačila do tujine.

Če domača oseba ravna v nasprotju s prejšnjim odstavkom, ne more sklepati kreditnih poslov s tujino za čas, ki ga določi Banka Slovenije, a najdlje za 1 leto od dneva ugotovitve, da je bilo izvršeno predčasno odplačilo.

Obveznosti iz prvega odstavka tega člena sme domača oseba predčasno poravnati v državi z vplačilom protivednosti v domači valuti po tečaju na dan vplačila, če s pooblaščenko banko, dolžnikom oziroma garantom za kreditni posel, sklene pogodbo, s katero uredi medsebojne pravice in obveznosti.

21. člen

Ne glede na določila 20. člena tega zakona lahko domača oseba predčasno odplača obveznosti po kreditnih poslih s tujino, ki se refinancirajo oziroma reprogramirajo, če je to v skladu s sporazumi o refinanciranju in reprogramiranju.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije na predlog Banke Slovenije predpiše pogoje predčasne poravnave obveznosti iz prejšnjega odstavka.

V. UKREPI ZA OMEJEVANJE SKLEPANJA POGODB O KREDITNIH POSLIH S TUJINO

22. člen

Če gibanja v plačilni bilanci kažejo na potrebo po ukrepanju, Banka Slovenije predlaga oziroma sprejme ukrepe, s katerimi se z uvedbo depozita v domači valuti, držanjem neizkoriščenega dela kredita v devizah in določanjem obsega zadolževanja, omeji najemanje kreditov v tujini oziroma odobravanje kreditov v tujino.

Če ukrepi iz prejšnjega odstavka ne dajo predvidenih učinkov in je ogrožena likvidnost države, lahko Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije sprejme tudi druge ukrepe iz svoje pristojnosti, ki smejo trajati največ 6 mesecev.

VI. KAZENSKÉ DOLOČBE

1. Gospodarski prestopki

23. člen

Z denarno kaznijo od 5.000 do 450.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopok pravna oseba, ki:

1. črpa kredite mednarodnih organizacij v nasprotju s pogoji, določenimi v 4. členu,
2. daje kredite koristnikom v tujini v nasprotju s pogoji, ki jih določi Banka Slovenije v skladu z drugim odstavkom 6. člena,
3. nepooblaščenoma sklepa pogodbe in opravlja predhodna dejanja v nasprotju s 7. členom,
4. sklepa kreditne in poroštevne posle s tujino v nasprotju s postopki in pogoji, predpisanimi v 9. do 17. členu,
5. ne registrira sklenjenega kreditnega ali poroštevnega posla v skladu s 18. členom,
6. sklene posel predčasne poravnave obveznosti do tujine v nasprotju z 21. členom,
7. pri sklepanju kreditnih in poroštevni poslov s tujino ne upošteva ukrepov Banke Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije iz 22. člena.

Z denarno kaznijo od 500 do 25.000 dinarjev se kaznuje za gospodarske prestopke iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba oziroma odgovorni pooblaščenec pravne osebe.

24. člen

Pravna posledica obsodbe odgovorne osebe v podjetju, pooblaščenici banki ali drugi pravni osebi za gospodarski prestopok iz 23. člena tega zakona na denarno kazen večjo od 5.000 dinarjev, je prepoved opravljanja del in nalog kreditnih poslov s tujino, ki jo lahko izreče sodišče skupaj s kaznijo.

Pravna posledica obsodbe iz prejšnjega odstavka traja tri leta od dneva, ko je postala sodba pravnomočna.

2. Prekrški

25. člen

Z denarno kaznijo od 250 do 100.000 dinarjev se kaznuje za prekršek zasebnik, ki stori dejanja iz prvega odstavka 23. člena tega zakona.

26. člen

Z denarno kaznijo od 250 do 100.000 dinarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali zasebnik, ki:

1. ne vodi evidence o sklenjenih kreditnih in poroštevni poslih, o uporabi in odplačevanju, oziroma izvrševanju teh poslov v skladu z 19. členom,
2. ne dostavlja podatkov o kreditnih in poroštevni poslih s tujino Banki Slovenije v skladu z 19. členom.

Z denarno kaznijo od 50 do 10.000 dinarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

27. člen

Postopek za prekrške predvidene s tem zakonom, vodi in odločbo o prekršku na prvi stopnji izda Republiški devizni inšpektorat.

O pritožbi zoper odločbo o prekršku, ki je bila izdana na prvi stopnji, odloča Republiški senat za prekrške.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

28. člen

Obveznosti po kreditih, ki se refinancirajo ali reprogramirajo in obveznosti za katere je Socialistična federativna republika Jugoslavija izdala garancijo ali supergarancijo in za katere je dala soglasje Skupščina Republike Slovenije, se odplačujejo pod pogoji in na način, ki so bili dogovorjeni.

29. člen

Ne glede na določbo 16. člena tega zakona lahko v letu 1991 o zadolževanju Republike Slovenije sklepa Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije v skladu s pooblastilom Skupščine Republike Slovenije.

30. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 440-03/91-27/2

Ljubljana, dne 30. maja 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

16.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

o razglasitvi zakona o deviznem poslovanju

Razglašaja se zakon o deviznem poslovanju, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-9/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

ZAKON O DEVIZNEM POSLOVANJU

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Za sprejemanje plačil in plačevanje v tujih plačilnih sredstvih in v domači valuti pri poslovanju s tujino in drugem deviznem poslovanju (v nadaljevanju: devizno poslovanje) veljajo določbe tega zakona.

Tuja plačilna sredstva po tem zakonu so devize, tuja gotovina, čeki, kreditna pisma in drugi denarni instrumenti, ki se glasijo na tujo valuto in so vnovčljivi v tuji valuti.

Devize po tem zakonu so denarne terjatve pri tujih bankah iz kateregakoli naslova.

Tuja gotovina je denarna terjatev do centralne banke, ki jo je izdala.

Čeki, kreditna pisma in drugi denarni instrumenti, ki se glasijo na tujo valuto in so vnovčljivi v tuji valuti, so denarne terjatve do izdajateljev.

2. člen

Tuja plačilna sredstva se uporabljajo za plačevanje v tujini v skladu z določbami tega zakona.

Pooblašene banke lahko tuja plačilna sredstva kupujejo in prodajajo na deviznem trgu tudi za izravnavanje svoje devizne pozicije v skladu z določbami zakona, ki ureja poslovanje bank.

3. člen

Pooblašena banka po tem zakonu je banka, ki je za opravljanje poslov s tujino dobila dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja poslovanje bank.

4. člen

Pooblašene banke so odgovorne za lastno likvidnost pri plačevanju v tujini.

5. člen

Dovoljena je uporaba deviz in drugih mednarodnih meril vrednosti kot vrednostne osnove v pogobah med domačimi osebami.

Plačila po pogodbah med domačimi osebami se na ozemlju Republike Slovenije izvršujejo izključno v domači valuti po tečaju, ki velja na dan plačila, če se pogodbeni stranki glede tečaja nista dogovorili drugače.

6. člen

Domače osebe po tem zakonu so pravne osebe s sedežem v Sloveniji, fizične osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom (v nadaljnjem besedilu: zasebnik) in fizične osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji.

Domače osebe so tudi tuje pravne in fizične osebe, ki na ozemlju Republike Slovenije s stalno dejavnostjo pridobivajo dohodek.

Tuje osebe so po tem zakonu pravne osebe s sedežem v tujini in fizične osebe s stalnim prebivališčem v tujini.

7. člen

Domače osebe so dolžne pošiljati Banki Slovenije vse podatke vezane na uresničevanje določil tega zakona in se pri tem ravnati po navodilih, ki jih v zvezi z zajemanjem, obdelavo in prenosom podatkov predpisuje Banka Slovenije.

8. člen

Banka Slovenije pripravi projekcijo plačilne in devizne bilance države kot analitsko podlago za svoje delovanje in spremlja njeno uresničevanje.

Banka Slovenije obvešča Izvršni svet in Skupščino Republike Slovenije o uresničevanju plačilne bilance, devizne bilance ter bilance stanja obveznosti in terjatev Slovenije, kar vključuje tudi analizo trendov gibanja.

II. DEVIZNI TRG IN TEČAJ DOMAČE VALUTE

9. člen

Devizni trg po tem zakonu sestavljajo vsi posli nakupa in prodaje tujih plačilnih sredstev, ki se opravljajo med pooblaščenimi bankami in domačimi osebami, med pooblaščenimi bankami neposredno in med pooblaščenimi bankami in Banko Slovenije.

Za trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, lahko pooblašene banke ustanovijo devizno borzo v skladu z zakonom, ki ureja trg denarja in trg kapitala, kot samostojno pravno osebo ali kot poseben del borze denarja in kapitala. Poslovanje na devizni borzi se opravlja v skladu z njenimi ustanovnimi akti in poslovníkom borze.

10. člen

Banka Slovenije kupuje in prodaja tuja plačilna sredstva od pooblaščenih bank pod enakimi pogoji.

11. člen

Tečaji tujih valut se oblikujejo prosto na deviznem trgu.

12. člen

Banka Slovenije z nakupi in prodajami na deviznem trgu in z ukrepi denarne politike v skladu z zakonom o Banki Slovenije skrbi za stabilnost domače valute. Za izvajanje te funkcije si Banka Slovenije lahko določi zgornjo in spodnjo intervencijsko točko v okviru politike vodenja tečaja domače valute. O svoji intervencijski politiki Banka Slovenije obvešča Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

13. člen

Menjalniške posle lahko opravljajo pooblašene banke oziroma druge domače osebe, ki so registrirane za opravljanje teh poslov, če so sklenile s pooblašeno banko pogodbo o opravljanju menjalniških poslov (pogodbeni menjalci).

Predmet menjalniških poslov so tuja gotovina, kreditna pisma, potovalni in bančni čeki ter druge vrednotnice, ki se glasijo na tujo valuto.

Tečaj in pogoji odkupa tujih plačilnih sredstev iz prejšnjega odstavka se določajo s pogodbo iz prvega odstavka tega člena.

Banka Slovenije predpiše način opravljanja menjalniških poslov.

14. člen

Pooblašene banke so dolžne pošiljati devizni borzi poročila o nakupih in prodajah tujih plačilnih sredstev,

ki se opravijo izven borze na način, ki ga predpiše devizna borza.

Iz podatkov o transakcijah na devizni borzi in podatkov iz prejšnjega odstavka devizna borza, na način, ki ga določi Banka Slovenije, izračuna tečaje, dosežene v deviznem poslovanju v državi in jih javno objavi.

O vseh transakcijah in podatkih iz prvega in drugega odstavka tega člena devizna borza obvešča Banko Slovenije na način in v rokih, ki ga predpiše Banka Slovenije.

Srednji tečaji na podlagi drugega odstavka tega člena se uporabljajo pri izkazovanju rezultatov iz poslovanja s tujino po predpisih o računovodstvu.

15. člen

Tuja plačilna sredstva se kupujejo in prodajajo promptno in terminsko.

S terminskim nakupom in prodajo deviz so mišljeni nakupi in prodaje deviz z rokom izvršitve od 3 dni do enega leta, ki se izvršujejo v pogodbenem roku.

Za terminski nakup in prodajo deviz veljajo tečaji, za katere se dogovorita pogodbenici.

Če nastanejo pri terminskih deviznih poslih velike razlike med terminskim tečajem z rokom izvršitve do 30 dni in promptnim tečajem, lahko Banka Slovenije začasno prepove sklepanje terminskih poslov, vendar največ za 30 dni.

16. člen

Carina in druge davščine se obračunavajo z uporabo srednjih tečajev tujih valut na podlagi drugega odstavka 14. člena tega zakona, ki veljajo predzadnjega delovnega dne v tednu pred tednom, v katerem se ugotavlja znesek carine in drugih davščin.

Plačilnobilančni podatki se izkazujejo po srednjih tečajih na podlagi drugega odstavka 14. člena tega zakona.

Koriščenje dodeljene pravice do uvoza blaga in storitev, ki je reguliran, se izkazuje po istem tečaju in isti vrednostni enoti, po kateri so določene pravice do tega uvoza.

III. PLAČILNI PROMET S TUJINO

17. člen

Plačilni promet s tujino se opravlja v tujem plačilnem sredstvu ali v domači valuti.

Plačilni promet z državami, s katerimi je sklenjena posebna meddržavna pogodba, se opravlja na način in pod pogoji predvidenimi s to pogodbo.

Banka Slovenije predpiše, kako se opravlja plačilni promet s tujino in izda navodilo.

18. člen

Plačila iz tujine in v tujino se izvršujejo v pogodbenih rokih. Kolikor je pogodbeni rok daljši od 12 mesecev oziroma se plačilo iz tujine in v tujino ne izvrši v roku 12 mesecev, mora domača pogodbeni stranka posel registrirati v skladu z zakonom, ki ureja kreditne posle s tujino.

19. člen

Izvrševanje plačil v tujino na podlagi tekočih transakcij, kreditnih obveznosti do tujine, obveznosti, ki izvirajo iz kapitalskih naložb tujcev v Sloveniji in prenos dobička po investicijskih delih, je prosto po poravnavi vseh obveznosti v državi.

Tekoče transakcije iz prejšnjega odstavka obsegajo uvoz blaga, storitev in enostranske transfere v tujino, ki nimajo značaja kapitalskih transferov.

20. člen

Transfer sredstev tuji osebi v tujino se opravi prosto tudi:

1. iz naslova izvršenega nadomestila kot odškodnine v primeru razlastitve, nacionalizacije ali drugih ukrepov, ki so po svojem učinku enaki razlastitvi ali nacionalizaciji;
2. iz naslova osebnega dohodka in drugih prejemkov, izplačanih tuji osebi, zaposleni v podjetju, zavarovalni organizaciji, banki in drugi finančni organizaciji v državi;
3. iz naslova zavarovalnine;
4. iz naslova dedovanja, vendar le, če je zagotovljena reciprociteta.

21. člen

Izvršni svet določi pogoje, pod katerimi sme Banka Slovenije dovoliti drugačen način plačevanja s tujino, kot je predvideno s pogodbo iz 17. člena tega zakona, če navedena pogodba takega načina plačevanja ne izključuje.

Banka Slovenije sme domačim osebam dovoliti, da pod pogoji, ki jih sama določi, plačujejo ali sprejemajo plačila v tuji gotovini.

Banka Slovenije sme domačim osebam dovoliti, da pod pogoji, ki jih določi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije, za del izvoza blaga in storitev sprejmejo plačilo v valuti, ki se po predpisu zadevne države ne sme transferirati.

22. člen

Plačilni promet s tujino opravljajo pooblaščenke banke in Poštna hranilnica.

23. člen

Za Republiko Slovenijo opravlja plačilni promet s tujino in druge devizne posle po tem zakonu Banka Slovenije.

24. člen

Protivrednost prejetega plačila v devizah iz tujine se upravičencu plačila izplača po nakupnem tečaju na podlagi drugega odstavka 14. člena tega zakona, ki je veljal na dan izplačila, v dveh delovnih dneh po dnevu pritoka ali po dnevu prejema pravilnega naloga za plačilo.

25. člen

Za dan pritoka deviz po 24. členu tega zakona se šteje:

- dan, ko so bile devize vplačane v dobro računa pooblaščenke banke,
- dan, ko je bilo ocarinjeno blago, ki se uvaža pri zunanjetrgovinskih poslih, pri katerih se izvoz plača z uvozom blaga.

26. člen

Pooblaščenka banka knjiži v dobro deviznega računa domačih pravnih oseb in zasebnikov prejeta plačila v tujih valutah in druga vnovčena tuja plačilna sredstva iz naslova:

1. opravljanja investicijskih del v tujini,
2. poslov posredovanja v zunanjetrgovinskem prometu,
3. agencijskih, špedicijskih in turistično-agencijskih poslov ter poslov z denarnimi karticami tujih emitentov;
4. kotizacij in drugih podobnih plačil za organizacijo mednarodnih strokovnih, športnih in drugih javnih prireditelj ter iz naslova nakazil domačim pravnim osebam, ki se ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo (društvom, skladom, humanitarnim in invalidskim organizacijam ipd.);
5. črpanja deviznih sredstev iz kreditov mednarodnih finančnih organizacij, s katerimi se izpolnjujejo obveznosti

domačih uporabnikov kreditov do tujih izvajalcev, ki so dobili posel na mednarodni licitaciji v zvezi s temi krediti;

6. opravljanja dejavnosti podjetja ali dela podjetja v prosti coni;

7. prodaje tujega blaga iz konsignacijskih skladišč;

8. vloge v devizah tuje osebe v domače podjetje.

Banka Slovenije določi pogoje in merila, pod katerimi se smejo imeti devize na deviznih računih.

Domača oseba ima devize, ustvarjene na podlagah iz prvega odstavka tega člena, na deviznem računu do dokončanja posla oziroma izpolnitve s pogodbo prevzete obveznosti do tuje osebe ali dokler ne porabi deviz za namene, za katere jih je prejela.

Deviz, ustvarjenih s provizijo na podlagah iz 2., 3. in 7. točke prvega odstavka tega člena, ni dovoljeno imeti na deviznem računu.

Podjetja, ki tujim osebam opravljajo storitve iger na srečo v igralnicah zaprtega tipa, smejo imeti del učinkovitih tujih plačilnih sredstev, pridobljenih na tej podlagi, do zneska, ki jim ga dovoli organ, ki izda dovoljenje za opravljanje teh storitev.

Del deviz, ki ostane podjetju po dokončanju odobrenega posla oziroma po izpolnitvi obveznosti do tuje osebe, mora podjetje prodati pooblaščenim banki v dveh delavnih dneh po dokončanju posla oziroma izpolnitvi pogodbe.

27. člen

Pooblaščen banki opravlja plačila do tujine v dogovorjenem roku na podlagi naloga domače osebe, ki banki vplača protivrednost deviz v domači valuti po prodajnem tečaju na podlagi drugega odstavka 14. člena tega zakona, ki velja na dan sprejema pravnega naloga domače osebe.

28. člen

Uvoz blaga in storitev se sme izjemoma plačati vnaprej oziroma pred uvozom blaga in realizacijo storitev.

O izvršitvi plačila vnaprej, ki presega 250.000 din se najkasneje v dveh delovnih dneh obvesti Banko Slovenije.

29. člen

Kadar poslovanje s tujino to zahteva, sme Banka Slovenije dovoliti domači pravni osebi in zasebniku, da ima za to poslovanje devize na računih v tujini pod pogoji, ki jih določi Banka Slovenije.

30. člen

Podjetja, ki opravljajo storitve v mednarodnem blagovnem in potniškem prometu, ter skupnosti premoženjskega in osebnega zavarovanja oziroma pozavarovalne skupnosti se smejo dogovoriti o plačevanju in sprejemanju plačil za storitve prek kontokorentnega računa, ki se vzpostavi s tujo osebo, in imeti devize na računih v tujini.

Če preneha veljati pogodba iz prejšnjega odstavka, se mora terjatveni saldo na kontokorentnem računu poravnati v 30 dneh po prenehanju pogodbe.

Podjetja, ki opravljajo prevozne storitve v železniškem in zračnem prometu, ter podjetja, ki opravljajo poštne, telegrafске in telefonske storitve na podlagi mednarodnih pogodb, plačujejo storitve in sprejemajo plačila zanje prek kontokorentnega računa v skladu s temi pogodbami.

31. člen

Podjetje, ki izvažata ali uvažata blago in storitve po pogodbi o dolgoročni proizvodni kooperaciji, se lahko s pogodbo s tujo osebo dogovori o plačevanju in sprejemanju plačil preko kontokorentnega računa s pravico do pobota dolgov in terjatev.

Če Banka Slovenije ugotovi, da v tekočem letu terjatveni saldo podjetja zaradi izvrševanja pogodbe povprečno presega 50 % s pogodbo določenih vrednosti, izda podjetju nalog, da izravna saldo v višini teh terjatev. Če podjetje v predpisanem roku tega ne stori, mora presežek izvoženega blaga ali opravljenih storitev realizirati kot reden izvoz v skladu z določbami tega zakona.

32. člen

Domače osebe iz 29., 30. in 31. člena tega zakona morajo Banki Slovenije pošiljati poročila o prometu in stanju sredstev na računih v tujini ter druge podatke na način in v rokih, ki jih določi Banka Slovenije.

33. člen

Zavarovalne skupnosti in pozavarovalne skupnosti zaračunavajo zavarovalne premije oziroma pozavarovalne premije domačim osebam v domači valuti, tujim osebam pa v devizah ali domači valuti.

Zavarovalne organizacije izplačujejo po pooblaščenim banki domačim osebam odškodnino v domači valuti, v devizah pa tujim osebam in slovenskim državljanom na začasnem delu v tujini, ki so zavarovani pri tujih zavarovalnicah, in sicer za škodo, nastalo na motornem vozilu.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena plačujejo enote podjetij, ki izvajajo investicijska dela v tujini, zavarovalne in pozavarovalne premije in prejemajo odškodnino v devizah. Zavarovalne skupnosti in pozavarovalne skupnosti plačujejo zavarovalne premije in pozavarovalne premije ter odškodnine tujim osebam prosto.

Zavarovalna skupnost oziroma pozavarovalna skupnost sme, če je to njena obveznost po pogodbi, sklenjeni med domačo in tujo osebo, izdati domači osebi zavarovalno polico oziroma pozavarovalno polico, v kateri se zavarovana vsota glasi na devize in po kateri so vse pravice prenosljive na tujo osebo, pri čemer domača oseba plača zavarovalno premijo oziroma pozavarovalno premijo v domači valuti.

Podjetja in druge domače osebe, katerim je plačana odškodnina v domači valuti iz naslova obveznosti iz pogodbe o zavarovanju, sozavarovanju in pozavarovanju premoženja in drugih premoženjskih interesov, smejo prosto opravljati plačila v tujini do višine odškodnine za premoženje.

Pri nakupu na kredit v tujini se smejo devizna sredstva za odškodnino iz naslova domačih zavarovanj in pozavarovanj neposredno izplačati tuji osebi v skladu s pogodbo o zavarovanju in pozavarovanju.

Obveznosti zavarovanja, sozavarovanja in pozavarovanja se obravnavajo kot konvencijske obveznosti.

34. člen

Razlike v vrednosti, nastale pri poslovanju s tujino zaradi prevoznih rizikov, bonifikacij, penalov, rabata, popravka vrednosti, predčasnega plačila ali plačila terjatev pred pogodbenim plačilnim rokom in podobno, se opravičujejo z dokumentacijo. O opravičevanju nastalih razlik odloča pristojni organ upravljanja domače osebe.

Razlika v vrednosti, nastala iz naslova neizvršenega plačila za izvoz, za katerega je bila domači osebi izplačana odškodnina v domači valuti iz naslova pogodbe o zavarovanju izvoznih poslov pred nekomercialnimi riziki, se opraviči z ustreznimi dokumenti zavarovalnice.

35. člen

Domače pravne osebe in zasebniki smejo na domačem in tujih finančnih trgih kupovati in prodajati terjatve iz naslova poslov s tujino.

Posle iz prejšnjega odstavka smejo domače pravne osebe in zasebniki opravljati v svojem imenu in za svoj račun, pooblaščenim bankam pa tudi v svojem imenu in za taj račun.

36. člen

Domače pravne osebe in zasebniki smejo med seboj sklepati pogodbe o prevzemanju obveznosti do tujine iz tekočega poslovanja v svojem imenu in za svoj račun.

Domače in tuje osebe lahko pobotajo medsebojne dospele terjatve.

37. člen

Tuje osebe smejo tuja plačilna sredstva deponirati na vpogled, z odpovednim rokom ali vezano.

Depoziti iz prejšnjega odstavka se smejo glasiti samo na ime.

Banka Slovenije lahko določi pogoje, pod katerimi se smejo sredstva tujih oseb sprejemati v depozit.

Razpolaganje z deviznimi sredstvi iz prvega odstavka tega člena je prosto.

38. člen

Tuje osebe lahko odpirajo račune v domači valuti pri pooblašteni banki in poslujejo v domači valuti.

Računi iz prejšnjega odstavka se smejo glasiti samo na ime.

39. člen

Tuje fizične osebe smejo plačevati storitve in blago z denarnimi karticami in čeki tujih bank, blago, kupljeno v prostih carinskih prodajalnah, pa tudi z učinkovitim tujim denarjem.

40. člen

Obveznost poročanja za posle iz 34. do 39. člena tega zakona predpiše Banka Slovenije.

IV. DEVIZNO POSLOVANJE BANK

41. člen

Posle plačilnega prometa s tujino, kreditne posle s tujino, menjalniške in depozitne posle opravljajo pooblašene banke, ki izpolnjujejo pogoje iz 3. člena tega zakona.

42. člen

Banka Slovenije lahko predpiše najmanjši znesek deviz, ki ga morajo imeti pooblašene banke na računih v tujini.

43. člen

Pooblašena banka sme tujim osebam na njihovo zahtevo konvertirati devize na deviznem računu za plačevanje v tujino.

44. člen

Banka Slovenije lahko določi pogoje, pod katerimi smejo pooblašene banke deponirati sredstva na računih v tujini za nedoločen čas z odpovednim rokom ter jih vezati za določen čas.

45. člen

Banka Slovenije lahko predpiše kriterije bonitete tujih bank, pri katerih smejo imeti pooblašene banke devizne račune.

46. člen

Banka Slovenije lahko na tujih deviznih trgih kupuje in prodaja tuja plačilna sredstva.

Pooblašena banka sme na tujih deviznih trgih kupovati in prodajati devize pod pogoji, ki jih določi Banka Slovenije.

47. člen

Pogoje, pod katerimi pooblašene banke prodajajo tujo gotovino za osebne potrebe domačih fizičnih oseb, določi Banka Slovenije.

Tuje osebe lahko domačo valuto zamenjano pri pooblaščenih menjalcih ob izhodu iz države ponovno zamenjajo za tujo valuto na podlagi dokazila o zamenjavi.

48. člen

Repatriacijo tuje gotovine opravljajo pooblašene banke v svojem imenu in za svoj račun.

Banka Slovenije lahko na podlagi sporazuma s tujimi centralnimi bankami predpiše pogoje za repatriacijo tuje gotovine.

49. člen

Operativne devizne rezerve pooblaščenih bank so devizna imetja pooblaščenih bank pri tujih bankah ter druga tuja plačilna sredstva v posesti pooblaščenih bank.

50. člen

Mednarodne denarne rezerve Banke Slovenije so imetja Banke Slovenije v tujini.

Imetja Banke Slovenije v tujini so:

1. devizna imetja v tujini pri tujih bankah,
2. monetarno zlato,
3. rezervna tranša pri Mednarodnem denarnem skladu,
4. specialne pravice črpanja (SDR imetja) pri Mednarodnem denarnem skladu,
5. druga tuja plačilna sredstva (vrednostni papirji, čeki, kreditna pisma itd.) v posesti Banke Slovenije.

51. člen

Mednarodne denarne rezerve Republike Slovenije so seštevke operativnih deviznih rezerv pooblaščenih bank in mednarodnih denarnih rezerv Banke Slovenije.

52. člen

Devize domačih oseb, ki jih imajo na deviznih računih v tujini v skladu z 29. členom tega zakona, se ne štejejo za devizne rezerve. Njihova uporaba je omejena na financiranje aktivnosti v skladu z dovoljenjem iz 29. člena, ki ga izda Banka Slovenije.

V. RAZPOLAGANJE FIZIČNIH OSEB Z DEVIZAMI IN DRUGIMI TUJIMI DENARNIMI INSTRUMENTI

53. člen

Domače fizične osebe pridobivajo devize v skladu s tem zakonom, z njimi prosto razpolagajo ter jih v skladu s tem zakonom lahko prenašajo in vršijo plačila v tujino.

Domače fizične osebe imajo lahko svoje devize na deviznih računih in kot devizne hranilne vloge pri pooblaščenih bankah.

Devize na deviznih računih in devizne hranilne vloge domačih in tujih fizičnih oseb so lahko na vpogled ali vezane.

54. člen

Za devize, ki jih imajo fizične osebe na deviznih računih in kot devizne hranilne vloge, plačujejo pooblašene banke obresti v devizah ali, na njihovo zahtevo, v domači valuti.

55. člen

Pooblašene banke morajo zagotoviti tajnost podatkov o deviznih računih fizičnih oseb in o njihovih deviznih hranilnih vlogah.

Podatke o deviznih računih fizičnih oseb in o njihovih deviznih hranilnih vlogah je dovoljeno dajati na pisno zahtevo sodišča, če je zoper lastnika uveden sodni postopek.

VI. ODNAŠANJE IN PRINAŠANJE DOMAČE VALUTE, DOMAČIH IN TUJIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV TER DRUGIH TUJIH PLAČILNIH SREDSTEV

56. člen

Iznos in vnos domače valute ter vrednotnic, ki se glasijo na domačo valuto, je dovoljen v apoenih, zneskih in pod pogoji, ki jih določi Banka Slovenije.

Iznašanje tujih plačilnih sredstev v tujino se opravlja pod pogoji, ki jih predpiše Banka Slovenije.

57. člen

Prinašanje tujih plačilnih sredstev v državo je prosto.

Tuje fizične osebe smejo pri odhodu iz države odnesti s seboj tujo gotovino, s katero prosto razpolagajo v Republiki Sloveniji v skladu s tem zakonom.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko izjemoma, upoštevaje načelo reciprocitete, predpiše, da morajo tuje fizične osebe pri vstopu v Republiko Slovenijo zamenjati določeno vsoto tuje gotovine.

58. člen

Denarne kartice domačih in tujih emitentov, s katerimi lahko nastajajo obveznosti nasproti tujini, je mogoče uporabljati v skladu s pogodbo med izdajateljem in uporabnikom kartice.

59. člen

Domače hranilne knjižice, ki se glasijo na domačo valuto, ne glasijo pa se na ime, se smejo odnašati ali pošiljati iz Republike Slovenije le z dovoljenjem Banke Slovenije.

60. člen

Domače vrednostne papirje, ki se glasijo na tujo ali domačo valuto, razen čekov in menic, kadar opravljajo plačilno funkcijo, je dovoljeno odnašati ali pošiljati iz Republike Slovenije le z dovoljenjem Banke Slovenije.

Tuje vrednostne papirje je dovoljeno odnašati ali pošiljati iz Republike Slovenije le z dovoljenjem Banke Slovenije.

61. člen

Pravice iz tujih vrednostnih papirjev in tujih hranilnih knjižic lahko domače osebe vnovčijo preko bank.

Devizna sredstva, pridobljena na način iz prvega odstavka tega člena, smejo domače fizične osebe položiti na devizne račune in devizne hranilne vloge ali prodati pooblaščenim bankam za protivrednost v domači valuti.

62. člen

Obveznosti iz domačih vrednostnih papirjev, ki se glasijo na tujo valuto, izplačuje izdajatelj vrednostnega papirja domačim in tujim osebam v skladu s pogoji, pod katerimi je bil vrednostni papir izdan.

VII. ZAČASNI UKREPI

63. člen

Če ukrepi iz 12. člena tega zakona ne dajo predvidenih učinkov in je ogrožena likvidnost države, lahko Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije sprejmečasne

ukrepe iz svoje pristojnosti, ki smejo trajati najdalj šest mesecev.

64. člen

Ne glede na ukrepe iz 63. člena tega zakona ni mogoče omejiti plačil v tujino na podlagi:

1. kreditnih, garantiranih in konvencijskih obveznosti do tujine;
2. kapitalskih naložb tujcev pri nas;
3. dobička po investicijskih delih;
4. izvrševanja nadomestila, kot odškodnine v primeru razlastitve, nacionalizacije ali drugih ukrepov, ki so svojem učinku enaki razlastitvi ali nacionalizaciji;
5. osebnega dohodka in drugih prejemkov, izplačanih tuji osebi, zaposleni v podjetju, zavarovalni organizaciji, banki in drugi finančni organizaciji;
6. razpolaganja s sredstvi iz 26. in 37. člena tega zakona.

VIII. DEVIZNA KONTROLA

65. člen

Devizno poslovanje domačih oseb in pooblaščenih bank je pod devizno kontrolo.

66. člen

Devizna kontrola obsega kontrolo deviznega in zunanjetrgovinskega poslovanja, kreditnih odnosov s tujino in opravljanja gospodarskih dejavnosti v tujini.

67. člen

S tem zakonom se ustanovi Republiški devizni inšpektorat, kot republiški upravni organ v sestavi Republiškega sekretariata za finance.

Republiški devizni inšpektorat vodi glavni republiški devizni inšpektor.

68. člen

Devizno kontrolo opravljata Republiški devizni inšpektorat in Banka Slovenije.

Določeno delo in naloge devizne kontrole opravljajo v mejah svoje pristojnosti tudi carinski organi.

Za medsebojno sodelovanje organov, pooblaščenih za devizno kontrolo, so odgovorne osebe, ki vodijo dela teh organov in organizacij.

69. člen

Banka Slovenije kontrolira devizno poslovanje pooblaščenih bank in pogodbenih menjalcev, razen poslov, ki jih po tem zakonu opravljajo drugi organi.

70. člen

Za zagotovitev devizne kontrole, ki jo opravlja Banka Slovenije, je odgovoren guverner.

71. člen

Če Banka Slovenije pri opravljanju devizne kontrole ugotovi nezakonitost ali nepravilnost pri delu pooblaščenega banke ali pooblaščenega menjalca, izda odločbo, na podlagi katere bodo zoper te osebe izvedeni ukrepi, predpisani v zakonu o Banki Slovenije.

Odločba iz prejšnjega odstavka je dokončna v upravnem postopku.

72. člen

Republiški devizni inšpektorat kontrolira devizno in zunanjetrgovinsko poslovanje ter kreditne odnose s tujino in vse oblike opravljanja gospodarskih dejavnosti v tujini podjetij, družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov

in organizacij, družbenopolitičnih skladov in drugih pravnih in fizičnih oseb, razen pooblaščenih bank.

Pooblaščenane banke morajo omogočiti Republiškem deviznemu inšpektoratu vpogled v dokumentacijo zaradi kontrole iz prvega odstavka tega člena.

73. člen

Če inšpektor pri devizni kontroli ugotovi nezakonitost ali nepravilnost pri opravljanju deviznih ali zunanjetrgovinskih poslov oziroma kreditnih poslov s tujino ali če ugotovi, da ukrepi, ki jih je odredil pristojni organ, niso bili izvršeni, izda odločbo, s katero odredi, da se odpravijo ugotovljene nezakonitosti ali nepravilnosti oziroma odrejeni ukrepi izvršijo, določi rok, v katerem je treba to storiti, in sprejme tudi druge ukrepe, ki jih določa zakon.

Če inšpektor tega ne stori, mora na podlagi njegovih ugotovitev to storiti glavni republiški devizni inšpektor.

Zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena je dopustna pritožba republiškem upravnemu organu, pristojnemu za finance.

Republiški upravni organ, pristojen za finance, lahko na zahtevo stranke odloži izvršitev odločbe iz prvega odstavka tega člena. Zoper odločbo, s katero se zavrne odložitev izvršitve odločbe iz prvega odstavka tega člena, ni pritožbe.

74. člen

Če je podan sum, da ima ugotovljeno dejanje znake kaznivega dejanja ali gospodarskega prestopka, mora inšpektor vložiti ovadbo oziroma naznanilo organu, pristojnemu za začetek oziroma vodenje postopka, če je storjen prekršek, pa izdati odločbo o prekršku oziroma začeti postopek o prekršku.

75. člen

Če je s predpisi predviden varstveni ukrep oziroma varnostni ukrep odvzema predmetov v zvezi s storjenim kaznivim dejanjem ali gospodarskim prestopkom ali prekrškom, lahko devizni inšpektor pri opravljanju devizne kontrole začasno zaseže predmete, s katerimi je bilo storjeno kaznivo dejanje ali gospodarski prestopok ali prekršek ali ki so bili namenjeni za storitev ali so nastali s storitvijo kaznivega dejanja, gospodarskega prestopka oziroma prekrška. Za zasežene predmete izda devizni inšpektor potrdilo.

O zasegu predmetov mora devizni inšpektor takoj obvestiti organ, pristojen za postopek.

76. člen

Odločbo iz prvega odstavka 73. člena tega zakona pošlje Republiški devizni inšpektorat pooblaščenim banki, da jo izvrši.

Pooblaščenana banka mora nemudoma izvršiti odločbo iz prvega odstavka tega člena in o njeni izvršitvi obvestiti Republiški devizni inšpektorat.

Vse izvršljive odločbe iz prvega odstavka 73. člena tega zakona, ki vplivajo na spremembo stanja sredstev in njihovih virov pri subjektih v postopku, pošlje Republiški devizni inšpektorat organizaciji, pooblaščenim za plačilni promet.

77. člen

Carinski organi kontrolirajo vrsto in količino deviz, domače valute, vrednostnih papirjev in zlata, ki jih iz države odnašajo oziroma v državo prinašajo domači in tuji potniki.

Carinski organi kontrolirajo pogoje za izvoz oziroma uvoz blaga in storitev.

78. člen

Domača gotovina, ki presega zneske in apoene, ki jih je dovoljeno odnašati iz Republike Slovenije oziroma prinašati v Republiko Slovenijo, se proti potrdilu začasno zaseže.

Prijavljena domača valuta, ki presega zneske in apoene, ki jih je dovoljeno odnašati iz Republike Slovenije, se potniku vrnejo ob vrnitvi v državo na kateremkoli mejnem prehodu. Prijavljeno domačo valuto vrne carinarnica na način, ki ga predpiše direktor Republiške carinske uprave.

Prijavljena domača valuta, ki presega zneske in apoene, ki jih je dovoljeno prinašati v Republiko Slovenijo, se vrne potniku ob odhodu iz Republike Slovenije, če niso predmet deviznega prekrška in če potnik v treh letih od dneva, ko so mu bili vzeti, vloži zahtevo za njihovo vrnitev.

Zahteva iz prejšnjega odstavka se vloži pri Republiškem deviznem inšpektoratu.

Neprijavljena domača valuta, ki presega zneske in apoene, katerih odnašanje iz Republike Slovenije oziroma prinašanje v Republiko Slovenijo je dovoljeno, ter prijavljena domača valuta, ki presega zneske in apoene, katerih prinašanje v Republiko Slovenijo je dovoljeno, se nakažejo na poseben račun Republiškega deviznega inšpektorata pri organizaciji, pooblaščenim za plačilni promet, dokler se postopek za prekršek ne konča.

Odločba o celotnem ali delnem odvzemu ali vrnitvi začasno zasežene domače valute se izda v postopku za devizne prekrške. Ta odločba se izda tudi, če postopka zaradi prekrška ni mogoče voditi, ker ni pogojev za odgovornost za prekršek ali ker storilec prekrška ni dosegljiv organom, pristojnim za postopek.

79. člen

Tujo gotovino, ki jo v nasprotju s predpisom iz 56. člena tega zakona, domači potnik poskusi odnesti iz Republike Slovenije, ne da bi jo prijavil mejni carinarnici, se proti potrdilu začasno zaseže in deponira pri banki iz 23. člena.

Odločba o celotnem ali delnem odvzemu ali vrnitvi tuje gotovine, začasno zasežene po prejšnjem odstavku, se izda v postopku o deviznem prekršku. Ta odločba se izda tudi, če postopka zaradi prekrška ni mogoče voditi, ker ni pogojev za odgovornost za prekršek ali ker storilec prekrška ni dosegljiv organom, pristojnim za postopek.

Tuja gotovina, odvzeta na podlagi pravnomočne odločbe, se proda Banki Slovenije, protivrednost v domači valuti pa se vplača v korist proračuna Republike Slovenije.

Tuja gotovina, prijavljena po drugem odstavku tega člena, se vrne potniku, če ni predmet deviznega prekrška.

80. člen

Odločbe po prvem odstavku 71. člena in prvem odstavku 73. člena tega zakona ni mogoče izdati, če so pretekla tri leta od dneva, ko je nezakonitost ali nepravilnost nastala, oziroma od dneva, ko je bilo ugotovljeno, da ukrepi, ki jih je odredil pristojni organ, niso bili izvršeni. Zastaranje pretrga vsako dejanje pristojnega organa, ki meri na vodenje postopka. Po vsakem pretrganju zastaranja začne zastaranje teči znova, vendar pa odločbe v nobenem primeru ni mogoče izdati, ko poteče šest let od dneva, ko je ugotovljena nezakonitost ali nepravilnost nastala ali ko je bilo ugotovljeno, da odrejeni ukrepi niso bili izvršeni.

Odločb, izdanih po prvem odstavku 71. člena in prvem odstavku 73. člena tega zakona ni mogoče izvršiti; če so potekla tri leta od dneva, ko je odločba postala

pravnomočna. Zastaranje pretrga vsako dejanje pristojnega organa, ki meri na izvršitev odločbe. Po vsakem pretrganju zastaranja začne zastaranje teči znova, vendar nastopi v vsakem primeru, ko poteče šest let od dneva, ko je odločba postala pravnomočna.

81. člen

Domače osebe, ki so pod devizno kontrolo, morajo organom, pooblaščenim za devizno kontrolo, omogočiti vpogled v poslovanje in jim na njihovo zahtevo dati na razpolago ali poslati potrebno dokumentacijo ter dati na voljo zahtevane podatke. Pravne osebe morajo zagotoviti tudi pogoje za opravljanje devizne kontrole.

Obveznosti iz prejšnjega odstavka tega člena veljajo tudi za domače osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost v tujini.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

1. Gospodarski prestopki

82. člen

Pravna oseba, se kaznuje za gospodarski prestopok z denarno kaznijo od 5.000 do 450.000 dinarjev, če:

1. v poslih, sklenjenih med domačimi pravnimi osobami izvrši ali sprejme plačilo v nasprotju s tem zakonom (5. člen);

2. kupuje in prodaja devize in devizne terjatve, ter odstopa obveznosti do tujine v nasprotju s tem zakonom (9. in 13. člen);

3. opravlja plačilni promet s tujino v nasprotju s tem zakonom (17. člen);

4. opravlja plačilni promet s tujino brez dovoljenja Banke Slovenije, drugače kot je določeno z mednarodno pogodbo iz 17. člena (21. člen);

5. izplačuje devizne prilive v nasprotju s tem zakonom (24. člen);

6. ne zagotavlja kritij za plačila v tujino (27. in 94. člen);

7. kot zavarovalnica posluje v nasprotju s tem zakonom (33. člen);

8. sprejme sredstva tujih oseb v depozit v nasprotju s tem zakonom in pogoji, predpisanimi na podlagi tega zakona (37. člen);

9. sprejme plačilo tuje fizične osebe v nasprotju s tem zakonom (39. člen);

10. deponira sredstva v tujini v nasprotju s pogoji, predpisanimi na podlagi tega zakona (44. člen);

11. ne spoštuje pogojev odpiranja računov pri tujih bankah, predpisanih na podlagi tega zakona (45. člen);

12. kupuje in prodaja devize na tujih trgih v nasprotju s pogoji, določenimi na podlagi tega zakona (46. člen);

13. prodaja tujo gotovino v nasprotju s pogoji, določenimi na podlagi tega zakona (47. člen);

14. repatriira tujo gotovino v nasprotju s pogoji, določenimi na podlagi tega zakona (48. člen).

Z denarno kaznijo od 500 do 25.000 dinarjev se kaznuje za prestopok iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

83. člen

Za gospodarske prestopke iz 82. člena tega zakona se sme pravni osebi poleg denarne kazni izreči tudi varstveni ukrep prepovedi ukvarjanja z dejavnostmi zunanjetrgovinskega prometa od enega do treh let.

Za gospodarske prestopke iz 82. člena in za prekrške iz 85. člena tega zakona se lahko poleg denarne kazni izreče tudi varstveni ukrep odvzema predmetov, ki so bili

uporabljeni ali so bili namenjeni za storitev gospodarskega prestopka ali prekrška ali so nastali s storitvijo gospodarskega prestopka ali prekrška.

2. Prekrški

84. člen

Pravna oseba se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 500 do 100.000 dinarjev, če:

1. Banki Slovenije ne sporoča ali ne sporoča pravočasno podatkov o deviznem poslovanju (7., 14., 28., 32. in 40. člen);

2. na svojih računih v tujini ne zagotovi predpisanih najmanjših zneskov (42. člen);

3. kontrolnim organom ne omogoči vpogleda v devizno poslovanje (81. člen).

Z denarno kaznijo od 500 do 10.000 dinarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe.

85. člen

Zasebnik, ki stori dejanje iz 82. člena tega zakona se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 500 do 100.000 dinarjev.

86. člen

Fizična oseba se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 500 do 10.000 dinarjev, če:

1. se nepooblaščenno ukvarja z menjalniškimi posli kot pridobitno dejavnostjo (13. člen);

2. poskusi prinesiti ali odnesti oziroma prinese ali odnese domačo valuto ter vrednotnice, ki se glasijo na domačo valuto ter tuja plačilna sredstva v nasprotju s pogoji, ki jih določi Banka Slovenije (56. člen);

3. poskusi odnesti ali poslati oziroma odnese ali pošlje domačo hranilno knjižico, ki se glasi na domačo valuto, ne glasi pa se na ime, iz države v nasprotju z dovoljenjem ali brez dovoljenja Banke Slovenije (59. člen);

4. poskusi odnesti ali poslati oziroma odnese ali pošlje domače in tuje vrednostne papirje iz Republike Slovenije v nasprotju ali brez dovoljenja Banke Slovenije (60. člen).

87. člen

Za prekrške iz 86. člena tega zakona se lahko poleg denarne kazni izreče tudi varstveni ukrep odvzema predmetov, ki so bili uporabljeni ali so bili namenjeni za storitev prekrška ali so nastali s storitvijo prekrška.

Predmeti iz prejšnjega odstavka se lahko odvzamejo tudi, če niso last storilca prekrška.

Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko delno odvzamejo predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za storitev prekrška ali so nastali s storitvijo prekrška, če kažejo nagibi na druge okoliščine, v katerih je bil storjen prekršek, da ni upravičeno vzeti predmeta v celoti.

Za prekrške iz 86. člena tega zakona se lahko poleg denarne kazni izreče tudi varstveni ukrep odvzema prevoznega ali prenosnega sredstva, če so bili na njegova tajna oziroma skrivna mesta skriti predmeti prekrška in če je vrednost predmeta prekrška večja od tretjine carinske osnove prevoznega ali prenosnega sredstva.

Prevozno ali prenosno sredstvo, s katerim se opravljajo prevozne storitve v javnem prometu se lahko odvzame po četrtem odstavku tega člena, čeprav ni lastnina storilca prekrška, če je njegov lastnik vedel ali bi lahko vedel, da je bilo uporabljeno za storitev prekrška iz 86. člena tega zakona.

88. člen

Varstveni ukrep iz 87. člena tega zakona se lahko izreče tudi, če kazen za prekršek ni izrečena, če postopek zaradi prekrška ni mogoč, ker ne obstajajo pogoji za odgovornost za prekršek ali ker storilec prekrška ni dosegljiv organom, pristojnim za postopek.

89. člen

Postopek za prekrške, ki jih določa ta zakon, vodi in odločbo o prekršku na prvi stopnji izda Republiški devizni inšpektorat.

O pritožbi zoper odločbo o prekršku, ki je bila izdana na prvi stopnji, odloča Republiški senat za prekrške.

90. člen

Postopek za prekrške iz tega zakona ni več dopusten, ko potečeta dve leti od dneva, ko je bil prekršek storjen. Zastaranje pretrga vsako dejanje, ki ga stori pristojni organ za pregon storilca prekrška. Z vsakim pretrganjem začne zastaranje teči znova, vendar nastopi v vsakem primeru, ne glede na pretrganja, ko potečejo štiri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

91. člen

Republiški devizni inšpektorat, ki izda odločbo o prekršku na prvi stopnji, lahko odloči, da se plača denarna kazen, izrečena za prekršek iz tega zakona, v obrokih, vendar rok za izplačilo vsega zneska ne sme biti daljši od enega leta.

3. Pravne posledice obsodbe

92. člen

Pri domačih pravnih osebah, ki se ukvarjajo z deviznimi in kreditnimi posli s tujino kot dovoljeno registrirano gospodarsko dejavnostjo, ali v zvezi z njo, ne sme opravljati teh poslov nekdo, ki je bil zaradi kaznivega dejanja zoper javno in zasebno premoženje, zoper narodno gospodarstvo, zoper uradno dolžnost, ali zoper varnost pravnega prometa, pravnomočno obsojen na kazen zopora ali pa je bil zaradi gospodarskega prestopka po tem zakonu pravnomočno obsojen na denarno kazen višjo od 5.000 dinarjev.

Pravna posledica obsodbe iz prejšnjega odstavka velja tri leta od dneva, ko je postala sodba pravnomočna.

93. člen

Devize, ki so bile odvzete kot predmet kaznivega dejanja ali gospodarskega prestopka ali prekrška, se depnirajo na začasni račun oziroma spravijo v depo pri Banki Slovenije, dokler traja postopek za kaznivo dejanje ali gospodarski prestopok ali prekršek.

Varščina v devizah, ki jo položi tuja fizična oseba v postopku za prekršek ali kazenskem postopku pri sodiščih v Republiki Sloveniji ter v sporu pred arbitražo pri Gospodarski zbornici Slovenije, se vplača na račun iz prvega odstavka tega člena.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

94. člen

Podjetja in druge domače osebe, uporabniki kreditov, so dolžni ob dospelosti kreditnih in konvencijskih obveznosti, nastalih do uveljavitve tega zakona, vplačati pri pooblaščenih banki protivrednost dospele obveznosti v domači valuti.

Plačila dospelih obveznosti po tujih kreditih v tujino iz prejšnjega odstavka je dolžna izvršiti pooblaščen banka, ki je izdala garancijo za plačilo obveznosti po teh kreditih.

Kolikor podjetje ali druga domača oseba ne izda nalog za prenos protivrednosti v domači valuti za plačilo zapadle obveznosti po tujih kreditih iz prvega odstavka tega člena, mora pooblaščen banka za kreditno poslovanje s tujino izvršiti plačilo v tujino, hkrati pa lahko organizacija, pooblaščen za opravljanje plačilnega prometa blokira žiro račun podjetja oziroma domače osebe, ki jo bremenijo tudi vsi stroški nastali zaradi neplačila protivrednosti zapadle obveznosti po tujih kreditih v domači valuti.

95. člen

Pogoje in način za vračanje kreditov, ki so jih uporabljale pooblaščen banke iz naslova deviz občanov, depniranih pri Narodni banki Jugoslavije in za vračanje deviz občanov iz depozita pri Narodni banki Jugoslavije, določa poseben zakon.

96. člen

Republika Slovenija je odgovorna za izpolnitev svojih obveznosti do tujine ter za izpolnitev obveznosti iz naslova garancij ali supergarancij, prevzetih od Socialistične federativne republike Jugoslavije ter upravičena do izterjave sorazmernega dela terjatev po klirinških računih in drugih mednarodnih sporazumih.

97. člen

V obdobju 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona, lahko Banka Slovenije predpiše pooblaščenim bankam obvezno prodajo tujih plačilnih sredstev iz menjalniškega poslovanja Banki Slovenije, po pogojih, ki jih le-ta sama določa.

98. člen

Jamstvo za devizne hranilne vloge in devizne račune občanov pri pooblaščenih bankah na območju Republike Slovenije se uredi s posebnim zakonom.

99. člen

Delavci, ki so na dan uveljavitve tega zakona zaposleni v Zveznem deviznem inšpektoratu na območju Republike Slovenije postanejo z dnem uveljavitve tega zakona delavci Republiškega deviznega inšpektorata, razen če izjavijo, da ne želijo skleniti delovnega razmerja v Republiškem deviznem inšpektoratu.

Vse pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev Republiškega deviznega inšpektorata se urejajo v skladu z zakonom o delavcih v državnih organih.

Podzakonski akti, ki urejajo organizacijo in način dela Zveznega deviznega inšpektorata se uporabljajo še naprej, do izdaje ustreznih republiških predpisov, vendar najdalj šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

100. člen

Podzakonske akte za izvajanje tega zakona morajo pristojni organi izdati najpozneje v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona.

101. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 440-01/91-5/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

**Predsednik
dr. France Bučar l. r.**

17.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

UKAZ
o razglasitvi zakona o Banki Slovenije

Razglša se zakon o Banki Slovenije, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Druženopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-10/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
o Milan Kučan l. r.

ZAKON
O BANKI SLOVENIJE

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Banka Slovenije je centralna banka Republike Slovenije.

Za obveznosti Banke Slovenije jamči Republika Slovenija.

2. člen

Banka Slovenije skrbi predvsem za stabilnost valute in splošno likvidnost plačevanja v državi in do tujine.

Pri uresničevanju nalog in pooblastil po tem in drugih zakonih je Banka Slovenije neodvisna.

3. člen

Banka Slovenije lahko vlaga pobude za izdajo zakonov in predlaga druge predpise s področja denarnega in deviznega sistema.

4. člen

Banka Slovenije predloži po potrebi, najmanj pa polletno, Skupščini Republike Slovenije poročilo o svojem delu.

5. člen

Za uresničevanje nalog iz 2. člena tega zakona Banka Slovenije:

- uravnava količino denarja v obtoku;
- skrbi za splošno likvidnost bank in hranilnic;
- skrbi za splošno likvidnost v plačilnih do tujine;
- kontrolira banke in hranilnice;
- izdaja bankovce in daje bankovce in kovance v obtok;
- predpisuje pravila za izvajanje jamstva za vloge občanov;
- predpisuje, organizira in usklajuje informacijski sistem, potreben za opravljanje njenih funkcij;
- opravlja posle za Republiko Slovenijo v skladu z zakonom;
- opravlja druge zadeve, določene z zakonom.

6. člen

Banka Slovenije se lahko zaradi izvrševanja svojih nalog ali kot predstavnik Republike Slovenije včlani v tuje in domače finančne ustanove ali z njimi sodeluje.

Za udeležbo Banke Slovenije v osnovnem kapitalu tujih finančnih ustanov ali za zagotovitev sredstev za člansko vlogo mora Banka Slovenije predhodno pridobiti soglasje Skupščine Republike Slovenije.

II. ORGANIZACIJA IN POLOŽAJ
BANKE SLOVENIJE

7. člen

Banka Slovenije je pravna oseba.
Sedež Banke Slovenije je v Ljubljani.

8. člen

Banka Slovenije ima statut. Statut Banke Slovenije sprejme Svet Banke Slovenije, soglasje nanj pa da Skupščina Republike Slovenije.

Statut določa organizacijo in poslovanje v Banki Slovenije.

Statut Banke Slovenije določa dela, ki jih opravljajo delavci s posebnimi pooblastili ter postopek in čas, za katerega se izberejo ti delavci.

O izbiri delavcev iz prejšnjega odstavka odloča Svet Banke Slovenije na predlog guvernerja Banke Slovenije.

9. člen

Banka Slovenije ima pečat, na katerem sta ime "Banka Slovenije" in grb Republike Slovenije.

10. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev, ki so v delovnem razmerju v Banki Slovenije, so določene s statutom.

Pravice, obveznosti in odgovornosti guvernerja, namestnika guvernerja, viceguvernerjev in delavcev s posebnimi pooblastili iz 8. člena tega zakona, ki izvirajo iz delovnih razmerij, določi Svet Banke Slovenije v skladu z zakonom.

III. ORGANI BANKE SLOVENIJE

11. člen

Organa Banke Slovenije sta Svet banke Slovenije in guverner Banke Slovenije.

12. člen

Svet Banke Slovenije sestavlja enajst članov; od tega šest članov iz vrst neodvisnih strokovnjakov, guverner, namestnik guvernerja in trije viceguvernerji.

13. člen

Člane Sveta Banke Slovenije iz vrst neodvisnih strokovnjakov imenuje Skupščina Republike Slovenije za šest let na predlog Predsedstva Republike Slovenije.

Člani Sveta Banke Slovenije iz vrst neodvisnih strokovnjakov ne smejo biti pogodbeno vezani ali zaposleni v organizacijah, ki jih kontrolira Banka Slovenije, ne smejo biti člani upravljalških organov organizacij, ki jih kontrolira Banka Slovenije, in ne smejo biti voljeni ali imenovani funkcionarji države Slovenije.

14. člen

Guvernerja Banke Slovenije imenuje Skupščina Republike Slovenije za šest let na predlog Predsedstva Republike Slovenije.

15. člen

Banka Slovenije ima namestnika guvernerja in tri viceguvernerje.

Statut Banke Slovenije določa, katere zadeve iz svojega delovnega področja lahko guverner prenese na svojega namestnika in viceguvernerje.

Namestnika guvernerja in viceguvernerje imenuje Skupščina Republike Slovenije za šest let na predlog guvernerja.

16. člen

Guverner Banke Slovenije in Svet Banke Slovenije sta odgovorna Skupščini Republike Slovenije za uresničevanje nalog Banke Slovenije.

Člani Sveta Banke Slovenije in delavci Banke Slovenije so dolžni varovati poslovno skrivnost, ki izhaja iz narave razmerja med Banko Slovenije in tretjimi osebami oziroma je določena s posebnimi predpisi.

17. člen

Guverner Banke Slovenije je predsednik Sveta Banke Slovenije.

18. člen

Guverner Banke Slovenije vodi poslovanje Banke Slovenije in organizira njeno delo.

19. člen

Guverner Banke Slovenije zastopa Banko Slovenije.

Guverner Banke Slovenije izdaja sklepe in druge splošne akte s področja poslovanja Banke Slovenije, ki po tem zakonu niso v pristojnosti Sveta Banke Slovenije.

20. člen

Svet Banke Slovenije pri uresničevanju svojih pristojnosti določa denarno politiko in sprejema ukrepe za njeno izvajanje.

Pri upravljanju zadev Banke Slovenije Svet Banke Slovenije sprejema sklepe in ukrepe ter odloča o drugih vprašanih, določenih s tem zakonom in statutom Banke Slovenije.

Svet Banke Slovenije odloča o zadevah iz svojega delovnega področja na sejah.

Za izvajanje sklepov, sprejetih v Svetu Banke Slovenije, je odgovoren guverner Banke Slovenije.

21. člen

Pri upravljanju zadev Banke Slovenije odloča Svet Banke Slovenije z dvotretjinsko večino glasov vseh svojih članov.

Če v Svetu Banke Slovenije pri odločanju ni doseženo potrebno soglasje, guverner Banke Slovenije pa oceni, da zaradi tega ne more uresničevati nalog in odgovornosti iz 2. člena tega zakona, ukrepa v svoji pristojnosti in o tem obvesti Skupščino Republike Slovenije.

Skupščina Republike Slovenije dokončno odloči o spornih vprašanih iz prejšnjega odstavka.

22. člen

Sklepi Sveta Banke Slovenije se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

Svet Banke Slovenije sprejme poslovnik o svojem delu.

23. člen

Guverner Banke Slovenije lahko izdaja navodila za enotno uporabo predpisov, sklepov in ukrepov Sveta Banke Slovenije iz drugega odstavka 20. člena tega zakona.

24. člen

Guverner Banke Slovenije lahko zadrži izvršitev sklepa ali splošnega akta Sveta Banke Slovenije in o tem

v dveh delovnih dneh obvesti Skupščino Republike Slovenije.

IV. POSLOVANJE BANKE SLOVENIJE

1. Uravnavanje količine denarja v obtoku

25. člen

Banka Slovenije uravnava količino denarja v obtoku tako, da:

1. kupuje oziroma prodaja tuja plačilna sredstva;
2. kupuje in prodaja državne vrednostne papirje;
3. kupuje in prodaja domače vrednostne papirje oziroma tuje prenosljive kratkoročne vrednostne papirje;
4. izdaja in kupuje blagajniške zapise Banke Slovenije;

5. daje kratkoročne kredite bankam in hranilnicam na podlagi domačih in tujih prenosljivih kratkoročnih vrednostnih papirjev;

6. daje kredite bankam z vračilnim rokom do treh mesecev ob zastavi vrednostnih papirjev in blagajniških zapisov;

7. določa obvezno rezervo bank in hranilnic pri Banki Slovenije;

8. določa splošno eskontno mero Banke Slovenije in aktivne in pasivne obrestne mere Banke Slovenije.

26. člen

Banka Slovenije izdaja in jemlje denar iz obtoka z nakupom oziroma prodajo tujih plačilnih sredstev v skladu z zakonom.

27. člen

Banka Slovenije določa pogoje in način za nakup in prodajo državnih vrednostnih papirjev.

28. člen

Banka Slovenije določa vrsto, višino, roke in druge pogoje za nakup in prodajo domačih in tujih prenosljivih kratkoročnih vrednostnih papirjev, ki jih kupuje in prodaja bankam in hranilnicam neposredno ali na denarnem trgu.

29. člen

Banka Slovenije določa obseg, roke in druge pogoje za izdajo, vpis in izplačilo svojih blagajniških zapisov.

Blagajniške zapise Banke Slovenije lahko vpisujejo banke in hranilnice.

30. člen

Banka Slovenije določa višino, roke za uporabo in vračanje ter druge pogoje za dajanje kratkoročnih kreditov bankam in hranilnicam:

1. na podlagi domačih in tujih prenosljivih vrednostnih papirjev, ki so jih banke avalirale in ki dospevajo v enem letu;

2. na podlagi zastave vrednostnih papirjev, ki dospevajo v enem letu in blagajniških zapisov Banke Slovenije.

Banka Slovenije določa, katere vrste vrednostnih papirjev so lahko podlaga za dajanje kreditov po tem členu.

31. člen

Banka Slovenije določa višino obvezne rezerve bank in hranilnic tako, da predpiše določen odstotek od depozitov in drugih sredstev.

Banka Slovenije lahko določi različne odstotke po vrsti, rokih in velikosti depozitov in drugih sredstev bank

in hranilnic, oziroma lahko določi, da se za določene depozite in druga sredstva ne obračunava obvezna rezerva.

Banka Slovenije obreduje sredstva obvezne rezerve in določa nadomestilo za nepravilno izločeno in uporabljeno obvezno rezervo.

32. člen

Banka Slovenije določa način in roke za obračunavanje, izločanje in uporabo obvezne rezerve.

33. člen

Banka Slovenije določa splošno eskontno mero Banke Slovenije.

Banka Slovenije določa obrestne mere za kredite in druge terjatve pri Banki Slovenije in obresti za sredstva, deponirana pri Banki Slovenije, v odvisnosti od splošne eskontne mere.

2. Skrb za splošno likvidnost bank in hranilnic

34. člen

Banka Slovenije skrbi za splošno likvidnost bank in hranilnic tako, da:

1. predpisuje obvezne okvire rokovne strukture naložb bank in hranilnic;

2. predpisuje način uporabe obvezne rezerve;

3. določa bankam in hranilnicam okvire za opravljanje garancijskih poslov in za izdajo lastnih vrednostnih papirjev;

4. določa pogoje za oblikovanje posebne rezerve hranilnic za zagotavljanje likvidnosti v plačilih iz naslova hranilnih vlog;

5. predpisuje višino, roke za uporabo in vračanje ter druge pogoje za dajanje kratkoročnih kreditov bankam za zagotavljanje dnevne likvidnosti na podlagi določenih vrednostnih papirjev;

6. predpisuje minimalne splošne pogoje za kreditno sposobnost bank in hranilnic;

7. ugotavlja datum, od katerega je banka ali hranilnica nelikvidna.

Banka Slovenije določi, kateri ukrepi iz tega člena se uporabljajo za hranilnice in pod katerimi pogoji.

35. člen

Banka Slovenije lahko predpiše tudi obveznost bank in hranilnic, da ohranjajo strukturo svojih naložb po rokih dospelosti v določenih okvirih in jo usklajujejo s strukturo virov sredstev po njihovi rokavnosti.

36. člen

Banka Slovenije določa višino, roke za uporabo in vračilo ter druge pogoje za kratkoročne kredite, ki jih daje bankam in hranilnicam za zagotavljanje njihove dnevne likvidnosti.

Kredite iz prejšnjega odstavka daje Banka Slovenije na podlagi vrednostnih papirjev, in sicer:

1. blagajniških zapisov Banke Slovenije;

2. državnih vrednostnih papirjev;

3. obveznic, za katere je republika z zakonom prevzela obveznost, da jih amortizira ali za katere jamči;

4. eskontiranih menic podjetij;

5. blagajniških zapisov bank in drugih izdajateljjev;

6. komercialnih zapisov.

37. člen

Pooblaščen organizacija za plačilni promet dnevno obvešča Banko Slovenije o stanju likvidnosti bank in hranilnic.

38. člen

Banka oziroma hranilnica je nelikvidna, če ni poravnala dospelih obveznosti v državi in tujini, ali če jih je namesto nje izpolnila druga fizična ali pravna oseba ali družbenopolitična skupnost na podlagi jamstva.

Nelikvidna banka oziroma hranilnica ne sme izvrševati plačil iz svojega žiro računa, dajati kreditov, odpirati akreditivov in izdajati jamstev.

Nelikvidni banki oziroma hranilnici pooblaščen organizacija za plačilni promet ne sme izvrševati plačilnih nalogov.

Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena lahko nelikvidna banka oziroma hranilnica izvršuje le izplačila, za katera je realizirala jamstva v skladu s tem in drugim zakonom.

Banka Slovenije predpiše natančnejše pogoje za ugotavljanje nelikvidnosti bank in hranilnic.

39. člen

Pooblaščen organizacija za plačilni promet mora podatke, na podlagi katerih se ugotavlja nelikvidnost banke in hranilnice ter s katerimi razpolaga v okviru svojih pristojnosti, takoj posredovati Banki Slovenije.

Po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka Banka Slovenije takoj ukrepa v skladu s svojimi pristojnostmi.

3. Skrb za splošno likvidnost v plačilih do tujine

40. člen

Zaradi skrbi za splošno likvidnost bank v plačilih do tujine sprejema Banka Slovenije sklepe in predpisuje ukrepe v skladu s tem in drugim zakonom. V okviru svojih pravic in dolžnosti izvaja te ukrepe samostojno.

41. člen

Banka Slovenije lahko odpira račune v tujini.

Banka Slovenije upravlja z mednarodnimi denarnimi rezervami Republike Slovenije, razen z delom, ki ga imajo pooblaščen banke.

Banka Slovenije kontrolira ravnanje z delom deviznih denarnih rezerv, ki jih imajo pooblaščen banke.

42. člen

Izvedbo obračunskega poslovanja z določenimi državami na podlagi zakona in drugih predpisov zagotovi Banka Slovenije z odpiranjem klirinških računov.

43. člen

Republika Slovenija sprejema za pokrivanje svojih deviznih obveznosti na podlagi zakona in drugih predpisov ukrepe, ki jih izvršujejo banke.

Banka Slovenije nadzoruje izvajanje predpisov iz prejšnjega odstavka.

44. člen

Za uravnavanje splošne likvidnosti bank v plačilih do tujine lahko Banka Slovenije predpiše, da morajo imeti banke določen znesek v devizah ali likvidnih deviznih naložbah kot minimalno rezervo za uravnavanje likvidnosti v plačilih do tujine.

45. člen

Banka Slovenije lahko prodaja in kupuje valuto Republike Slovenije v tujini.

46. člen

Banka Slovenije kupuje in prodaja zlato ter druge plemenite kovine.

Banka Slovenije lahko izvaša in iznaša v tujino denarno zlato ter ga uvaža ter vnaša iz tujine v kovani in nepredelani obliki.

47. člen

Banka Slovenije sprejema ukrepe za skladnost strukture najemanja in uporabe zunanjih kreditov z denarnimi gibanji ter spremlja in kontrolira vzpostavljanje kreditnih odnosov s tujino v skladu z zakonom.

48. člen

Banka Slovenije se sme kratkoročno zadolževati v tujini na podlagi sklepa, ki ga sprejme Svet banke.

Banka Slovenije se sme dolgoročno zadolžiti v tujini v svojem imenu in za račun Republike samo na podlagi zakona.

49. člen

Banka Slovenije opravlja za Republiko Slovenijo vse posle v zvezi z najemanjem in odplačevanjem zunanjih kreditov republike, če za posamezne kredite predpis oziroma kreditna pogodba ne določa drugače.

4. Kontrola bank in hranilnic

50. člen

Banka Slovenije s kontrolo bank in hranilnic preverja izvajanje ukrepov, za sprejemanje katerih je pooblaščen s tem in drugim zakonom ter predpisov, ki urejajo bančno in hranilniško poslovanje, devizno poslovanje in kreditne odnose s tujino, promet blaga in storitev s tujino in opravljanje gospodarskih dejavnosti v tujini.

Natančnejše pogoje in način kontrole, vrsto, roke in vrstni red kontrole predpiše Banka Slovenije.

51. člen

Pri kontroli po 50. členu tega zakona ima Banka Slovenije pravico do vpogleda v poslovne knjige in drugo dokumentacijo bank in hranilnic.

Banke in hranilnice morajo na zahtevo Banke Slovenije poslati podatke, potrebne za kontrolo iz 50. člena tega zakona.

Banka Slovenije opravlja kontrolo iz 50. člena tega zakona tudi s pregledovanjem poročil in druge dokumentacije, ki jih dobi od bank in hranilnic ter s pregledovanjem podatkov in druge dokumentacije, s katero razpolaga, nanaša pa se na uporabo predpisov v bankah in hranilnicah.

52. člen

Če se s kontrolo iz prvega odstavka 50. člena tega zakona ugotovi, da je banka ali hranilnica ravnala v nasprotju z ukrepi in predpisi iz navedenega člena, ukrepa Banka Slovenije proti tej banki oziroma hranilnici ter proti vodilnim delavcem banke oziroma hranilnice.

53. člen

Ukrepi iz 52. člena tega zakona proti banki oziroma hranilnici so:

1. ustavitev nakupa vrednostnih papirjev po 28. in 29. členu ter kreditiranja po 30. in 36. členu tega zakona za 10 do 30 dni;
2. omejitev rasti obsega plasmajev za 30 do 60 dni;
3. ustavitev plačil v tujino za 10 do 60 dni, razen plačil iz dospelih zunanjih kreditov, akreditivov in konvencijskih obveznosti;
4. omejitev zadolževanja v tujini za 30 do 60 dni;
5. predlog pristojnim organom banke oziroma hranilnice, da se njihov vodilni delavec suspendira oziroma razreši;

6. drugi ukrepi, ki jih določa zakon.

Ukrepi iz tega člena in njihovo trajanje se izrečejo z odločbo, ki jo izda guverner Banke Slovenije in je dokončna v upravnem postopku.

54. člen

Če se z ukrepi proti banki oziroma hranilnici v rokih iz 53. člena tega zakona ne zagotovi zakonito poslovanje, izterja Banka Slovenije vse svoje terjatve do te banke oziroma hranilnice.

Če se pri kontroli ugotovijo v poslovanju banke ali hranilnice opravila ali dejanja, ki so kazniva po zakonu, naznani guverner Banke Slovenije ali oseba, ki jo pooblasti, to pristojnemu organu.

O opravljenih kontrolah in izvedenih ukrepih obvesti Banka Slovenije dvakrat na leto Skupščino Republike Slovenije.

55. člen

Banka Slovenije ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji za poslovanje banke oziroma podružnice tuje banke, predpisani z zakonom ter izda neomejeno ali omejeno dovoljenje za poslovanje.

Banka Slovenije ugotovi tudi, ali so izpolnjeni pogoji za poslovanje hranilnice, predpisani z zakonom in izda dovoljenje za njeno poslovanje.

56. člen

Banka Slovenije kontrolira, ali so izpolnjeni predpisani pogoji za poslovanje banke in hranilnice, kontrolira poslovanje banke in hranilnice ter sprejema ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Natančnejše pogoje in način opravljanja kontrole iz prejšnjega odstavka ter postopek za sprejemanje ukrepov predpiše Banka Slovenije.

57. člen

Na podlagi ugotovitev kontrole iz 56. člena tega zakona lahko Banka Slovenije od banke oziroma hranilnice zahteva naslednje aktivnosti:

1. da poveča znesek ustanovitvenega kapitala, sredstev rezerv in posebne rezerve;
2. da ukine določene podružnice in predstavništva;
3. da začasno ustavi kreditiranje določenih lastnikov in komitentov banke oziroma hranilnice;
4. da ustavi kreditiranje v določenem obdobju;
5. da odpiše terjatve, kadar nastanejo za to z zakonom določeni pogoji;
6. da ustavi obračunavanje in pripis obresti za kredite in druge aktivne postavke določene stopnje plačljivosti;
7. da razreši določene vodilne delavce;
8. da zadrži delitev in izplačilo dobička banke oziroma hranilnice;
9. da odpravi tudi druge nepravilnosti z izvedbo oziroma ustavitvijo določenih aktivnosti.

Zahteva iz prejšnjega odstavka se pošlje banki oziroma hranilnici v pisni obliki in pri tem določi rok za njeno sprejetje.

Če banka oziroma hranilnica v roku iz prejšnjega odstavka ne sprejme zahteve Banke Slovenije, izda guverner Banke Slovenije odločbo, s katero naloži banki oziroma hranilnici določene aktivnosti, navedene v prvem odstavku tega člena. S to odločbo se določi rok za njeno izvršitev.

Odločba iz prejšnjega odstavka je dokončna v upravnem postopku.

58. člen

Če Banka Slovenije na podlagi kontrole oceni, da nadaljevanje poslovanja banke oziroma hranilnice lahko

še bolj poslabša njeno finančno stanje in ogrozi možnost izboljšanja njenega finančnega stanja, lahko izda odločbo, s katero se vse oblike poslovanja banke oziroma hranilnice, razen izplačil na podlagi realiziranih jamstev, ustavijo najdlje za 15 dni, in določi delavca Banke Slovenije s posebnimi pooblastili, ki kontrolira izvrševanje te odločbe.

Z odločbo iz prejšnjega odstavka se določijo tudi primeri, v katerih lahko delavec Banke Slovenije s posebnimi pooblastili izdaja naloge delavcu banke oziroma hranilnice.

59. člen

Banka Slovenije predpiše za banke in hranilnice najmanjši obseg, obliko in vsebino revizije in revizijskega poročila.

Banka Slovenije lahko zahteva, da banke in hranilnice zagotovijo in v določenem roku pošljejo revizijsko poročilo o njihovem letnem obračunu in poslovanju.

Če Banka Slovenije oceni, da poročilo iz prejšnjega odstavka ni v skladu z določenimi standardi revizije ali s predpisanim obsegom, obliko in vsebino revizijskega poročila za banke in hranilnice, lahko zahteva novo revizijsko poročilo, ki ga sestavi drug pooblaščen revizor v skladu z zakonom.

5. Posli za Republiko Slovenijo

60. člen

Sredstva proračuna Republike Slovenije se vodijo pri Banki Slovenije in so sestavni del pasive Banke Slovenije.

Banka Slovenije opravlja tudi druge z zakonom določene posle za Republiko Slovenijo.

Vse posle, ki jih za Republiko Slovenijo opravlja Banka Slovenije, odobrava in nadzoruje Svet Banke Slovenije, izkazujejo pa se v posebni bilanci Banke Slovenije.

61. člen

Banka Slovenije lahko odobri Republikli Sloveniji samo kratkoročne kredite za premoščanje časovne neusklajenosti med prilivi in odlivi sredstev proračuna republike. Rok za vračilo kreditov je najpozneje do konca tekočega proračunskega leta.

O kratkoročnih kreditih iz prejšnjega odstavka obvesti Banka Slovenije Skupščino Republike Slovenije.

Stanje kreditov iz prvega odstavka tega člena ne sme preseči 5 % proračuna Republike Slovenije za tekoče leto oziroma ne sme preseči petine celotnega predvidenega proračunskega primanjkljaja.

62. člen

Natančnejši način izvajanja poslov za Republiko Slovenijo določi Banka Slovenije.

6. Informacijski sistem Banke Slovenije

63. člen

Banka Slovenije, banke in hranilnice pri opravljanju svojih poslov ter na podlagi posebnih nalog Banke Slovenije evidentirajo, zbirajo, obdelujejo in izkazujejo podatke in informacije, ki se nanašajo:

1. na denarna in kreditna gibanja,
2. na področje ekonomskih odnosov s tujino.

Banke in hranilnice pošiljajo podatke iz prejšnjega odstavka na podlagi navodil, ki jih predpiše Banka Slovenije.

64. člen

Banka Slovenije in Republiški sekretariat za finance sta si dolžna posredovati podatke in informacije, ki so pomembni za delovanje denarnega in bančnega sistema.

65. člen

Način in obseg evidentiranja, zbiranja, obdelave, izkazovanja in prenosa podatkov in informacij, potrebnih za izvajanje tega zakona, predpiše Banka Slovenije.

66. člen

Zaradi spremljanja terjatev in obveznosti do tujine, ki še niso vnovčene oziroma plačane, Banka Slovenije zbira od podjetij in bank podatke o sklenjenih izvozno uvoznih pogodbah, njihovi realizaciji in plačevanju v zvezi z njimi.

Način zbiranja podatkov iz prejšnjega odstavka predpiše Banka Slovenije.

7. Vodenje postopka

67. člen

Pri odločanju o pravicah in obveznostih pravnih oseb postopa Banka Slovenije po zakonu o splošnem upravnem postopku, če ni s tem ali drugim zakonom drugače določeno.

V. IZDAJANJE BANKOVCEV IN KOVANCEV

68. člen

Denarna enota Republike Slovenije se določi s posebnim zakonom.

69. člen

Banka Slovenije izdaja bankovce ter določa apoene in njihova glavna znamenja.

Kovance izdaja Republika Slovenija in določa apoene in njihova glavna znamenja.

Banka Slovenije odloča o dajanju bankovcev in kovancev v obtok in o njihovem jemanju iz obtoka.

Izdajanje priložnostnih kovancev se uredi s posebnim zakonom.

70. člen

Bankovci in kovanci, ki se glasijo na valuto Republike Slovenije, so edino zakonito plačilno sredstvo v Republikli Sloveniji.

71. člen

Vse obveznosti in pravice ter vsi posli, ki se glasijo na denar, sklenjeni pa so v Republikli Sloveniji med podjetji, bankami, drugimi domačimi pravnimi osebami in občani ter med občani in tujimi osebami, se izkazujejo v valuti Republike Slovenije in izvršujejo s plačilnimi sredstvi, ki se glasijo na valuto Republike Slovenije, če zakon ne določa drugače.

72. člen

Banka Slovenije organizira oskrbovanje območja Republike Slovenije z bankovci in kovanci.

73. člen

Najnižji apoen v prometu, s katerim se zaokroži končni obračun v gotovinskem in brezgotovinskem plačilnem prometu in v poslovnih knjigah, določi Banka Slovenije.

74. člen

Bankovci in kovanci, ki se vzamejo iz obtoka, ne bodo biti zakonito plačilno-sredstvo in se zamenjajo v rokih in na način, ki jih določi Banka Slovenije.

75. člen

Banka Slovenije zamenja bankovce in kovance, ki so postali neprimerni za promet in sicer: obrabljene bankovce v polnem znesku, poškodovane bankovce in kovance pa po pogojih, ki jih sama določi.

76. člen

Bankovce, ki jih izdaja Banka Slovenije, in kovance lahko izdelujejo specializirane organizacije v Republiki Sloveniji ali v tujini.

Banka Slovenije daje strokovno mnenje o pristnosti bankovcev in kovancev.

VI. PRIHODKI, ODHODKI IN SREDSTVA BANKE SLOVENIJE

77. člen

Banka Slovenije ustvarja prihodke:

1. iz obresti in drugih prihodkov od sredstev, deponiranih v tujini;
2. iz obresti za kredite, ki jih daje neposredno;
3. iz realiziranih pozitivnih tečajnih razlik, ki ostanejo po kritju realiziranih negativnih tečajnih razlik;
4. iz nadomestil za opravljanje storitev;
5. iz nakupa in prodaje vrednostnih papirjev;
6. iz obresti za kredite in druge plasmaje iz primarne emisije;
7. iz prihodkov po posebnih zakonih;
8. iz drugih prihodkov, ki jih ustvarja s svojim poslovanjem.

78. člen

Iz prihodkov, ki jih ustvari Banka Slovenije po 77. členu tega zakona, se poravnajo:

1. obresti in drugi stroški iz zunanjih kreditov;
2. obresti za sredstva, ki so deponirana pri Banki Slovenije,
3. obresti in drugi stroški iz vrednostnih papirjev;
4. stroški iz devizno valutnih poslov;
5. realizirane negativne tečajne razlike, ki niso pokrite iz realiziranih pozitivnih tečajnih razlik;
6. odhodki po posebnih zakonih;
7. stroški izdelave bankovcev;
8. materialni in amortizacijski stroški;
9. osebni dohodki delavcev Banke Slovenije;
10. drugi stroški, ki jih ima Banka Slovenije pri svojem poslovanju.

Iz presežkov prihodkov nad odhodki, ki jih ustvari Banka Slovenije po 77. členu tega zakona, se lahko zagotovijo sredstva tudi za:

1. osnovna sredstva;
2. posebne rezerve.

79. člen

Ostane realiziranih pozitivnih tečajnih razlik iz 3. točke 77. člena tega zakona se prenese v posebne rezerve Banke Slovenije na poseben podračun in se lahko uporablja samo za kritje nepokritih realiziranih negativnih tečajnih razlik.

Odhodki iz 6. točke prvega odstavka 78. člena tega zakona se izvršujejo v višini ustvarjenih prihodkov iz 7. točke prvega odstavka 77. člena tega zakona.

80. člen

Banka Slovenije določa tarifo, po kateri se zaračunavajo nadomestila za storitve, ki jih opravlja.

81. člen

Stroški Banke Slovenije, ki nastanejo pri opravljanju poslov za republiko, se krijejo po pogodbi iz proračuna republike.

82. člen

Finančni načrt in letni obračun Banke Slovenije sprejme Svet Banke Slovenije, potrdi pa ju Skupščina Republike Slovenije.

Revizijo letnega obračuna Banke Slovenije opravi za to pooblaščen revizor.

Svet Banke Slovenije mora najpozneje do 30. junija vsakega leta sprejeti letni obračun za prejšnje leto.

Do sprejetja finančnega načrta Banke Slovenije se financiranje Banke Slovenije izvaja po sklepu o začasnem financiranju, ki ga sprejme Svet Banke Slovenije.

83. člen

Presežek prihodkov nad odhodki Banke Slovenije po uporabi sredstev za namene drugega odstavka 78. člena in prvega odstavka 79. člena tega zakona je prihodek proračuna republike.

Presežek odhodkov nad prihodki Banke Slovenije se krije iz posebne rezerve Banke Slovenije, če pa ta sredstva ne zadostujejo, se presežek odhodkov krije iz sredstev proračuna republike.

84. člen

Pridobivanje stvari in pravic, ki so osnovna sredstva Banke Slovenije, se ureja v okviru virov sredstev Banke Slovenije.

Potrebe za nabavo osnovnih sredstev se predvidijo s finančnim načrtom Banke Slovenije, ugotovijo pa z letnim obračunom Banke Slovenije.

85. člen

Za kritje rizikov, nastalih pri poslovanju Banke Slovenije, se oblikujejo posebne rezerve.

Sredstva za posebne rezerve se izločajo iz prihodkov v znesku, ki ga določi Svet Banke Slovenije. O uporabi sredstev posebne rezerve odloča Svet Banke Slovenije.

VII. NADZOR NAD POSLOVANJEM BANKE SLOVENIJE

86. člen

Nadzor nad poslovanjem Banke Slovenije opravlja Skupščina Republike Slovenije.

Način nadzora nad poslovanjem Banke Slovenije predpiše Skupščina Republike Slovenije.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

87. člen

Z denarno kaznijo najmanj 200.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopke banka ali hranilnica:

1. če pri avaliranju, dajanju garancij in izdajanju lastnih vrednostnih papirjev ne upošteva predpisanih okvirov (3. točka prvega odstavka 34. člena);

2. če ne upošteva ukrepov, ki jih sprejme Banka Slovenije v skladu s tem zakonom (34., 35., 36., 38., 44., 53. in 57. člen);

3. če na zahtevo Banke Slovenije v določenem roku ne zagotovi poročila o ekonomsko finančni reviziji nje-nega letnega obračuna in poslovanja (59. člen);

4. če ne upošteva predpisov in navodil o delovanju informacijskega sistema (63. in 66. člen).

Z denarno kaznijo najmanj 15.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopok tudi odgovorna oseba v banki ali hranilnici, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

88. člen

Z denarno kaznijo najmanj 15.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopok odgovorna oseba v Banki Slove-nije, če ne opravlja kontrole ali ne izvede ukrepov iz svoje pristojnosti (50., 53., 57. in 58. člen).

89. člen

Z denarno kaznijo najmanj 5.000 dinarjev se kaznuje za prekršek delavec banke ali hranilnice, ki ne izvrši naloga delavca Banke Slovenije (drugi odstavek 58. čle-na).

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

90. člen

Bankovci in kovanci, ki se glasijo na dinarje, so zakonito plačilno sredstvo v Republiki Sloveniji, dokler Skupščina Republike Slovenije ne odloči drugače.

91. člen

Vse obveznosti in pravice ter vsi posli, ki se glasijo na denar, sklenjeni v Republiki Sloveniji med podjetji, drugimi domačimi pravnimi osebami in občani ter med občani in tujimi osebami, se izkazujejo v dinarjih in izvršujejo s plačilnimi sredstvi, ki se glasijo na dinarje, dokler Skupščina Republike Slovenije ne odloči drugače.

92. člen

Z bankami in hranilnicami po tem zakonu so mišljene banke, ustanovljene po zakonu o Narodni banki Jugosla-vije in enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin (Uradni list SFRJ, št. 34/89, 88/89 in 61/90) in po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah (Uradni list SFRJ, št. 10/89, 40/89, 87/89, 18/90 in 72/90) ter banke in hranilnice, ustanovljene po tem zakonu in po zakonu o bankah in hranilnicah (Uradni list RS, št. 1/91).

93. člen

Podzakonski akti, sprejeti na podlagi zakona o Na-rodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslova-nju narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin, veljajo do sprejetja ustreznih predpisov na podlagi tega zakona.

94. člen

Banka Slovenije po tem zakonu je pravni naslednik Narodne banke Slovenije, ki je delovala po zakonu o Narodni banki Slovenije (Uradni list SRS, št. 24/77 in 9/85) in po zakonu o Narodni banki Jugoslavije in eno-tnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin.

Do imenovanja Sveta Banke Slovenije po tem zakonu opravlja funkcije Sveta Banke Slovenije guverner Banke Slovenije, vendar najdlje 30 dni.

95. člen

Guverner in viceguvernerji Narodne banke Slovenije, imenovani po zakonu o Narodni banki Slovenije, opravljajo svoje funkcije do poteka mandata.

96. člen

Predpis o nadzoru nad poslovanjem Banke Slovenije po 86. členu tega zakona sprejme Skupščina Republike Slovenije najpozneje v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

97. člen

Določbe prvega odstavka 60. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. 1. 1992.

98. člen

Banka Slovenije lahko uporablja instrument omejeva-nja obsega in dinamike rasti bančnih plasmajev najdlje do 31. 12. 1993.

99. člen

Jamstvo za hranilne vloge občanov pri bankah in hranilnicah v Republiki Sloveniji se uredi s posebnim zakonom.

100. člen

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati zakon o Narodni banki Slovenije (Uradni list SRS, št. 24/77 in 9/85).

101. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 450-03/91-10/3

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

18.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z **o razglasitvi zakona o bankah in hranilnicah**

Razglša se zakon o bankah in hranilnicah, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbe-nopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-11/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

Z A K O N **O BANKAH IN HRANILNICAH**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Banka je pravna oseba, katere predmet poslovanja je opravljanje bančnih poslov po določbah tega zakona.

2. člen

Banka lahko opravlja naslednje bančne posle:

1. sprejema vse vrste denarnih vlog pravnih in fizičnih oseb;
 2. daje in najema kredite;
 3. opravlja posle plačilnega prometa;
 4. odkupuje čeke in menice;
 5. posluje s tujimi plačilnimi sredstvi;
 6. izdaja vrednostne papirje in kreditne kartice;
 7. kupuje in prodaja ter upravlja z vrednostnimi papirji domačih in tujih izdajateljev;
 8. prevzema in izdaja poročstva in garancije ter sprejema druge obveznosti za svoje komitente, ki se lahko izpolnijo v denarju;
 9. kupuje in izterjuje terjatve;
 10. hrani vrednostne papirje in druge vrednosti.
- Republiški sekretar za finance lahko na podlagi mnenja guvernerja Banke Slovenije določi tudi druge bančne posle, ki jih sme opravljati banka.
- Banka lahko opravlja bančne posle v svojem imenu in za svoj račun, v svojem imenu in za tuj račun in v tujem imenu in za tuj račun.

3. člen

Določbe tega zakona se ne uporabljajo za finančne organizacije, ki so ustanovljene s posebnim zakonom.

4. člen

Banka posluje po načelih likvidnosti, varnosti in rentabilnosti.

5. člen

Banka se ustanovi pod pogoji, ki jih določa ta zakon, kot delniška družba.

6. člen

Banka je nosilka pravic, obveznosti in odgovornosti v pravnem prometu glede sredstev in premoženja, s katerimi razpolaga.

II. BANKE

1. Ustanovitev banke

7. člen

Banko ustanovijo domače ali tuje pravne oziroma fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelji).

8. člen

Ne glede na določbo 7. člena tega zakona lahko tuja banka ustanovi podružnico kot pravno osebo, poslovno enoto ali predstavništvo.

Za ustanovitev podružnice iz prvega odstavka tega člena mora tuja banka pridobiti dovoljenje Banke Slovenije po 14. členu tega zakona.

Za ustanovitev poslovne enote ali predstavništva iz prvega odstavka tega člena mora tuja banka pridobiti soglasje Banke Slovenije.

Poslovna enota in predstavništvo iz prvega odstavka tega člena ne smeta opravljati bančnih poslov iz 2. člena tega zakona. V pravnem prometu nastopata v okviru pooblastil, ki so vpisana v sodnem registru.

9. člen

Z aktom o ustanovitvi banke se določi znesek kapitala za ustanovitev in delo banke.

Za ustanovitev banke je potrebno najmanj 35 milijonov dinarjev v denarni obliki.

Najmanjši znesek kapitala v denarni obliki iz prejšnjega odstavka usklajuje Banka Slovenije tako, da se ohranja njegova realna vrednost.

10. člen

Z aktom o ustanovitvi se določijo: firma in sedež banke, vrste bančnih poslov, ki jih bo banka opravljala, znesek sredstev za delo banke, pogoji in način zbiranja teh sredstev, pravice ustanoviteljev, pogoji in način za ugotavljanje in razporejanje dobička, oseba ali organ, ki opravlja posle in zadeve, ki so nujni, da bi se lahko banka ustanovila ter druga vprašanja, ki so pomembna za njeno ustanovitev.

11. člen

Banka se ustanovi na ustanovnem zboru, ki sprejme sklep o njeni ustanovitvi in statut banke, izvoli upravni odbor in nadzorni odbor ter imenuje direktorja banke.

Akte iz prejšnjega odstavka sprejme ustanovni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh ustanoviteljev.

12. člen

Statut banke mora vsebovati določbe o:

1. firmi in sedežu banke,
2. notranji organizaciji banke in pooblastilih organizacijskih enot v pravnem prometu,
3. podrobnem opisu poslov, ki jih bo banka opravljala,
4. skupnem znesku ustanovitvenega kapitala, vrsti in višini kapitalskih vlog vsakega ustanovitelja, roku in načinu vplačila in vpisa kapitalskih vlog,
5. pogojih in načinu povečanja ustanovitvenega kapitala in rezerv banke ter postopku prenosa vrednostnih papirjev, ki jih prejmejo ustanovitelji za trajno vložena sredstva v banko,
6. razporeditvi in delitvi dobička, prevzemanju rizika in kritju izgube banke,
7. načinu upravljanja banke, oblikovanju zbora banke, upravnega odbora in nadzornega odbora, odgovornosti in pooblastilih direktorja in drugih delavcev s posebnimi pooblastili ter o načinu njihovega imenovanja in razreševanja,
8. pravilih opravljanja notranje kontrole in revizije v banki,
9. postopku spremembe statuta in drugih aktov banke,
10. trajanju in prenehanju banke,
11. drugih zadevah, ki so pomembne za delo banke.

13. člen

Banka postane pravna oseba z vpisom v sodni register.

Priglasitev za vpis v sodni register se vložijo po pridobitvi dovoljenja Banke Slovenije za poslovanje banke.

Priglasitvi za vpis v sodni register se priložijo:

1. akt o ustanovitvi banke,
2. statut banke,
3. dokaz, da je vplačan znesek kapitala v denarju iz 9. člena tega zakona,
4. dovoljenje za poslovanje, ki ga izda Banka Slovenije na podlagi 15. člena tega zakona,
5. druge listine, v skladu s predpisi o vpisu v sodni register.

V sodni register se vpišejo tudi podružnice, poslovne enote in predstavništva banke v skladu s predpisi o vpisu v sodni register.

Banka Slovenije lahko pred pristojnim sodiščem zahteva izbris opravljanja bančnih poslov iz sodnega registra, če ugotovi, da banka opravlja bančne posle brez dovoljenja Banke Slovenije.

1.1. Dovoljenje za poslovanje

14. člen

Vloga za dodelitev dovoljenja za poslovanje banke mora obsegati:

1. akt o ustanovitvi in statut banke,
2. opis poslov, ki jih bo banka opravljala in načrt bančnega poslovanja za prihodnji dve leti,
3. podatke o znesku ustanovitvenega kapitala,
4. informacije o medsebojnih kapitalskih in upravljal-skih povezavah med ustanovitelji in finančnem stanju ustanoviteljev,
5. imena fizičnih oseb, ki bodo vodile banko, in podatke, iz katerih je razvidno, da so usposobljene za vodenje banke,
6. dokumentacijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, da bo banka kadrovsko, tehnično in organizacijsko sposobna opravljati posle predvidene z aktom o ustanovitvi banke.

Vloga tuje banke za ustanovitev podružnice na območju Republike Slovenije mora obsegati:

1. podatke o pravni obliki in sedežu matične banke ter statut ali pravila poslovanja,
2. podatke o bančnih poslih tuje banke in krajih, kjer te posle opravlja,
3. tri zadnja letna poslovna poročila matične banke,
4. podroben opis poslov, ki jih namerava opravljati podružnica,
5. višino kapitala, s katerim bo razpolagala podružnica,
6. imena fizičnih oseb, ki bodo vodile podružnico in podatke o njihovi strokovni usposobljenosti za opravljanje bančnih poslov,
7. akt o medsebojnih odnosih med matično banko in podružnico.

15. člen

Banka Slovenije ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji iz tega zakona za poslovanje banke oziroma podružnice tuje banke ter izda neomejeno ali omejeno dovoljenje za poslovanje.

Z omejenim dovoljenjem iz prejšnjega odstavka se dovoli opravljanje določenih bančnih poslov na podlagi pogojev in meril, ki jih predpiše Banka Slovenije.

Če pogoji za poslovanje niso izpolnjeni, Banka Slovenije z odločbo zavrne izdajo dovoljenja za poslovanje banke.

Odločba iz prejšnjega odstavka je dokončna v upravnem postopku.

16. člen

Banka se lahko združi z drugo banko, pripoji k drugi banki ali razdruži na več samostojnih bank le na podlagi dovoljenja Banke Slovenije.

17. člen

Banka Slovenije izda dovoljenje iz prejšnjega člena, če se s statusnimi spremembami ne ustvarja monopolna ali oligopolna struktura bančnega trga oziroma če ni ogrožena varnost varčevalcev in če se s tem ne ustvarja možnost aktiviranja jamstev za bančne vloge.

Merila za ugotavljanje monopolne ali oligopolne strukture bančnega trga ter načine, postopke in roke za uskladitev bančne strukture predpiše Banka Slovenije.

Statusne spremembe iz prejšnjega člena se izvedejo v skladu z določbami tega zakona, ki veljajo za ustanovitev banke.

1.2. Odvzem dovoljenja

18. člen

Banka Slovenije odvzame dovoljenje za poslovanje banke, če banka ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, ali če banka prekine poslovanje za več kot eno leto.

Banka Slovenije lahko odvzame dovoljenje tudi, če ugotovi:

1. da je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov,
2. da banka ne izpolnjuje pogojev za nadaljnje poslovanje,
3. da banka v šestih mesecih po zamenjavi direktorja banke ni pridobila soglasja Banke Slovenije za imenovanje novega direktorja.

Banka Slovenije lahko odvzame dovoljenje za poslovanje tudi v primerih, predvidenih v zakonu o Banki Slovenije in v zakonu o predsanaciji, sanaciji, stečaju ter likvidaciji bank in hranilnic.

Na podlagi odločbe o odvzemu dovoljenja se prične postopek za likvidacijo banke.

1.3. Obveščanje Banke Slovenije

19. člen

Banka mora obvestiti Banko Slovenije o:

1. statusnih spremembah banke,
2. spremembi statuta banke,
3. zamenjavi direktorja banke,
4. kapitalski udeležbi v nebančnih organizacijah,
5. vsakem pojavu plačilne nesposobnosti banke,
6. ustanovitvi banke, podružnice, poslovne enote ali predstavništva v tujini,
7. skupnem znesku kreditov fizičnim osebam iz 30. člena tega zakona, ki presega 1% minimalnega jamstvenega kapitala banke iz 9. člena tega zakona, oziroma lastnikom banke v skupnem znesku, večjem od 5 % jamstvenega kapitala banke iz 9. člena tega zakona,
8. odobritvi velikega in največjega možnega kredita,
9. dnevni devizni poziciji banke.

20. člen

Banka mora obvestiti Banko Slovenije o vsakem ustanovitelju banke, ki je postal lastnik več kot 10 % delnic s pravico upravljanja banke.

Več kot 15 % delnic s pravico upravljanja banke lahko pridobi posamezni ustanovitelj banke le s predhodnim soglasjem Banke Slovenije.

2. Bančna skupina

21. člen

Banke sestavljajo bančno skupino, kadar je ena banka neposredno ali posredno udeležena v ustanovitvenem kapitalu druge banke z najmanj 40 % deležem oziroma če neposredno ali posredno upravlja z drugo banko.

Banka, ki je lastnik dela kapitala druge banke, mora konsolidirati računovodske izkaze na način in v rokih, ki jih predpiše Banka Slovenije.

3. Jamstveni kapital banke

22. člen

Banke morajo zaradi zavarovanja obveznosti do svojih upnikov in zaupnega premoženja razpolagati s primernim jamstvenim kapitalom ter prilagoditi svoje poslo-

vanje merilom, določenim v tem zakonu in merilom, ki jih predpiše Banka Slovenije.

Banka mora zagotoviti, da njen jamstveni kapital dosega najmanj znesek ustanovitvenega kapitala iz 9. člena tega zakona.

23. člen

Jamstveni kapital banke obsega:

- vplačani ustanovitveni kapital,
- rezerve,
- druge oblike ustanovitvenega kapitala ter druge vire, s katerimi banka neomejeno krije poslovne rizike in izgubo banke.

Podrobnejšo opredelitev posameznih oblik jamstvenega kapitala ter merila za upoštevanje deležev teh oblik pri ugotavljanju obsega jamstvenega kapitala predpiše Banka Slovenije.

Banka, ki je lastnik dela kapitala druge banke, mora konsolidirati kapital na način in v rokih, ki jih predpiše Banka Slovenije.

24. člen

Ustanovitveni kapital sestavljajo kapitalske vloge ustanoviteljev, vplačane v denarju in vložene v nedenarni obliki.

Dotatne in kasnejše kapitalske vloge se štejejo za ustanovitveni kapital.

25. člen

Bančne rezerve se oblikujejo za kritje rizikov iz poslovanja.

4. Naložbe banke

26. člen

Banka mora obseg svojega poslovanja usklajevati tako, da znesek celotne aktive in aktivnih izvenbilančnih postavk, razporejenih in ponderiranih po stopnjah rizičnosti, ne presega šestnajstkratnika jamstvenega kapitala banke.

Banka mora upoštevati določbe tega zakona o velikem in največjem možnem kreditu enemu posojilojemalcu, določbe o skupnem znesku vseh kreditov, drugih terjatev in jamstev enemu posojilojemalcu in določbe o skupnem znesku velikih in največjih možnih kreditih.

Za veliki kredit po tem zakonu se šteje posamični kredit oziroma druga posamična terjatev in jamstvo, dano enemu posojilojemalcu, ki presega 10 % jamstvenega kapitala.

Za največji možni kredit enemu posojilojemalcu po tem zakonu se šteje kredit iz prejšnjega odstavka, ki znaša 15% jamstvenega kapitala banke.

Skupni znesek vseh kreditov, drugih terjatev in jamstev enemu posojilojemalcu ne sme presegati 30 % jamstvenega kapitala banke.

Skupni znesek vseh velikih in največjih možnih kreditov ne sme presegati jamstvenega kapitala banke.

Način izvajanja določb tega člena podrobneje predpiše Banka Slovenije.

27. člen

Banka Slovenije je dolžna na zahtevo posamezne banke dati podatke o velikih in največjih možnih kreditih določenemu posojilojemalcu. Ti podatki se štejejo za poslovno skrivnost banke.

28. člen

Naložbe banke v zemljišča, zgradbe, poslovno opremo, kapitalske deleže v drugih bankah in nebančnih organizacijah ne smejo presegati jamstvenega kapitala banke.

Naložbe v zemljišča, zgradbe in kapitalske deleže v nebančnih organizacijah, ki jih banka pridobi na podlagi vnovčitve neplačanih terjatev, se ne štejejo za naložbe iz prejšnjega odstavka prva tri leta po pridobitvi.

29. člen

Za zagotavljanje varnosti poslovanja mora banka oblikovati rezervacije za zavarovanje pred potencialnimi izgubami, ki izvirajo iz rizičnih naložb in ustreznih izvenbilančnih postavk ter iz odprte devizne pozicije banke.

Višino in način oblikovanja rezervacij iz prejšnjega odstavka predpiše Banka Slovenije v odvisnosti od stopnje rizičnosti naložb in izvenbilančnih postavk ter odprte devizne pozicije banke.

30. člen

Banka lahko odobrava kredite lastnikom banke le na podlagi soglasne odločitve organa, ki odobrava kredite z obveznim predhodnim stališčem nadzornega odbora banke.

Banka lahko odobrava kredite direktorju banke in drugim delavcem banke s posebnimi pooblastili, članom upravnega odbora, nadzornega odbora in drugih organov banke po postopku iz prejšnjega odstavka.

V sklepu o odobritvi kredita iz prvega in drugega odstavka tega člena mora biti določeno obrestovanje in način odplačevanja.

Če se pri odobravanju kreditov iz prejšnjih odstavkov ne upošteva predpisani postopek, se mora kredit takoj plačati.

5. Likvidnost banke in odprta devizna pozicija

31. člen

Banka je dolžna poslovati tako, da ohranja svojo plačilno sposobnost.

Banka Slovenije predpiše podrobna merila za ohranjanje likvidnosti bank.

32. člen

Banka je nelikvidna, če ni poravnala dospelih obveznosti v državi ali tujini, ali če jih namesto nje izpolni druga fizična ali pravna oseba ali družbenopolitična skupnost na podlagi jamstva.

33. člen

Nelikvidna banka ne sme izvrševati plačil, dajati in obnavljati kreditov, odpirati akreditivov in izdajati jamstev.

Lastniki banke in bančni komitenti ne smejo razpolagati s sredstvi, ki jih imajo pri nelikvidni banki.

Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov, lahko nelikvidna banka opravlja plačila, za katera je realizirala jamstva.

34. člen

Odrpta devizna pozicija je saldo med aktivnimi in pasivnimi bilančnimi postavkami, ki se glasijo na tuja plačilna sredstva.

Banka Slovenije predpiše postopek izračunavanja odprte devizne pozicije ter razmerja med odprto devizno pozicijo in jamstvenim kapitalom.

6. Poslovanje s hranilnimi vlogami

35. člen

Hranilne vloge so vloge, za katere banka izda posebno hranilno listino - hranilno knjižico. Hranilna knjižica se lahko glasi na ime, geslo ali prinesitelja.

Republiški sekretar za finance lahko določi pogoje in način za sprejemanje hranilnih vlog, ki se glasijo na geslo in način identifikacije lastnikov teh hranilnih vlog.

Pravne osebe, razen društev in dobrodelnih organizacij, ne smejo odpreti hranilne knjižice.

Hranilne knjižice lahko izdajajo le tiste banke, ki imajo za to dovoljenje Banke Slovenije.

36. člen

Banka mora na vidnem mestu v vplačilno-izplačilnih prostorih objaviti veljavne obrestne mere, splošne pogoje poslovanja s hranilnimi vlogami ter vrsto in obseg jamstva za hranilne vloge.

7. Jamstvo za bančne vloge

37. člen

Banka, ki zbira hranilne vloge, lahko zavaruje bančne vloge pri instituciji, pooblašeni za zavarovanje vlog v bankah.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora banka zavarovati pri Agenciji Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah vsako hranilno vlogo do zneska, ki ga predpiše republiški sekretar za finance.

Banka, ki ne zavaruje hranilnih vlog po prejšnjem odstavku, ne sme več opravljati poslov s hranilnimi vlogami.

8. Upravljanje banke in organi banke

38. člen

Organi banke so: zbor banke, upravni odbor in nadzorni odbor.

39. člen

Zbor banke sestavljajo njeni lastniki oziroma njihovi zastopniki.

Lastniki banke imajo glasovalno pravico v sorazmerju z višino vložene kapitala in v skladu z aktom o ustanovitvi banke.

40. člen

Zbor banke opravlja naslednje naloge:

1. sprejema statut, plan razvoja, temelje poslovne politike, letni obračun in poslovno poročilo;
2. odloča o delitvi in uporabi dobička, kritju izgub, povečanju ustanovitvenega kapitala banke, izdajanju lastnih vrednostnih papirjev, kapitalskih udeležbah v bankah in nebančnih organizacijah ter statusnih spremembah banke;
3. voli in razrešuje člane upravnega odbora, imenuje člane nadzornega odbora in direktorja banke,
4. odloča o drugih vprašanjih, pomembnih za delo banke.

41. člen

Upravni odbor opravlja naslednje naloge:

1. sprejema poslovno politiko banke in splošne akte banke, razen aktov, ki jih sprejema zbor banke,
2. pripravlja predloge za zbor banke in izvršuje njegove naloge,
3. med letom obravnava in sprejema poročila o poslovanju banke,
4. predlaga zboru banke kandidate za direktorja banke,
5. imenuje delavce s posebnimi pooblastili,
6. predlaga nadzornemu odboru poročilo o poslovanju,
7. skliče seje zbora banke,

8. opravlja druge zadeve, določene s statutom banke in zadeve, ki niso v pristojnosti zbora banke ali nadzornega odbora.

42. člen

Nadzorni odbor spremlja in nadzoruje poslovanje banke, upravnega odbora, direktorja banke in drugih organov banke.

43. člen

Direktor banke, zaposleni v banki ter predstavniki neto dolžnikov banke ne smejo biti člani upravnega odbora in nadzornega odbora.

Neto dolžnike banke ugotavlja zbor banke ob potrjevanju letnega obračuna s tem, da se upošteva povprečno stanje njihovih terjatev in obveznosti do banke za obdobje, za katero se potrjuje letni obračun.

44. člen

Poslovodni organ banke je direktor.

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za direktorja banke, določi statut banke.

K imenovanju direktorja banke daje soglasje Banka Slovenije.

Banka Slovenije izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če na podlagi predloženih dokumentov in iz razgovora s kandidatom za direktorja ugotovi njegovo strokovno usposobljenost za vodenje banke. Kot strokovna usposobljenost se šteje teoretično in praktično poznavanje bančnega poslovanja ter najmanj triletno izkušnje pri delu v poslovnih organih ali organih upravljanja banke primerljive velikosti in poslovanja.

45. člen

Direktor vodi poslovanje banke, zastopa banko in izvršuje sklepe organov upravljanja.

Direktor je odgovoren za zakonitost dela banke.

46. člen

Direktor in delavci banke s posebnimi pooblastili oziroma tisti delavci, za katere to določa statut, ne smejo v času svoje zaposlitve v banki in še najmanj dve leti po prenehanju delovnega razmerja ustanoviti banke. To se nanaša tudi na njihovega zakonca.

Če ravnajo osebe iz prejšnjega odstavka v nasprotju s pogoji, določenimi v statutu banke in pogodbi o delovnem razmerju, lahko banka pred pristojnim sodiščem zahteva odškodnino in vloži tožbo za izbris te banke iz sodnega registra.

47. člen

S statutom banke se podrobno opredelijo pristojnosti in odgovornosti organov banke.

9. Periodični in letni obračun ter revizija računovodskih izkazov banke

48. člen

Banka je dolžna sestaviti periodični in letni obračun v skladu z zakonom.

Letni obračun banke mora preveriti in oceniti pooblašeni revizor.

49. člen

Če pooblašeni revizor ugotovi, da banka ni sposobna izpolnjevati svojih obveznosti ali če meni, da je banka kršila predpise, mora te ugotovitve nemudoma

pismeno sporočiti Republiškem sekretariatu za finance in Banki Slovenije.

Pooblaščen revizor sporoči tudi, če banka ni odpravila pomanjkljivosti, ki jih je odkril pri pregledu, ali če mu vodstvo banke ni zagotovilo vseh informacij, ki jih je zahteval.

50. člen

Pooblaščen revizor preverja, ali je letni obračun sestavljen v skladu z zakonom. Poleg tega preverja in ocenjuje tudi:

1. dejansko pravilnost ocenjevanja bilančnih postavk,
2. postopek odpisa in popravkov vrednosti bilančnih postavk, oblikovanje rezerv, dolgoročnih rezervacij in jamstvenega kapitala v skladu z akti banke,
3. izpolnjevanje zakonov in predpisov, izdanih na njihovi podlagi.

51. člen

Na podlagi opravljenega pregleda pooblaščen revizor sestavi poročilo o opravljeni reviziji, ki ga posreduje nadzornemu organu banke, vodstvu banke, Banki Slovenije in Republiškem sekretariatu za finance v petih mesecih po preteku koledarskega leta.

Podružnice tujih bank morajo predložiti tudi poslovno poročilo matične banke.

52. člen

Banka je dolžna javno objaviti povzetek letnega obračuna.

53. člen

Republiški sekretar za finance lahko v soglasju z Banko Slovenije predpiše obliko in vrsto medletnih računovodskih izkazov in poročil bank.

10. Notranja kontrola in revizija v banki

54. člen

Banka mora organizirati službo za notranjo kontrolo in revizijo. Služba za notranjo kontrolo in revizijo banke je neposredno odgovorna vodstvu banke.

Služba za notranjo kontrolo in revizijo izvaja stalen in celovit nadzor nad zakonitostjo, pravilnostjo in ažurnostjo bančnega poslovanja.

11. Nadzor nad bankami

55. člen

Izvajanje tega zakona nadzirajo Banka Slovenije, Republiški sekretariat za finance in Agencija Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah v okviru svojih pristojnosti.

56. člen

Republiški sekretariat za finance oziroma Agencija Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah lahko pri izvajanju nadzora bank v okviru svojih pristojnosti zahteva:

1. da banka predloži potrebna poročila in dodatne informacije o vseh poslovnih zadevah banke;
2. poročilo o reviziji in dodatne informacije o opravljeni reviziji banke;
3. izredne preglede banke.

57. člen

Če se pri opravljanju nadzora iz prejšnjega člena ugotovi, da banka krši predpise, lahko Republiški sekretariat za finance oziroma Agencija Republike Slovenije

za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah v soglasju z Banko Slovenije sprejme naslednje ukrepe:

1. popolnoma ali delno prepove delavcem s posebnimi pooblastili opravljanje poslov;
2. imenuje nadzorno osebo, ki lahko odredi ukrepe iz 56. člena tega zakona;
3. zadrži delitev ali izplačilo dobička ter zmanjšanje ustanovitvenega kapitala banke.

58. člen

Stroški nadzora bremenijo banko, pri kateri se opravlja nadzor, kadar se ugotovijo nepravilnosti pri poslovanju.

59. člen

Republiškem sekretariatu za finance je za opravljanje nadzora bank iz njegove pristojnosti omogočen dostop do vsebin v bazah podatkov informacijskega sistema Banke Slovenije.

12. Poslovna skrivnost

60. člen

Delavci s posebnimi pooblastili in drugi zaposleni v banki ter druge osebe, ki jim je omogočen dostop in vpogled v bančno poslovanje, ne smejo razkriti podatkov in informacij, ki so z zakonom in statutom banke določeni kot poslovna skrivnost banke.

Podatki, ki jih je banka dolžna sporočiti Banki Slovenije in drugim v skladu z zakonom in ki predstavljajo poslovno skrivnost banke, se štejejo za uradno skrivnost.

61. člen

Podatki o bančnih vlogah so poslovna skrivnost banke.

Podatke o bančnih vlogah smejo banke sporočiti samo na pisno zahtevo sodišča, če je zoper lastnika vloge uveden sodni postopek.

III. HRANILNICE

62. člen

Hranilnica je samostojna finančna organizacija, ki nudi možnost varnega nalaganja prihrankov.

Zbrana sredstva uporablja hranilnica za kreditiranje svojih komitentov in spodbujanje dejavnosti kmetijstva, obrti in druge zasebne dejavnosti ter majhnih pravnih oseb v skladu s predpisi o računovodstvu.

63. člen

Za hranilnice po tem zakonu se štejejo:

1. poštna hranilnica,
2. hranilnica,
3. hranilno kreditna služba.

1. Poštna hranilnica

64. člen

Poštna hranilnica je finančna in hranilniška organizacija na območju Republike Slovenije. Poštno hranilnico ustanovijo podjetja PTT prometa s sprejetjem sklepa o njeni ustanovitvi.

65. člen

Poštna hranilnica je pravna oseba s pravicami in obveznostmi, ki jih ima na podlagi tega zakona, sklepa o ustanovitvi in njenega statuta.

66. člen

Poštna hranilnica lahko opravlja naslednje posle:

1. zbira hranilne vloge, vodi tekoče račune in žiro račune fizičnih in civilno pravnih oseb ter opravlja plačilni promet za občane v skladu z zakonom,
2. obračunava in kontrolira vplačila in izplačila poštnih in telegrafskih nakazil v notranjem denarnem prometu,
3. opravlja mednarodno nakazniško, poštnočekovno, poštnohranilniško in odkupno službo,
4. odkupuje bančne in potniške čeke,
5. odkupuje tujo gotovino v skladu z zakonom,
6. vnovčuje vrednostne papirje v drugih državah v skladu z aktom Svetovne poštne zveze o vnovčevanju vrednostnih papirjev,
7. opravlja posle plačilnega prometa s tujino v skladu z zakonom, ki ureja plačilni promet s tujino,
8. opravlja druge posle za pravne osebe na podlagi njihovih pooblastil.

67. člen

Posle iz 66. člena tega zakona opravljajo v imenu in za račun Poštne hranilnice podjetja PTT prometa pri svojih poštnih enotah pod pogoji in na način, ki so določeni s sklepom o ustanovitvi poštne hranilnice.

68. člen

Poštna hranilnica daje kredite v skladu s svojo poslovno politiko in z bančno garancijo.

2. Hranilnica

69. člen

Hranilnico lahko ustanovijo za določeno območje družbenopolitične skupnosti z avtonomnimi viri, fizične osebe, ki so državljani Republike Slovenije, in pravne osebe s sedežem na območju Republike Slovenije.

Banka ne sme ustanoviti hranilnice.

70. člen

Hranilnica se lahko ustanovi kot družba z omejeno odgovornostjo, družba z neomejeno odgovornostjo ali kot delniška družba.

Kot družba z neomejeno odgovornostjo se hranilnica ustanovi, če nima jamstva za vloge od institucije, ki jamči za vloge v hranilnicah, ali od družbenopolitične skupnosti oziroma banke.

71. člen

Družbenopolitična skupnost ustanovi hranilnico s sprejetjem sklepa o ustanovitvi, izjave o nepreklicnem jamstvu za obveznosti hranilnice in pravil hranilnice.

72. člen

Kadar hranilnico ustanovljajo druge pravne osebe oziroma fizične osebe, je za ustanovitev potrebno najmanj deset ustanoviteljev.

Ustanovitelj hranilnice ne more biti oseba, ki je:

- v postopku prisilno poravnave,
- v stečajnem postopku,
- pod skrbništvom ali obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje.

73. člen

Osebe iz prvega odstavka prejšnjega člena ustanovijo hranilnico s sklenitvijo pismene pogodbe in s sprejetjem pravil hranilnice.

74. člen

Najmanjša ustanoviteljska vloga, ki je potrebna za ustanovitev hranilnice, znaša 1.500.000 dinarjev.

Ob ustanovitvi hranilnice se mora vplačati najmanj 80 % ustanoviteljske vloge v denarju.

Posamezna ustanoviteljska vloga ne sme presegati 25 % celotne ustanoviteljske vloge, razen če je ustanovitelj hranilnice družbenopolitična skupnost.

75. člen

Ustanoviteljska vloga družbenopolitične skupnosti in ustanoviteljski deleži se vplačajo za določen ali nedoločen čas. V tem obdobju se lahko ustanoviteljska vloga oziroma ustanoviteljski deleži obrestujejo po obrestnih merah, ki veljajo za hranilne vloge.

Če so ustanoviteljska vloga družbenopolitične skupnosti oziroma ustanoviteljski deleži vplačani za določen čas, niso vračljivi, dokler rezerve hranilnice ne dosežejo predpisane ravni.

Način oblikovanja rezerv hranilnice predpiše Banka Slovenije.

76. člen

Hranilnica zbira hranilne vloge fizičnih oseb, društev in dobroteljskih organizacij, vodi tekoče in žiro račune fizičnih oseb, društev, dobroteljskih organizacij in zasebnikov ter vodi depozitno poslovanje za majhne pravne osebe, odobrava zavarovane kredite in opravlja druge bančne posle v skladu z dovoljenjem Banke Slovenije.

77. člen

Za opravljanje poslov hranilnice je potrebno dovoljenje Banke Slovenije.

Vloga za dodelitev dovoljenja za poslovanje hranilnice mora obsegati:

1. akt o ustanovitvi in statut hranilnice,
2. opis poslov, ki jih bo hranilnica opravljala in načrt poslovanja hranilnice za prihodnji dve leti,
3. podatke o znesku ustanovitvenega kapitala,
4. informacije o medsebojnih kapitalskih in upravljal-skih povezavah med ustanovitelji in o finančnem stanju ustanoviteljev,
5. imena fizičnih oseb, ki bodo vodile hranilnico in podatke, iz katerih je razvidno, da so usposobljene za vodenje hranilnice,
6. dokumentacijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, da bo hranilnica kadrovska, tehnično in organizacijsko sposobna opravljati posle, predvidene z aktom o ustanovitvi hranilnice,
7. izjavo o nepreklicnem jamstvu za obveznosti hranilnice, kadar se hranilnica ustanovi kot družba z neomejeno odgovornostjo,
8. izjavo jamstvene institucije, družbenopolitične skupnosti ali banke o nepreklicnem jamstvu za hranilne vloge, kadar se hranilnica ustanovi kot družba z omejeno odgovornostjo ali kot delniška družba.

78. člen

Hranilnica lahko zavaruje svoje vloge pri instituciji, ki zavaruje vloge v hranilnicah.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora hranilnica zavarovati pri Agenciji Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah vsako hranilno vlogo do zneska, ki ga predpiše republiški sekretar za finance.

Hranilnica, ki ne zavaruje hranilnih vlog po prejšnjem odstavku, ne sme več opravljati poslov s hranilnimi vlogami.

3. Hranilno kreditne službe

79. člen

Hranilno kreditna služba iz tretje točke 63. člena tega zakona je hranilnica, ustanovljena pri kmetijski za- drugi na način in pod pogoji, ki jih določa poseben zakon.

IV. DRUGE DOLOČBE

80. člen

Banka oziroma hranilnica opravlja denarni promet prek svojih računov pri pooblaščenih organizaciji za plačilni promet.

81. člen

Podružnice in poslovne enote banke lahko v skladu s statutom banke opravljajo tudi denarni promet prek posebnega računa pri pooblaščenih organizaciji za plačilni promet.

Računi iz prejšnjega odstavka so sestavni del žiro računa banke.

82. člen

Zbiranje prihrankov v obliki hranilnih vlog, vodenje tekočih računov in žiro računov fizičnih oseb v okviru podjetja je prepovedano.

83. člen

V sodni register se ne sme vpisati ime banka ali hranilnica ter izpeljanka iz teh besed, če pravna oseba ni registrirana v skladu s tem zakonom.

84. člen

Banke oziroma hranilnice se lahko povezujejo v skladu s svojimi interesi.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

85. člen

Z denarno kaznijo najmanj 600.000 dinarjev se kaznuje za gospodarski prestopok banka ali hranilnica:

1. če obsega svojega poslovanja ne opravlja v odvisnosti od višine jamstvenega kapitala banke in če svojega poslovanja postopno ne prilagodi pogojem iz 26. člena tega zakona v rokih, ki jih predpiše Banka Slovenije (26. člen in 86. člen);

2. če ne ohranja likvidnosti poslovanja (31. in 33. člen);

3. če ne obvesti Banke Slovenije, da je določen ustanovitelj postal lastnik več kot 10 % deleža ustanovitvenega kapitala banke (20. člen);

4. če so za člane upravnega odbora oziroma nadzornega odbora imenovane osebe v nasprotju z določbami 43. člena tega zakona;

5. če na vidnem mestu v vplačilno-izplačilnem prostoru banke ali hranilnice niso objavljeni splošni pogoji poslovanja s hranilnimi vlogami (36. člen);

6. če ne obvesti Banke Slovenije v primerih, predvidenih v 19. členu tega zakona;

7. če odobrava kredite v nasprotju s 30. členom tega zakona;

8. če sporoča poslovno skrivnost v nasprotju s 60. in 61. členom tega zakona.

Z denarno kaznijo najmanj 45.000 dinarjev se kaznuje tudi direktor banke in drug delavec s posebnimi pooblastili v banki, ki stori gospodarski prestopok iz prejšnjega odstavka.

Direktor banke ali drug delavec s posebnimi pooblastili v banki, ki je obsojen za gospodarski prestopok iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena, dve leti od pravnomočnosti sodbe ne sme opravljati vodilnih dolžnosti v banki ali hranilnici.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

86. člen

Banke morajo svojo organizacijo, poslovanje in akte uskladiti s tem zakonom najpozneje do 30. junija 1992.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora banka prilagoditi svoje poslovanje pogojem iz 26. člena tega zakona v rokih, ki jih določi Banka Slovenije, vendar najpozneje do 30. junija 1996.

Če Banka Slovenije ugotovi, da banka ne izpolnjuje pogojev, predpisanih s tem zakonom in ne prilagodi svojega poslovanja določbam tega zakona v roku iz prejšnjega odstavka, lahko izjemoma banki podaljša rok za prilagoditev poslovanja, vendar najdalj do 30. junija 1996 ali pa v skladu s posebnim zakonom izda odločbo o uvedbi sanacijskega postopka, odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka oziroma odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo likvidacijskega postopka.

87. člen

Druge finančne organizacije, ustanovljene po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah (Uradni list SFRJ, št. 10/89, 40/89, 87/89, 18/90, 72/90 in 79/90), morajo svojo organizacijo, poslovanje in akte uskladiti s tem zakonom najpozneje do 30. junija 1992.

Če te organizacije ne izpolnijo obveznosti iz prejšnjega odstavka, izgubijo lastnost pravne osebe in se izbrišejo iz registra po uradni dolžnosti.

88. člen

Organizacije, ki se ukvarjajo z depozitnimi, deviznimi, devizno-valutnimi posli ter posli plačilnega prometa in niso ustanovljene po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah, se morajo ustanoviti in urediti poslovanje po tem zakonu najpozneje do 30. junija 1992.

Če te organizacije ne izpolnijo obveznosti iz prejšnjega odstavka, sodišče po uradni dolžnosti izbriše iz registriranih dejavnosti organizacije posle iz prejšnjega odstavka.

89. člen

Ustanoviteljice bank in banke, ustanovljene po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah iz temeljnih oziroma združenih bank, ustanovljenih po zakonu o temeljnih bančnega in kreditnega sistema (Uradni list SFRJ, št. 70/85, 9/86, 34/86, 72/86 in 65/87), morajo v celoti izpolniti svoje obveznosti, ki so jih prevzele na podlagi 82.a člena zakona o bankah in drugih finančnih organizacijah.

90. člen

Mešane banke, ustanovljene po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah, dobijo z uveljavitvijo tega zakona status banke:

91. člen

Poštna hranilnica, ustanovljena po zakonu o bankah in drugih finančnih organizacijah, se ustanovi kot banka ali kot hranilnica po tem zakonu do 30. junija 1992.

92. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 450-03/91-12/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

19.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

**o razglasitvi zakona o Agenciji Republike Slovenije za
zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah**

Razglša se zakon o Agenciji Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-12/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

**Z A K O N
O AGENCIJI REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ZAVAROVANJE VLOG V BANKAH IN
HRANILNICAH**

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Agencija Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah (v nadaljnjem besedilu: agencija) se ustanovi kot specializirana finančna organizacija Republike Slovenije, ki zavaruje vloge v bankah in hranilnicah.

Akt o ustanovitvi agencije sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

2. člen

Agencija je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določa ta zakon.

Sedež agencije je v Ljubljani.

3. člen

Viri financiranja agencije so premije, ki jih banke in hranilnice plačajo agenciji za zavarovanje vlog, prihodki, ki jih agencija ustvari s poslovanjem in sredstva iz proračuna Republike Slovenije.

Agencija gospodari s sredstvi iz prejšnjega odstavka tako, da se ohranja njihova realna vrednost.

II. POSLOVANJE AGENCIJE

4. člen

Agencija zavaruje vloge v bankah in hranilnicah.

Banke in hranilnice lahko zavarujejo svoje vloge pri

agenciji pod pogoji in na način, ki je določen z akti agencije, v skladu s predpisom, ki ga sprejme Banka Slovenije v soglasju z republiškim sekretarjem za finance.

Banka in hranilnica mora zavarovati pri agenciji vsako hranilno vlogo do zneska, ki ga določi republiški sekretar za finance.

V primeru stečaja banke oziroma hranilnice mora agencija izplačati zavarovane vloge.

Vloge iz prejšnjega odstavka izplača agencija neposredno deponentom banke in hranilnice v stečaju na njihovo zahtevo ali prek banke ali hranilnice, ki prevzame hranilne posle banke ali hranilnice v stečaju.

5. člen

Banke in hranilnice morajo plačati agenciji za zavarovanje vlog zavarovalno premijo v določenem deležu od zavarovanih vlog.

Višino premije iz prejšnjega odstavka ter roke za njeno vplačilo določi agencija na podlagi meril, ki jih v soglasju z republiškim sekretarjem za finance sprejme Banka Slovenije, pri čemer upošteva finančno stanje posamezne banke oziroma hranilnice in stopnjo rizika, ki mu je agencija izpostavljena v tej banki oziroma hranilnici.

III. UPRAVLJANJE IN ORGANIZACIJA AGENCIJE

6. člen

Organ upravljanja agencije je svet agencije. Svet agencije sestavljajo predsednik in šest članov.

Svet agencije imenuje Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije na predlog Banke Slovenije in republiškega sekretarja za finance za dobo 6 let; pri tem morajo biti predsednik in najmanj trije člani sveta imenovani izmed strokovnih delavcev s področja bančništva in financ.

7. člen

Predsednik sveta agencije vodi poslovanje agencije in organizira njeno delo.

8. člen

Svet agencije je za svoje delo odgovoren Izvršnemu svetu Skupščine Republike Slovenije.

9. člen

Agencija predloži najmanj enkrat na leto poročilo o svojem delu Skupščini Republike Slovenije, Banki Slovenije in Republiškem sekretariatu za finance.

10. člen

Agencija ima statut, ki ga potrdi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Statut agencije določa zlasti:

1. cilje, organizacijo in način poslovanja agencije;
2. pristojnost sveta agencije;
3. pooblastila za zastopanje in podpisovanje agencije;
4. pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev s posebnimi pooblastili;
5. mandat delavcev s posebnimi pooblastili;
6. druga organizacijska vprašanja v zvezi s poslovanjem agencije.

11. člen

Pristojna služba za revizijo bank opravi vsako leto revizijo letnega obračuna agencije ter pošlje poročilo Skupščini Republike Slovenije in Izvršnemu svetu Skupščine Republike Slovenije.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

Do ustanovitve agencije opravlja posle zavarovanja vlog v bankah in hranilnicah Banka Slovenije v imenu in za račun Republike Slovenije.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije sprejme na predlog Banke Slovenije akt, s katerim določi pogoje in merila, pod katerimi Banka Slovenije opravlja posle iz prejšnjega odstavka.

13. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 450-03/91-11/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

**Predsednik
dr. France Bučar l. r.**

20.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

U K A Z

o razglasitvi zakona o predsanaciji, sanaciji, stečaju in likvidaciji bank in hranilnic

Razglašja se zakon o predsanaciji, sanaciji, stečaju in likvidaciji bank in hranilnic, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na sejah Družbenopolitičnega zbora, Zbora občin in Zbora združenega dela dne 5. junija 1991.

Št. 0100-13/91

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Predsednik
Milan Kučan l. r.**

**Z A K O N
O PREDSANACIJI, SANACIJI, STEČAJU
IN LIKVIDACIJI BANK IN HRANILNIC**

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja pogoje in postopke predsanacije, sanacije, stečaja in likvidacije bank in hranilnic.

2. člen

Predsanacijski ukrepi se lahko uvedejo v banki in hranilnici v primerih, ko Banka Slovenije s sklepom ugotovi:

- nelikvidnost banke oziroma hranilnice;
- da banka prekoračuje posamezne multiplikatorje iz 26. člena zakona o bankah in hranilnicah za več kot 20 % v zadnjih 6 mesecih;

- da hranilnica prekoračuje posamezne multiplikatorje, predvidene v aktih o ustanovitvi hranilnice oziroma v dovoljenju Banke Slovenije za poslovanje, za več kot 20 % v zadnjih 6 mesecih;

- da predstavljajo potencialne izgube, ki izvirajo iz rizičnih naložb in izvenbilančnih aktivnih postavk, več kot 30 % zneska jamstvenega kapitala;

- da banka oziroma hranilnica ne izpolnjuje drugih predpisanih pogojev poslovanja oziroma ukrepov denarne politike, s čimer se ogroža jamstvo za vloge občanov.

Potencialne izgube ugotovi Banka Slovenije na podlagi klasifikacije rizičnosti aktivnih bilančnih in ustreznih izvenbilančnih postavk banke oziroma hranilnice (v nadaljnjem besedilu: banka).

3. člen

Sanacijski postopek v banki se lahko uvede, kadar izgube in potencialne izgube zaradi rizičnosti naložb in aktivnih izvenbilančnih postavk predstavljajo več kot 50 % zneska jamstvenega kapitala banke.

4. člen

Stečajni postopek se uvede v banki, za katero Banka Slovenije ugotovi, da sanacija ni ekonomsko upravičena.

5. člen

Likvidacijski postopek se uvede v banki, kadar ustanovitelji sprejmejo sklep o prenehanju banke ali kadar Banka Slovenije ugotovi, da banka ne izpolnjuje več predpisanih pogojev za nadaljnje delo.

II. PREDSANACIJSKI UKREPI

6. člen

V predsanacijskem postopku lahko guverner Banke Slovenije uvede v banki naslednje ukrepe:

1. predpiše roke za odpravo razmer, ki so navedena v prvem odstavku 2. člena tega zakona;
2. imenuje osebo, ki bo spremljala poslovanje banke neposredno v banki;
3. preverja uporabo sredstev iz naslova jamstev za bančne vloge;
4. preverja stroške in izvrševanje plačil z žiro računov banke;
5. preverja, ali banka predlaga vse plačilne naloge za dospelosti;
6. preverja odobravanje in po potrebi prepove odobravanje limitov negativnih stanj tekočih računov občanov ali zahteva preklic že odobrenih limitov;
7. prepove delitev in izplačilo dobička;
8. prepove odobravanje novih kreditov, garancij in akreditivov.

Podrobnejši način izvajanja ukrepov iz prejšnjega odstavka predpiše po potrebi Banka Slovenije.

Odločba o izreku ukrepa iz prvega odstavka tega člena je dokončna v upravnem postopku.

III. SANACIJSKI POSTOPEK

7. člen

Predlog za uvedbo sanacijskega postopka lahko dajo banka, ustanovitelji, upniki banke in pooblaščenca organizacija za plačilni promet.

Guverner Banke Slovenije izda sklep o uvedbi postopka za oceno finančnega stanja banke ter možnosti in ekonomske upravičenosti njene sanacije na predlog iz prejšnjega odstavka ali po lastni presoji.

S sklepom iz prejšnjega odstavka se lahko v banki uvedejo tudi pedsanacijski ukrepi po 6. členu tega zakona.

8. člen

Pri obravnavanju ekonomske upravičenosti sanacije banke se ugotovijo zlasti:

1. znesek izgube in potencialnih izgub banke;
2. znesek, ki bi ga v primeru stečaja banke morali Republika Slovenija, Banka Slovenije ali Agencija za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah izplačati po posebnih predpisih na podlagi jamstev za bančne vloge;
3. okvirni znesek sredstev potrebnih za sanacijo;
4. ponudbe drugih bank za prevzem banke, pogoje, pod katerimi bi druge banke prevzele banko v sanaciji in posledice prevzema na njihovo finančno stanje;
5. pripravljenost drugih subjektov za nakup banke;
6. narodnogospodarske posledice sanacije banke.

9. člen

Guverner Banke Slovenije izda odločbo o uvedbi sanacijskega postopka v banki, kadar na podlagi ugotovitev iz prejšnjega člena ugotovi, da je sanacija banke možna in ekonomsko upravičena.

Odločba iz prejšnjega odstavka je dokončna v upravnem postopku.

10. člen

Odločba o uvedbi sanacijskega postopka v banki vsebuje:

1. znesek izgub in potencialnih izgub banke v sanaciji;
2. znesek izgub in potencialnih izgub banke v sanaciji, ki se lahko odpišejo v breme jamstvenega kapitala;
3. znesek, s katerim sanator kupuje delnice banke;
4. znesek potencialnih izgub banke, ki jih sanator kupi začasno ali trajno;
5. znesek potencialnih izgub banke, ki jih sanator prevzame skupaj z ustreznim delom pasive;
6. znesek dodatnega vplačila kapitala v banko;
7. znesek terjatev, ki jih odpišejo upniki banke;
8. ime in sedež banke, ki prevzema banko v sanaciji in rok, do katerega je treba opraviti prevzem;
9. znesek kredita, ki ga sanator odobri banki v sanaciji oziroma banki, ki prevzame banko v sanaciji in pogoje, pod katerimi se odobri kredit;
10. obveznosti, katerih je lahko oproščena banka v sanaciji oziroma banka, ki prevzame banko v sanaciji, in čas, za katerega je oproščena.

11. člen

Banka, v kateri je uveden sanacijski postopek, mora odpisati svoje izgube in potencialne izgube v breme jamstvenega kapitala.

12. člen

Z vročitvijo odločbe o uvedbi sanacijskega postopka v banki prenehajo funkcije vsem organom upravljanja, pooblastila vodilnim delavcem banke ter pravice ustanoviteljev na podlagi kapitalskih vlog, ki so bile v skladu z določbami prejšnjega člena uporabljene za odpis izgub in potencialnih izgub banke.

Odločba iz prejšnjega odstavka se pošlje tudi sodišču, pri katerem je banka vpisana v sodni register.

13. člen

Sanacija banke se opravi:

1. z dodatnim vplačilom kapitala v banko, ki je v sanacijskem postopku;
2. z delnim ali celotnim odpisom terjatev do banke;

3. s prevzemom potencialnih izgub skupaj z ustreznim delom pasive;

4. z začasnim ali trajnim nakupom potencialnih izgub banke v sanaciji;

5. s prevzemom banke v sanaciji s strani druge banke;

6. z nakupom vseh delnic ali določenega števila delnic banke v sanaciji, pri čemer se upošteva boniteta kupca in to, da niti posamičen kupec delnic niti skupina kupcev, povezana s poslovnimi interesi ali procesom odločanja, ne sme pridobiti več kot 1% na novo vplačanega kapitala banke ter da vsi prejšnji ustanovitelji banke, med njimi tudi subjekti, ki so z njimi povezani prek poslovnih interesov ali procesa odločanja, ne smejo pridobiti več kot tretjine na novo vplačanega kapitala;

7. z dodatnim vplačilom kapitala v banko, ki prevzema banko v sanaciji.

14. člen

Sanacijski postopek izvaja organizacija, ki jo določi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sanator).

15. člen

Sredstva za sanacijo bank, zagotovljena v proračunu Republike Slovenije, se vodijo pri sanatorju v okviru posebne bilance sredstev.

16. člen

V sanacijskem postopku opravlja sanator naslednje posele oziroma naloge:

1. začasno ali trajno kupuje potencialne izgube;
2. prevzema potencialne izgube skupaj z ustreznim delom pasive;
3. upravlja s kupljenimi potencialnimi izgubami;
4. upravlja potencialne izgube, ki jih je prevzel od banke v sanaciji skupaj z ustreznim delom pasive;
5. prodaja trajno kupljene potencialne izgube oziroma potencialne izgube, ki jih je prevzel skupaj z ustreznim delom pasive;
6. daje kredite banki v sanaciji oziroma banki, ki je prevzela banko v sanaciji;
7. kupuje delnice banke v sanaciji;
8. organizira prodajo delnic banke v sanaciji drugim subjektom;
9. organizira prevzem banke v sanaciji s strani druge banke, navedene v odločbi Banke Slovenije o uvedbi sanacijskega postopka.

17. člen

Sanator uveljavlja pravico do upravljanja in pravico do dobička banke v sanaciji v sorazmerju s svojim deležem v jamstvenem kapitalu te banke.

18. člen

Sanator upravlja potencialne izgube in ustrezni del pasive, ki jih je prevzel od banke v sanaciji ter potencialne izgube, ki jih je trajno ali začasno kupil od banke v sanaciji.

19. člen

Ko sanator prevzame od banke v sanaciji potencialne izgube skupaj z ustreznim delom pasive oziroma trajno ali začasno kupi potencialne izgube od banke v sanaciji, obvesti o tem dolžnike oziroma upnike banke iz prevzetih potencialnih izgub oziroma pasive.

20. člen

Sanator izvaja ukrepe, ki so potrebni za realizacijo in prodajo kupljenih potencialnih izgub.

Sredstva, ustvarjena z realizacijo in prodajo trajno kupljenih potencialnih izgub, so sredstva Republike Slovenije, sredstva, ustvarjena z realizacijo in prodajo začasno kupljenih potencialnih izgub pa so sredstva banke v sanaciji.

Sredstva, ki jih je Republika Slovenija zagotovila za sanacijo banke, mora banka v sanaciji vrniti Republiki Sloveniji iz sredstev, ustvarjenih s prodajo trajno kupljenih potencialnih izgub.

21. člen

Če se ne prodajo vse delnice ali če se ne prodajo določeno število delnic banke v sanaciji v skladu z odločbo o uvedbi sanacijskega postopka, lahko Banka Slovenije odloči, da se sanacija banke izvede na drugačen način ali izda odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka nad banko.

22. člen

Če Banka Slovenije v sanacijskem postopku ugotovi, da banke ni mogoče sanirati, izda odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka nad banko.

Z odločbo iz prejšnjega odstavka se uredi tudi poslovanje banke do začetka stečajnega postopka.

IV. STEČAJNI POSTOPEK

23. člen

Odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka nad banko izda guverner Banke Slovenije.

Ugotavljanje pogojev za uvedbo stečajnega postopka lahko predlagajo tudi upniki, ustanovitelji banke in pooblaščen organizacija za plačilni promet.

Na podlagi predloga iz prejšnjega odstavka lahko guverner Banke Slovenije uvede v banki predsanacijske ukrepe iz 6. člena tega zakona, zavrne predlog ali izda odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka.

Zoper odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka lahko vloži banka ali predlagatelj iz drugega odstavka tega člena pritožbo v osmih dneh po njeni vročitvi. O pritožbi odloča svet Banke Slovenije.

Če vlaga pritožbo iz prejšnjega odstavka banka, mora pritožbi priložiti dokumentacijo, s katero dokazuje, da za njen stečaj niso izpolnjeni predpisani pogoji.

24. člen

Dokončna odločba o ugotovitvi pogojev za uvedbo stečajnega postopka nad banko se vroči banki, nad katero se uvaja stečajni postopek, banki, ki je prevzela posle z bančnimi vlogami, za katere jamči Republika Slovenija, Banka Slovenije ali Agencija za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah, pooblaščen organizaciji za plačilni promet in predlagateljem iz drugega odstavka prejšnjega člena ter pošlje sodišču, pri katerem je banka vpisana v sodni register.

25. člen

Pristojno sodišče odloči o uvedbi stečajnega postopka najpozneje v osmih dneh po prejemu dokončne odločbe iz prejšnjega člena.

Zoper sklep sodišča iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

26. člen

Pristojno sodišče mora sanatorja sproti obveščati o svojih aktivnostih in mu omogočiti prisotnost na sestankih, ko se na pobudo sodišča sestajajo upniki.

27. člen

Banka v stečaju in banka, ki prevzema posle banke v stečaju, morata v 10 dneh po objavi oklica o uvedbi stečajnega postopka v Uradnem listu Republike Slovenije zapisniško ugotoviti stanje vseh terjatev in obveznosti banke v stečaju na dan izdaje sklepa o uvedbi stečajnega postopka nad banko in zapisnike poslati Banki Slovenije.

Banka Slovenije mora zapisnike iz prejšnjega odstavka poslati sodišču, ki je uvedlo stečajni postopek, najpozneje v 10 dneh po prejemu.

28. člen

Pravne posledice uvedbe stečajnega postopka nastanejo z dnem, ko se banki vroči sklep sodišča o uvedbi stečajnega postopka, in so v naslednjem:

1. aktivirajo se jamstva za bančne vloge občanov;

2. aktivirajo se garancije Banke Slovenije in Republike Slovenije za zunanje kredite;

3. terjatve do banke, katerih predmet so občasne dajatve, razen terjatev tujih kreditorjev, ki so zavarovane z garancijami Banke Slovenije in Republike Slovenije, se spremenijo v enkratne terjatve;

4. terjatve upnikov do banke, razen terjatev tujih kreditorjev, ki so zavarovane z garancijami Banke Slovenije ali Republike Slovenije, se štejejo za dospele;

5. za denarna sredstva v blagajni se znižajo obveznosti iz jamstev za bančne vloge;

6. nujni stroški poslovanja banke v stečaju se pokrivajo v breme predujma, ki ga stečajni senat zahteva od predlagatelja stečaja.

29. člen

Pred začetkom poplačila upnikov se izloči iz stečajne mase del sredstev za stroške postopka vključno s stroški banke, ki je prevzela posle z bančnimi vlogami od banke v stečaju.

30. člen

Terjatve upnikov se izplačujejo iz stečajne mase po naslednjem vrstnem redu:

1. terjatve iz bančnih vlog, za katere jamči Republika Slovenija, Banka Slovenija ali Agencija za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah;

2. terjatve Banke Slovenije;

3. terjatve upnikov, ki niso lastniki banke;

4. terjatve lastnikov banke.

31. člen

Če s tem zakonom ni drugače določeno, se za stečajni postopek nad banko uporabljajo določbe zakona, ki ureja stečaj podjetij, razen določb, s katerimi je urejena prisilna poravnava.

V. LIKVIDACIJSKI POSTOPEK

32. člen

Odločbo o ugotovitvi pogojev za uvedbo likvidacijskega postopka v banki izda guverner Banke Slovenije, če ugotovi, da banka ne izpolnjuje več predpisanih pogojev za nadaljnje delo ali na podlagi sklepa ustanoviteljev banke o prenehanju banke.

Odločba iz prejšnjega odstavka je dokončna v upravnem postopku.

Odločba o ugotovitvi pogojev za uvedbo likvidacijskega postopka v banki se vroči banki, ki je prevzela posle banke v likvidaciji in pooblaščen organizaciji za plačilni promet ter pošlje pristojnemu sodišču zaradi uvedbe likvidacijskega postopka.

33. člen

Banka v likvidaciji in banka, ki je prevzela posle banke v likvidaciji, morata v 10 dneh po prejemu sklepa sodišča o uvedbi likvidacijskega postopka zapisniško ugotoviti stanje vseh terjatev in obveznosti ter zapisnike poslati Banki Slovenije.

Banka Slovenije mora zapisnike v 10 dneh poslati pristojnemu sodišču.

34. člen

Sredstva, ki ostanejo po končanem likvidacijskem postopku, se razdelijo med lastnike banke v skladu z akti banke.

35. člen

Če s tem zakonom ni drugače določeno, se za likvidacijski postopek v banki uporabljajo določbe zakona, ki ureja likvidacijo podjetij.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

36. člen

Sanacijski, stečajni in likvidacijski postopki v bankah, ki so bili začeti po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po navedenih predpisih.

37. člen

Določba 2. točke 30. člena tega zakona se uporablja do 30. 6. 1996.

38. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 450-03/91-13/2

Ljubljana, dne 5. junija 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

Predsednik
dr. France Bučar l. r.

21.

Na podlagi 3. točke 379. člena ustave Republike Slovenije izdaja Predsedstvo Republike Slovenije

**U K A Z
o razglasitvi zakona o cenah**

Razglša se zakon o cenah, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije na seji Družbenopolitičnega zbora dne 15. maja 1991, na seji Zbora občin dne 22. maja 1991 in na seji Zbora združenega dela dne 15. maja 1991.

Št: 0100-14/91.

Ljubljana, dne 22. maja 1991.

Predsednik
Milan Kučan l. r.

**Z A K O N
O C E N A H**

1. člen

Podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela oblikujejo cene prosto, razen če s

tem zakonom ali z drugimi zakoni in na njihovi podlagi izdanimi izvršilnimi predpisi ni drugače določeno.

2. člen

Ta zakon ureja primere določanja cen proizvodov in storitev na območju Republike Slovenije ter določa pravice in obveznosti organov družbenopolitične skupnosti pri določanju cen.

3. člen

Kot ukrep določitve cen se lahko predpišejo najvišje cene, način oblikovanja cen in pridobitev soglasja k cenam.

4. člen

Podjetja in druge pravne osebe ter nosilci samostojnega osebnega dela, ki opravljajo dejavnost v elektrogospodarstvu, proizvodnji in prometu z naftnimi derivati (motorni bencin, plinsko olje, kurilno olje, reaktivno gorivo, avionski bencin, utekočinjeni plin) in zemeljskim plinom, železniškem prometu (prevoz potnikov), poštnem, telegrafskem in telefonskem prometu (pismo, dopisnica, telegrafski in telefonski impulz), morajo pred spremembo cen pridobiti soglasje Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije.

Soglasje je treba izdati najpozneje v 30 dneh od dneva, ko je bil poslan zahtevek za spremembo cen. Če Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije ne odloči o soglasju v predpisanem roku, se šteje, da je izdal soglasje.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko iz ekonomskih razlogov z odlokom izvzame navedene proizvode in storitve v prvem odstavku tega člena iz določanja cen.

5. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko predpiše ukrep določitve cen za posamezne pomembnejše proizvode in storitve, če nastanejo hude motnje na trgu in pri gibanju cen teh proizvodov in storitev oziroma zaradi preprečitve monopolnega oblikovanja cen in drugih skupnih načinov oblikovanja cen.

Ukrep določitve cen iz prvega odstavka tega člena lahko traja najdlje štiri mesece.

6. člen

Če se zaradi sprejema ukrepov določitve cen iz 4. in 5. člena tega zakona bistveno poslabšajo pogoji poslovanja, ki onemogočajo normalno poslovanje, se podjetjem in drugim pravnim osebam ter nosilcem samostojnega osebnega dela zagotovijo nadomestila do ravni cene, ki pokriva stroške enostavne reprodukcije.

Nadomestila iz prvega odstavka tega člena zagotovi Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije hkrati s sprejemom ukrepa določitve cen.

7. člen

Cene proizvodov in storitev, pri katerih se izplačujejo nadomestila na podlagi drugih zakonov in na njihovi podlagi izdanih izvršilnih predpisov, da se ublažijo cenovne razlike zaradi tržnih neskladij in zaščite domačih proizvajalcev oziroma potrošnikov, določa funkcionar, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za cene. Pred določitvijo cen mora pridobiti soglasje pristojnega republiškega upravnega organa za ustrezno področje.

8. člen

Ob sprostitvi blaga iz republiških blagovnih rezerv določa cene tega blaga in cene izdelkov iz tega blaga funkcionar, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za blagovne rezerve.

9. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije določa kmetijske proizvode, za katere se predpisujejo zaščitne cene, in višino teh cen.

10. člen

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije lahko zaradi smotrnosti, hitrejšega postopka, enostavnosti in zmanjševanja stroškov z odlokom prenese pristojnosti za določanje cen iz 5. člena tega zakona na izvršne svete skupščin občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti za določene proizvode in storitve, ki so lokalnega pomena.

11. člen

Za spremljanje in analiziranje gibanja cen in pripravo mnenj ob sprejemu ukrepov določitve cen, ki jih lahko sprejme Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije po tem zakonu, se pri republiškem upravnem organu, pristojnem za cene, ustanovi komisija za cene, ki jo vodi republiški funkcionar, pristojen za cene.

Komisijo za cene sestavljajo predstavniki republiških upravnih organov, pristojnih za energetiko, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, industrijo in gradbeništvo, promet in zveze ter turizem in gostinstvo, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije, predstavnik organiziranih strošnikov in dva predstavnika strokovnih inštitucij.

Strokovna, analitična in administrativno-tehnična dela za komisijo za cene opravlja republiški upravni organ, pristojen za cene.

12. člen

Zahtevki za spremembo ukrepov določitve cen se vlagajo pri republiškem upravnem organu, pristojnem za cene. Zahtevki se z vso dokumentacijo predloži komisiji za cene v presojo.

Funkcionar, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za cene, lahko pri pripravi ukrepov določitve cen zahteva informacije o vsem, kar je potrebno za določanje cen (strukturo cene, podatke o ekonomskem položaju, produktivnosti dela, izkoriščenosti zmogljivosti, izvozno-uvozne cene, svetovne cene).

Funkcionar, ki vodi republiški upravni organ, pristojen za cene, lahko predpiše obvezno pošiljanje podatkov o cenah za posamezne proizvode in storitve, kadar potrebuje te podatke za spremljanje gibanja cen.

13. člen

Z denarno kaznijo od 150.000 do 450.000 dinarjev se kaznujejo za prekršek podjetje in druga pravna oseba in nosilec samostojnega osebnega dela, ki cen ne oblikujejo v skladu z ukrepi določitve cen (4., 5., 7. in 8. člen zakona).

Z denarno kaznijo od 30.000 do 50.000 dinarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba v podjetju oziroma v drugi pravni osebi, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

14. člen

Z denarno kaznijo od 25.000 do 50.000 dinarjev se kaznujejo za prekršek podjetje in druga pravna oseba in nosilec samostojnega osebnega dela, če ne pošljejo zahtevanih podatkov oziroma pošljejo napačne podatke (12. člen zakona).

Z denarno kaznijo od 3.500 do 5.000 dinarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba v podjetju oziroma v drugi pravni osebi, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

15. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, neha veljati zakon o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85).

16. člen

Predpisi o ukrepih določitve cen, ki so bili sprejeti na podlagi zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS, št. 9/85), prenehajo veljati 30. 6. 1991.

17. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehata veljati druga alineja 8. točke 16. člena in tretji odstavek 24. člena zakona o organizaciji in delovnem področju republiških upravnih organov in republiških organizacij (Uradni list SRS, št. 5/80, 12/82, 9/85, 14/86, 37/87 in Uradni list RS, št. 24/90).

Zavod Republike Slovenije za cene v sestavi Republiškega sekretariata za tržišče in splošnegospodarske zadeve se odpravi in preneha z delom z dnem uveljavitve tega zakona.

18. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 312-01/91-2/4

Ljubljana, dne 22. maja 1991.

**Skupščina
Republike Slovenije**

**Predsednik
dr. France Bučar l. r.**

VSEBINA

SKUPŠČINA REPUBLIKE SLOVENIJE

	Stran
1. Odlok o razglasitvi ustavnega amandmaja k ustavi Republike Slovenije	1
2. Ustavni amandma k ustavi Republike Slovenije	1
3. Odlok o razglasitvi temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije	1
4. Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije	1
5. Odlok o razglasitvi ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije	2
6. Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije	2
7. Deklaracija o neodvisnosti	4
8. Zakon o državljanstvu Republike Slovenije	6
9. Zakon o tujcih	11
10. Zakon o potnih listinah državljanov Republike Slovenije	19
11. Zakon o nadzoru državne meje	22
12. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa	28
13. Zakon o zunanjih zadevah	29
14. Zakon o carinski službi	36
15. Zakon o kreditnih poslih s tujino	41
16. Zakon o deviznem poslovanju	43
17. Zakon o Banki Slovenije	52
18. Zakon o bankah in hranilnicah	59
19. Zakon o Agenciji Republike Slovenije za zavarovanje vlog v bankah in hranilnicah	66
20. Zakon o predsanaciji, sanaciji, stečaju in likvidaciji bank in hranilnic	67
21. Zakon o cenah	70

